

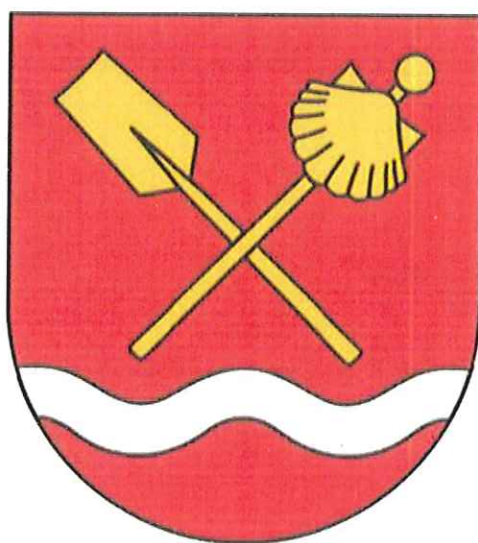
Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XIX/151/2016
Rady Gminy Waganiec z dnia 29 grudnia 2016 r.

RAPORT Z BADANIA

**DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ
SPOŁECZNYCH**

GMINA WAGANIEC 2016

<u>WSTĘP</u>	4
<u>CZĘŚĆ PIERWSZA OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY WAGANIEC</u>	
Położenie, dane administracyjna i dane demograficzne	5
Instytucje i organizacje	5
Zasoby w obszarze zdrowia i pomocy społecznej	6
Problemy w obszarze pomocy społecznej	6
Działalność w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Waganiec	9
Stan bezpieczeństwa na terenie gminy Waganiec	13
<u>CZĘŚĆ DRUGA PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚWIADOMOŚCI DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY WAGANIEC</u>	
Grupa badawcza	18
Cel badania	18
Podstawowe problemy społeczne w opinii mieszkańców	18
Postawy dorosłych mieszkańców wobec alkoholu	21
Postawy dorosłych mieszkańców gminy wobec narkotyków	26
Zjawisko przemocy w środowisku lokalnym	28
Przemoc w opiniach dorosłych mieszkańców	29
<u>CZĘŚĆ TRZECIA PROBLEMY SPOŁECZNE WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY NA TERENIE GMINY WAGANIEC</u>	
Grupa badawcza	32
Analiza ankiet przeprowadzonych wśród uczniów gimnazjum	32
Cel badania	33
Problem przemocy w środowisku szkolnym i domowym	34
Młodzież z terenu gminy Waganiec wobec problemów związanych z paleniem papierosów i piciem alkoholu	43
Palenie papierosów	43
Picie alkoholu	47
Młodzież wobec problemów narkomanii	50
Młodzież a cyberprzemoc	53
Analiza ankiet przeprowadzonych wśród uczniów szkół podstawowych	57
Grupa badawcza	57
Cel badania	57

Problem przemocy i agresji w środowisku szkolnym i domowym	58
Uczniowie szkół podstawowych w wobec problemów związanych z paleniem papierosów i piciem alkoholu	65
Palenie papierosów	65
Picie alkoholu	68
Uczniowie szkół podstawowych wobec innych zagrożeń	
Uczniowie szkół podstawowych wobec zjawiska cyberprzemocy	70
<u>CZĘŚĆ CZWARTA PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚWIADOMOSCI SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH</u>	
Grupa badawcza	73
Cel badania	73
Wyniki badania	73
<u>CZĘŚĆ PIĄTA PODSUMOWANIE</u>	
Diagnoza i profilaktyka zagrożeń społecznych	81
Strategiczne kierunki realizacji gminnego programu profilaktyki	84
BIBLIOGRAFIA	86
ŹRÓDŁA INTERNETOWE	87
SPIS WYKRESÓW	87
SPIS TABEL	91

WSTĘP

Celem przeprowadzonego badania było zdiagnozowanie skali lokalnych zagrożeń społecznych wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. W badaniu dorosłych osób uwzględnione zostały takie obszary, jak bezrobocie i wykluczenie społeczne, spożywanie alkoholu i zagrożenia z tym związane, używanie narkotyków, przemoc domowa. W badaniu młodych mieszkańców uwzględnione zostały takie obszary, jak spożywanie alkoholu, palenie tytoniu, używanie narkotyków oraz dopalaczy, przemoc rówieśnicza oraz domowa. Badaniem zostali objęci ponadto pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz wyrobów tytoniowych.

Dzieci objęte są ustawowym obowiązkiem nauki szkolnej, dlatego też badania zostały przeprowadzone w czasie zajęć. Wybór metody ilościowej sprawił, że najbardziej dogodną metodą była ankieta w formie aplikacji internetowej. Uczniowie wypełniali samodzielnie ankiety przed komputerem. Badanie przeprowadzone zostało zgodnie z zasadami etyki, zaś uczestnicy poinformowani zostali o zachowaniu anonimowości badania. Za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrektorów szkół na przeprowadzenie badań w ich placówkach. Próba z populacji uczniów szkół z terenu gminy Waganiec obejmuje łącznie 155 uczniów klas 5 i 6 szkół podstawowych oraz 1-3 gimnazjum.

Tak szeroki zakres prowadzonych badań pozwolił na kompleksową ocenę zjawisk związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych i potencjalnych szkód nimi powodowanych w badanej społeczności lokalnej.

Dla określenia postaw mieszkańców wobec potencjalnych problemów społecznych związanych z używaniem wybranych substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie w przeprowadzono badania ankietowe w trzech grupach respondentów:

1. **Dorosłych mieszkańców gminy** – badania przeprowadzono na reprezentatywnej grupie 100 osób, 59 kobiet i 41 mężczyzn;
2. **Uczniów z terenu gminy** – badania zrealizowano wśród 98 uczniów klas I-III gimnazjum oraz wśród 57 uczniów klas V-VI SP
3. **W 18 punktach sprzedaży napojów alkoholowych.**

Badania prowadzone były na terenie gminy Waganiec w czerwcu i lipcu 2016 roku.

CZĘŚĆ I

Ogólna charakterystyka gminy Waganiec

Położenie, dane administracyjna i dane demograficzne

Gmina Waganiec to gmina wiejska położona w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie aleksandrowskim. Siedzibą gminy jest Waganiec. Gminę Waganiec zamieszkuje 4427 mieszkańców. Powierzchnia gminy wynosi 54,56 km².

Z informacji zamieszczonej na stronie internetowej gminy Waganiec w środowisku lokalnym funkcjonuje niewielka liczba organizacji i instytucji, które mogą stanowić lokalne partnerstwo dla działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, w tym problemów alkoholowych. Tworzenie aliansów w działaniach społecznych jest niezbędnym elementem ich efektywności, stąd warto uwzględnić potencjał tkwiący w nieformalnych systemach lokalnego wsparcia.

Instytucje i organizacje działające na terenie gminy Waganiec

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu;
2. Gminny Klub Sportowy *Sadownik – Waganiec*;
3. Stowarzyszenie Kulturalno - Oświatowe im. Ignacego Jana Paderewskiego w Zbrachlinie;
4. Stowarzyszenie *RARA AVIS*;
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Wierzchowiu;
6. Ochotnicza Straż Pożarna, Plebanka;
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Zbrachlinie;
8. Ochotnicza Straż Pożarna Włoszyca;
9. Uczniowski Klub Sportowy *Gembit*;
10. Koło Gospodyń Wiejskich w Zbrachlinie;
11. Gminna Rada Koła Gospodyń Wiejskich w Wagańcu;
12. Koło Gospodyń Wiejskich w Bertowie;
13. Koło Gospodyń Wiejskich w Brudnowie;
14. Gminna Biblioteka Publiczna w Wagańcu,
15. Ośrodek Zdrowia w Zbrachlinie.

Zasoby w obszarze zdrowia i pomocy społecznej

Wsparcia z zakresu pomocy społecznej zabezpiecza Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, udzielający osobom uprawnionym różnych form pomocy w zakresie przewidzianym ustawą. Przy Ośrodku Pomocy Społecznej powołany został Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania i programy zdrowotnych w zakresie terapii uzależnień i współuzależnień dla mieszkańców gminy Waganiec realizuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny.

Problemy w obszarze pomocy społecznej

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. (art. 3. 1). Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Do jego obowiązków należy:

1. Prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
2. Bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych);
3. Współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
4. Aktywizowanie środowiska lokalnego.

Zaprezentowane poniżej dane pochodzą ze statystyk prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu.

Ogółem na przestrzeni lat 2013-2015 pomocą społeczną na terenie Gminy Waganiec objęto następującą liczbę rodzin:

1. 2015 r. - 186 rodzin;

- Rodziny korzystające ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej z powodów uzależnień – 3 rodziny;
2. 2014 r. - 176 rodzin
    - Rodziny korzystające ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej z powodów uzależnień – 1 rodzina;
  3. 2013 r. - 183 rodzin
    - Rodziny korzystające ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej z powodów uzależnień – 2 rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2015 roku udzielił pomocy w postaci:

1. Świadczenia pieniężne – dla 183 rodziny;
2. Świadczenia rzeczowe – dla 48 rodzin;
3. Świadczenia w postaci porad – dla 218 rodzin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2014 roku udzielił pomocy w postaci:

1. Świadczenia pieniężne - dla 175 rodzin;
2. Świadczenia rzeczowe – dla 41 rodzin;
3. Świadczenia w postaci porad – dla 176 rodzin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2013 roku udzielił pomocy w postaci:

1. świadczenia pieniężne - dla 178 rodzin;
2. świadczenia rzeczowe – dla 52 rodzin;
3. świadczenia w postaci porad – dla 183 rodziny.

Powody przyznania pomocy społecznej w 2015 roku:

1. niepełnosprawność – 39 rodzin;
2. bezrobocie – 155 rodzin;
3. ubóstwo – 167 rodzin;
4. bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych – 20 rodzin;

5. alkoholizm – 3 rodziny.

Powody przyznania pomocy społecznej w 2014 roku:

1. niepełnosprawność – 32 rodziny;
2. bezrobocie – 157 rodzin;
3. ubóstwo – 161 rodzin;
4. bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych – 20 rodzin;
5. alkoholizm – 1 rodzina.

Powody przyznania pomocy społecznej w 2013 roku:

1. niepełnosprawność – 35 rodzin;
2. bezrobocie – 160 rodzin;
3. ubóstwo – 166 rodzin;
4. alkoholizm – 2 rodziny.

Analiza danych pozwala stwierdzić, iż zasadniczą przyczyną, w związku, z którą mieszkańcy wnoszą o pomoc z systemu pomocy społecznej jest ubóstwo. Kolejnym równie istotnym powodem przyznawania pomocy jest bezrobocie wśród mieszkańców gminy Waganiec. Brak zatrudnienia, który nie jest tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, jest źródłem licznych problemów i patologii. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez zatrudnienia problemy te narastają i rodzą kolejne, takie jak ubóstwo, frustrację, izolację, alkoholizm, bezradność życiową. Trzecim z kolei najczęstszym powodem udzielanego wsparcia w gminie jest niepełnosprawność. Należy podkreślić, że wskazano główne przyczyny przyznania pomocy, w tle natomiast pozostają inne problemy powiązane z kwestiami głównymi.

Działalność w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Waganiec

Definiując problem alkoholizmu, przyjmuje się, że jest to całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych. Rozumie się przez to zarówno upośledzenie decyzji dotyczących rozpoczynania picia alkoholu, jak i polegających na niemożności przerwania picia alkoholu.

Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach:

1. Jako choroba alkoholowa (utrata kontroli picia, niemożność utrzymania się w abstynencji);
2. Jako zagadnienie spożycia napojów alkoholowych i akceptowanych przez społeczeństwo wzorów picia, co stwarza konieczność poszukiwania alkoholu.

Jedną z grup dysfunkcyjnych stanowią osoby uzależnione od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z poważniejszych problemów w naszym społeczeństwie. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców kraju i nie respektuje płci, wieku ani statusu intelektualnego. Jego rozmiary i niszczyielskie działanie dają się obserwować wśród klientów pomocy społecznej¹.

Aby eliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Bardzo istotną rolę odgrywają w tym procesie uchwalany corocznie program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmowane przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień działania.

Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 roku:

1. Odbyły się 10 posiedzenia Komisji;
2. Przeprowadzono rozmowy z 14 osobami;
3. Wydano 13 postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 6 dotyczące jednorazowego zezwolenia;

---

¹ Adamek M., *Substancje psychoaktywne. Świadomość zagrożeń.*, Wyd. Akademii Medycznej, Poznań 2000r.

4. Do Komisji wpłynęły 16 wnioski o leczenie odwykowe;
5. Komisja rozpatrzyła 14 spraw;
6. Komisja zleciła przeprowadzenie badań przez biegłych sądowych dla 2 osób;
7. Komisja skierowała 1 wniosek do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego.
8. Zrealizowano szkolenie dla członków GKRPAiPS

Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży realizowane w 2015 roku:

1. Realizacja projektu *Poprzez Sport jesteśmy wolni od nałogów* dla 138 uczniów i 8 nauczycieli;
2. Realizacja projektu *Bezpiecznie i zdrowo* dla 20 uczniów i 2 nauczycieli;
3. Realizacja projektu *Grudzień miesiącem profilaktycznym o HIV i AIDS* dla 252 uczniów i 8 nauczycieli;
4. Realizacja projektu *Stop dopalaczom* dla 54 uczniów, 4 nauczycieli i 40 rodziców;
5. Realizacja projektu *Dopalacze to mój wróg to najgorsza z wszystkich dróg oraz Nie taki z Ciebie Mocarz* dla 101 uczniów i 6 nauczycieli;
6. Dofinansowanie przedstawienia artystycznego *Zaczarowany bagaż* dla 70 uczniów i 7 nauczycieli;
7. Dofinansowanie przedstawienia artystycznego *Strach ma wielkie oczy* dla 166 uczniów i 9 nauczycieli;
8. Realizacja projektu *Kierowca wychowany w trzeźwości* dla 121 uczniów i 9 nauczycieli;
9. Dofinansowanie zajęć KARATE dla 4 uczniów ZS w Brudnowie;
10. Organizacja kolonii i obozów z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.

Wyszczególnienie	Liczba
Liczba osób korzystających z pomocy terapeuty	32
W tym osoby z problemem alkoholowym	29
Liczba osób korzystających z porad psychologa	25

Tabela 1. Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w 2015r.

Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2014 roku.

1. Odbyło się 13 posiedzeń Komisji;

2. Przeprowadzono rozmowy z 30 osobami;
3. Wydano 20 postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 12 dotyczących jednorazowego zezwolenia;
4. Do Komisji wpłynęło 21 wniosków o leczenie odwykowe;
5. Komisja rozpatrzyła 21 spraw;
6. Komisja zleciła przeprowadzenie badań przez biegłych sądowych dla 2 osób;
7. Komisja skierowała 1 wniosek do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego.

Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży realizowane w 2014 roku:

1. Dofinansowanie zajęć KARATE dla 4 uczniów Zespołu szkół w Brudnowie;
2. Realizacja projektu kierowca *wychowany w trzeźwości* dla 122 uczniów i 9 nauczycieli w Zespole Szkół w Brudnowie;
3. Warsztaty pn *Przeciwdziałanie agresji* dla 116 uczniów kl. VI SP i I-III gimnazjum oraz 6 nauczycieli;
4. Zakup kamizelek odblaskowych dla 141 uczniów z terenu gminy Waganiec w ramach projektu *Widoczna gmina*;
5. Realizacja tygodnia profilaktycznego pn *Co powinienem wiedzieć i HIV i AIDS* dla 262 uczniów, 14 nauczycieli, pedagoga, pielęgniarki środowiskowej;
6. Realizacja projektu profilaktycznego *Narkotyki to mój wróg to najgorsza z wszystkich dróg* dla 265 uczniów i 14 nauczycieli;
7. Dofinansowanie spektaklu *Niebezpieczna Gra* dla 155 uczniów i 9 nauczycieli;
8. Realizacja projektu pn *Nasz życie-Dobre życie* dla 265 uczniów i 14 nauczycieli ZS w Zbrachlinie;
9. Dofinansowanie programu profilaktycznego *Choinka Szkolna* dla 246 uczniów, 4 nauczycieli;
10. Realizacja projektu *Bezpiecznie i Zdrowo* w tym konkursu plastycznego *Mój idol – Mój bohater – wolny od nałogów* dla 25 uczniów i 2 nauczycieli ZS w Brudnowie;
11. Realizacja projekty *Bezpiecznie i zdrowo. Nie zmarnuj swojego życia* dla 137 uczniów i 4 nauczycieli;
12. Dofinansowanie spektaklu *Niebezpieczna Gra* dla 59 uczniów i 4 nauczycieli;
13. Dofinansowanie spektaklu *Dzieci całego świata* dla 72 uczniów i 4 nauczycieli;
14. Organizacja koloni i obozów z programem profilaktycznym dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym dla 51 osób;

15. Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych *Wakacyjna Liga Piłki Nożnej* dla 60 uczniów i 3 opiekunów.
16. Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym dla 51 dzieci.

Wyszczególnienie	Liczba
Liczba osób korzystających z pomocy terapeuty	48
W tym osoby z problemem alkoholowym	42
Liczba osób korzystających z porad psychologa	20

Tabela 2. Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w 2014r.

Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2013 roku.

1. Odbyło się 5 posiedzeń Komisji;
2. Przeprowadzono rozmowy z 8 osobami;
3. Wydano 10 postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 4 dotyczących jednorazowego zezwolenia;
4. Do Komisji wpłynęły 9 wnioski o leczenie odwykowe;
5. Komisja rozpoznała 9 spraw.

Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży realizowane w 2013 roku:

1. Udział 9 nauczycieli w projekcie *Kierowca wychowany w trzeźwości*;
2. Realizacja Dnia Dziecka *W zdrowym ciele zdrowy duch* dla 152 uczniów i 10 nauczycieli Zespołu Szkół w Zbrachlinie;
3. Realizacja projektu *Veto dla uzależnień* w Zespole Szkół w Brudnowie;
4. Realizacja projektu *Przemocy-Stop*, udział 27 uczniów i 2 nauczycieli;
5. Turniej piłkarski dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Waganiec;
6. Organizacja koloni i obozów z programem profilaktycznym dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym dla 15 osób;
7. Dofinansowanie wycieczki dla 45 uczniów z Zespołu Szkół w Zbrachlinie;
8. Dofinansowanie wyjazdu na Zieloną Szkołę dla 2 uczniów;

9. Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych *Wakacyjna Liga Piłki Nożnej* dla 60 uczniów i 3 opiekunów.

Wyszczególnienie	Liczba
Liczba osób korzystających z pomocy terapeuty	39
W tym osoby z problemem alkoholowym	31
Liczba osób korzystających z porad psychologa	12

Tabela 3. Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w 2013r.

Stan bezpieczeństwa na terenie gminy Waganiec

Negatywne zdarzenia zarejestrowane przez Komisariat Policji mające związek ze spożywaniem alkoholu w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Liczba
Interwencje związane z nadużywaniem alkoholu	27
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	48
Prowadzenie pojazdów po drodze publicznej po użyciu alkoholu	31
Zakłócanie porządku publicznego	16
Podejmowanie czynności służbowych pod wpływem alkoholu	1
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	1
Przestępstwa popełnione przez nieletnich pod wpływem środków odurzających	0
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem/nieletni	5

Tabela 4. Stan bezpieczeństwa w 2013 roku na terenie gminy Waganiec.

Wyszczególnienie	Liczba
Kradzież z włamaniem	8
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	6
Pobicia	0
Uszkodzenie mienia	1
Kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	1
Kradzież mienia	19
Inne	1

Tabela 5. Ujawnione przestępstwa na terenie gminy Waganiec w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się nad rodziną	6	-	-
Groźba karalna	1	-	-
Rozpijanie małoletnich	0	-	-
Uchylanie się od płacenia alimentów	-	-	-
Inne	-	-	-

Tabela 6. Artykuły KK Kwalifikacja prawna wszczętych/stwierdzonych/zakończonych postępowań w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Liczba
Liczba interwencji ogółem	452
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie	6
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem	6
Kobiety	6
Mężczyźni	0
Małoletni do 13 roku życia	0
Nieletni w przedziale 13-18 lat	0
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	6
Kobiety	0
Mężczyźni	6
Nieletni	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem	6
Kobiety	0
Mężczyźni	6
Nieletni	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	8

Tabela 7. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową na terenie gminy Waganiec w 2013 roku.

Negatywne zdarzenia zarejestrowane przez Komisariat Policji mające związek ze spożywaniem alkoholu w 2014 roku.

Wyszczególnienie	Liczba
Interwencje związane z nadużywaniem alkoholu	29
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	57

Prowadzenie pojazdów po drodze publicznej po użyciu alkoholu	27
Zakłócanie porządku publicznego	11
Podejmowanie czynności służbowych pod wpływem alkoholu	0
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	2
Przestępstwa popełnione przez nieletnich pod wpływem środków odurzających	0
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem/nieletni	1

Tabela 8. Stan bezpieczeństwa w 2014 roku na terenie gminy Waganiec.

Wyszczególnienie	Liczba
Kradzież z włamaniem	12
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	4
Pobicia	0
Uszkodzenie mienia	3
Kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	1
Kradzież mienia	14
Inne	2

Tabela 9. Ujawnione przestępstwa na terenie gminy Waganiec w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się nad rodziną	4	-	-
Groźba karalna	2	-	-
Rozpijanie małoletnich	0	-	-
Uchylanie się od płacenia alimentów	-	-	-
Inne	-	-	-

Tabela 10. Artykuły KK Kwalifikacja prawna wszczętych/stwierdzonych/zakończonych postępowań w 2014 roku.

Wyszczególnienie	Liczba
Liczba interwencji ogółem	443
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie	6
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem	6
Kobiety	6
Mężczyźni	0

Małoletni do 13 roku życia	0
Nieletni w przedziale 13-18 lat	0
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	6
Kobiety	0
Mężczyźni	6
Nieletni	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem	6
Kobiety	0
Mężczyźni	6
Nieletni	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	9

Tabela 11. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową na terenie gminy Waganiec w 2014 roku

Negatywne zdarzenia zarejestrowane przez Komisariat Policji mające związek ze spożywaniem alkoholu w 2015 roku.

Wyszczególnienie	Liczba
Interwencje związane z nadużywaniem alkoholu	26
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	43
Prowadzenie pojazdów po drodze publicznej po użyciu alkoholu	18
Zakłócanie porządku publicznego	12
Podejmowanie czynności służbowych pod wpływem alkoholu	1
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	1
Przestępstwa popełnione przez nieletnich pod wpływem środków odurzających	0
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem/nieletni	7

Tabela 12. Stan bezpieczeństwa w 2015 roku na terenie gminy Waganiec.

Wyszczególnienie	Liczba
Kradzież z włamaniem	4
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	1
Pobicia	0
Uszkodzenie mienia	5
Kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	2

Kradzież mienia	14
Inne	1

Tabela 13. Ujawnione przestępstwa na terenie gminy Waganiec w 2015 rok.

Wyszczególnienie	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się nad rodziną	1	-	-
Groźba karalna	3	-	-
Rozpijanie małoletnich	0	-	-
Uchylanie się od płacenia alimentów	0	-	-
Inne	-	-	-

Tabela 14. Artykuły KK Kwalifikacja prawna wszczętych/stwierdzonych/zakończonych postępowań w 2015 roku.

Wyszczególnienie	Liczba
Liczba interwencji ogółem	460
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie	5
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem	5
Kobiety	5
Mężczyźni	0
Małoletni do 13 roku życia	0
Nieletni w przedziale 13-18 lat	0
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	5
Kobiety	0
Mężczyźni	5
Nieletni	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem	5
Kobiety	0
Mężczyźni	5
Nieletni	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	1

Tabela 15. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową na terenie gminy Waganiec w 2015 roku

CZĘŚĆ II

Problemy społeczne w świadomości dorosłych mieszkańców gminy Waganiec

Grupa badawcza

Badanie zostało przeprowadzone na grupie reprezentatywnej 100 dorosłych mieszkańców z terenu gminy Waganiec. W badaniu wzięło udział 59 kobiet i 41 mężczyzn.

Cel badania

Kwestionariusz ankiety przeprowadzony wśród 100 badanych dorosłych osób miał na celu zbadanie zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności takich, jak:

1. bezrobocie, wykluczenie społeczne;
2. spożywanie alkoholu, uzależnienie od alkoholu, działania władz w tym zakresie;
3. rozpowszechnienie oraz dostępność narkotyków w środowisku;
4. przemoc w rodzinie, zachowania agresywne w miejscach publicznych;

Podstawowe problemy społeczne w opinii mieszkańców

W pierwszym pytaniu poprosiliśmy o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą ważności różnych problemów społecznych jest odsetek respondentów, którzy wskazują dany problem, jako bardzo poważny. Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi uzyskanych w badaniu mieszkańców. Na pierwszym miejscu usytuowali bezrobocie, uznając je za najbardziej palący problem – pociągający za sobą szereg innych konsekwencji o charakterze psychologicznym i społecznym.

Problemy społeczne	Bardzo istotny	Istotny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie	53%	27%	18%	2%	0%
Alkoholizm	13%	39%	23%	17%	8%
Zubożenie społeczeństwa	21%	19%	36%	20%	4%

Kryzys rodziny	5%	21%	59%	7%	8%
Wzrost przestępczości	9%	17%	41%	19%	14%
Narkomania	13%	17%	61%	4%	3%
Kryzys norm moralnych	2%	8%	71%	18%	1%
Problemy mieszkaniowe	0%	8%	52%	19%	21%
Zanieczyszczenie środowiska	0%	6%	65%	9%	20%

Tabela 16: Ocena ważności problemów społecznych na terenie gminy Waganiec.

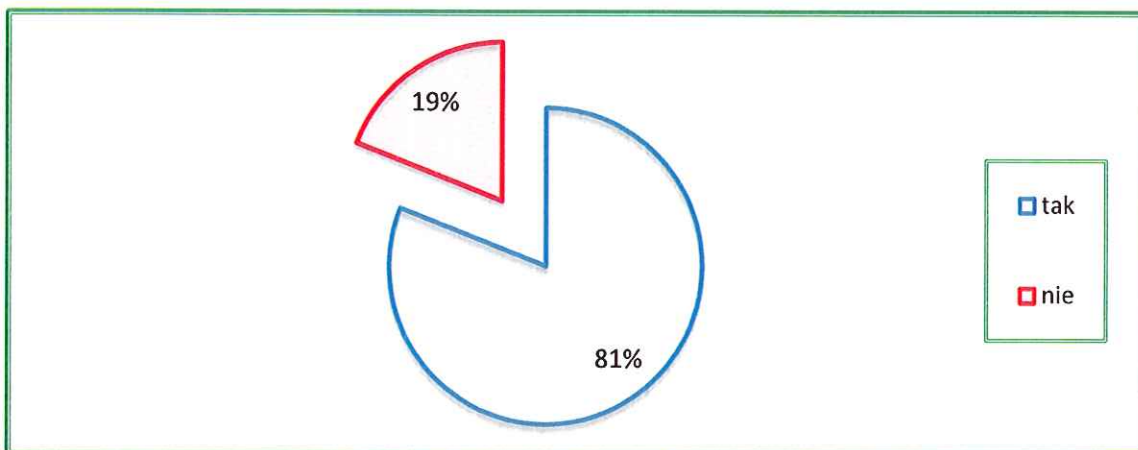
Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do zmierzenia. Dane statystyczne najczęściej odnoszą się do skali bezrobocia rejestrowanego, ujmując w ten sposób tylko część osób pozostających bez pracy. Bezrobocie przyczynia się do występowania wielu negatywnych zjawisk społecznych w życiu osób nieposiadających zatrudnienia. Poważnym skutkiem bezrobocia jest ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych. Brak perspektyw zatrudnienia, szczególnie w przypadku bezrobotnych długoterminowych, powoduje degradację pozycji społecznej tych osób. Budzi obawy o własny los i możliwości przetrwania całej rodziny, a także odbija się negatywnie na samopoczuciu i stanie zdrowia bezrobotnego. Długotrwałe bezrobocie często prowadzi do ubóstwa i marginalizacji społecznej.

Równie istotnym problemem społecznym w świadomości mieszkańców gminy Waganiec jest zubożenie społeczeństwa, które jest efektem najistotniejszego zdaniem badanych problemu, którym jest bezrobocie.

Triadę najważniejszych problemów społecznych zamyka alkoholizm. Wysoka pozycja zjawiska alkoholizmu jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jakie powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W ocenie 81,00% badanych osoby pijące alkohol stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa w środowisku lokalnym. Neguje takie zagrożenie 19,00% badanych.

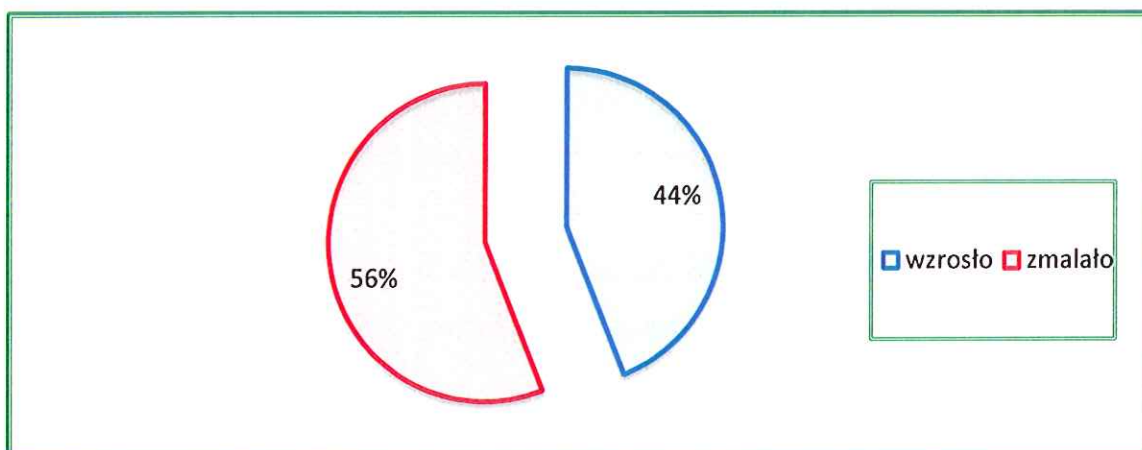

Wykres 1. Czy osoby pijące alkohol stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa?

W zakresie oceny poziomu rozpowszechnienia zjawiska picia alkoholu w środowisku lokalnym, mieszkańcy gminy Waganiec skłaniają się ku stwierdzeniu, iż spożycie alkoholu zmienia się w istotnym stopniu i mimo coraz powszechniejszej wiedzy na temat zagrożeń, jakie niesie ze sobą choroba alkoholowa, sposób używania alkoholu pozostaje ten sam.

Zdaniem 47,00% badanych uważa, że widok osób pijących alkohol w miejscach publicznych jest częstszym zjawiskiem na przestrzeni ostatnich 10 lat, 46,00% sądzi, że nie zmienił się, a 7,00%, że jest on rzadszy.

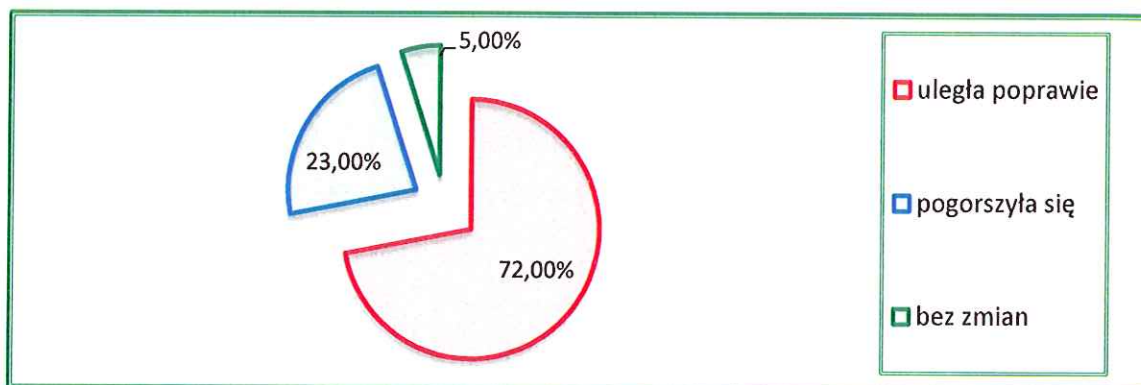
44,00% ankietowanych określiło, że spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich lat wzrosło, przy czym dotyczy to zarówno pijących dorosłych jak i młodych ludzi. 56,00% respondentów uważa, że sytuacja jest taka sama od wielu lat i nie dają się zauważyć żadne istotne zmiany w tym obszarze.

Wykres 2. Czy spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich lat wzrosło czy zmalało?

Badani mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę zmiany w zakresie kultury picia alkoholu. Spośród mieszkańców gminy 72,00% uważa, że kultura picia alkoholu uległa poprawie w ostatnich latach w Polsce. 23,00% jest zdania, że kultura spożywania napojów alkoholowych pogorszyła się na przestrzeni ostatnich lat. 5,00% respondentów jest zdania, że pozostała na niezmiennym poziomie.

Wykres 3. Czy kultura spożywania alkoholu na przestrzeni ostatnich lat uległa poprawie czy pogorszyła się?

Podsumowując – należy stwierdzić, że mieszkańcy gminy uznają problemy związane z alkoholem za bardzo istotne w ich środowisku. Respondenci zwracają także uwagę na bezpośrednie zagrożenie swojego bezpieczeństwa ze strony osób pijących. Mieszkańcy gminy dostrzegają również obecność osób pijących w swoim środowisku i pozostawiającą wiele do życzenia „polską” kulturę picia.

Postawy dorosłych mieszkańców wobec alkoholu

Spożycie alkoholu w Polsce od wielu już lat utrzymuje się ciągle na wysokim poziomie. O ile w latach dziewięćdziesiątych średnie spożycie szacowano na 6 - 7 litrów czystego alkoholu na głowę statystycznego Polaka, o tyle w roku 2007 było to już prawie osiem litrów, a w roku 2011 – 9,1 litra².

Cytowane dane są wyliczane na podstawie rejestrowanej sprzedaży napojów alkoholowych, a jak szacują specjaliści – poza rejestrowanym obiegiem znajduje się ok. 30,00% transakcji. Polacy piją dużo, często przekraczając tzw. „próg trzeźwości”, a przy tym piją coraz młodszy ludź. Nowe style życia, otwarcie granic, wymienialność towarów i usług spowodowały gwałtowny wzrost popytu na różnego rodzaju substancje psychoaktywne, w tym na alkohol. Lata dziewięćdziesiąte – a w ich ramach

² CBOS „Postawy wobec wybranych substancji psychoaktywnych”, 2011r.

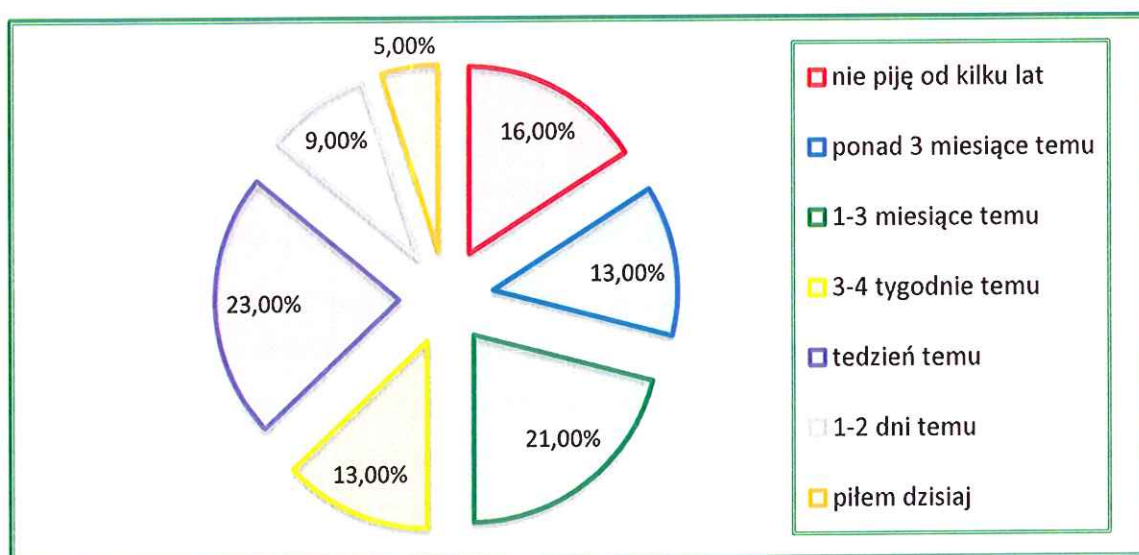
przemiany transformacyjne spowodowały liberalizację polityki alkoholowej i wzrost globalnej jego konsumpcji.

Nie sposób wymienić wszystkich szkód powodowanych nadużywaniem alkoholu, ale warto wspomnieć choćby o zdrowotnej degradacji pijących (alkohol uważany jest za jeden z ważniejszych czynników zwiększających ryzyko przedwczesnego zgonu, szczególnie wśród mężczyzn), a także o szkodach społecznych (przestępstwa, wypadki drogowe, przemoc, rozpad rodziny) oraz ekonomicznych.

Pomimo, iż wyżej wymienione szkody są daleko idące i wymiennie (finansowo) bardzo wysokie, ciągle nie udaje się opanować zjawiska nadmiernego spożywania alkoholu, zarówno wśród dorosłych jak i młodszych mieszkańców naszego kraju.

Deklaracje badanych mieszkańców gminy Waganiec dotyczące aktualnych zachowań związanych ze spożywaniem alkoholu wskazują, że alkohol jest obecny w życiu badanych i to z niemałą częstotliwością.

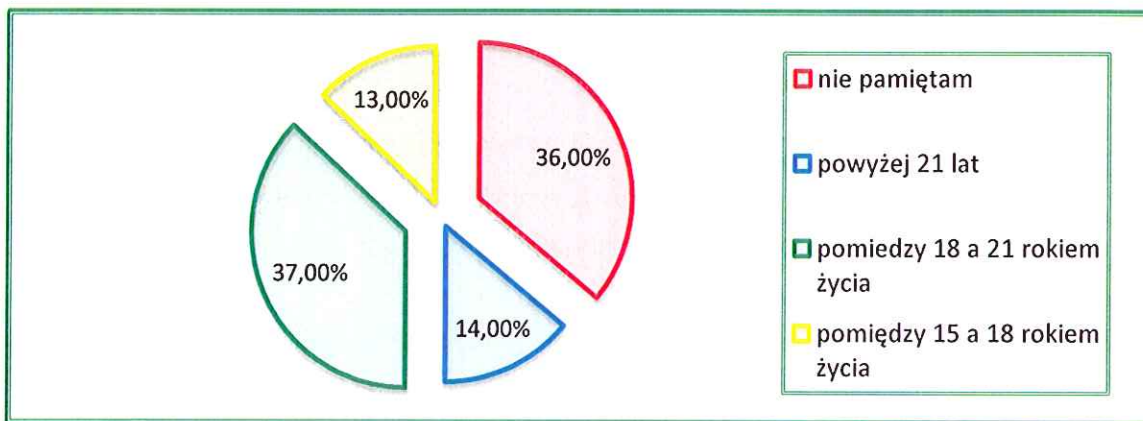
Okazuje się bowiem, iż w okresie od 1 do 2 dni alkohol spożywało 9% badanych, a 5% deklaruje, że piło alkohol w dniu dzisiejszym. Do spożycia alkoholu w ciągu ostatniego tygodnia przyznało się 23,00% badanych mieszkańców. Wśród badanych było 16,00% abstynentów lub osób, które nie używałyby alkoholu w ciągu ostatnich kilku lat. 13,00% ankietowanych deklaruje, że nie pije dłużej niż 3 miesiące i tyle samo procent twierdzi, że ostatni raz piło 3-4 tygodnie temu. Ostatni kontakt z alkoholem w okresie od miesiąca do trzech - deklaruje 21,00% dorosłych mieszkańców gminy.

Wykres 4. Kiedy ostatni raz piłaś/pijeś alkohol?

Wyniki otrzymane w badaniu dorosłych mieszkańców gminy są podobne do uzyskiwanych w badaniach ogólnopolskich. Najnowsze badania CBOS dotyczące postaw Polaków wobec alkoholu wydają się wskazywać, iż w Polsce dominuje styl rozsądnego i umiarkowanego picia. Częste spożywanie alkoholu deklaruje 11,00%, zaś umiarkowane i okazjonalne – 69,00% ogółu społeczeństwa polskiego. Prawie jedna piąta Polaków deklaruje abstynencję³. Przypuszczać można jednak, iż Polacy są zbyt liberalni w ocenie własnego modelu picia, bowiem statystyczny Polak w tym samym roku, w którym przeprowadzone były badania (2007) wypił ponad 9 litrów 100 - procentowego alkoholu (spirytusu).

Oceniając z perspektywy czasu swój pierwszy kontakt z alkoholem – mieszkańcy częściej przyznają, że nastąpił on dosyć późno. Powyżej 21 roku życia po raz pierwszy alkohol spożywało 14,00% respondentów. Pomiędzy 18 a 21 rokiem życia – 37,00% osób biorących udział w ankiecie. W okresie przed 15 rokiem życia żaden z ankietowanych nie miał jeszcze kontaktu z alkoholem. Pomiędzy 15 a 18 rokiem życia po raz pierwszy alkohol spożywało 13,00% ankietowanych. Nie pamięta faktu inicjacji alkoholowej lub nie chce podać jej momentu aż 36,00% badanych.

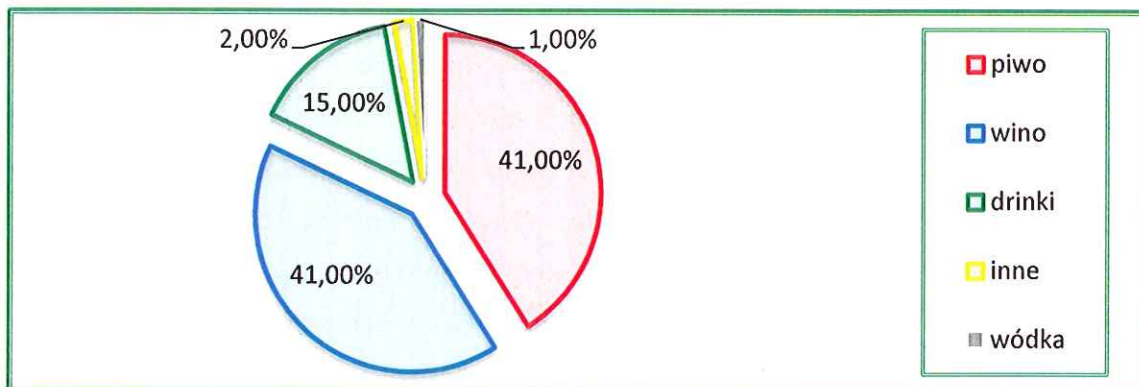

Wykres 5. W jakim wieku po raz pierwszy piłaś/piłeś alkohol?

Interesujących danych dostarczają wyniki odpowiedzi na pytanie o rodzaj spożywanego najczęściej alkoholu przez mieszkańców. Okazuje się, że największy udział w strukturze spożycia ma piwo i wino. Oba trunki zostały zaznaczone przez 41,00% respondentów. Następne miejsce zajmują drinki. Najczęściej alkohol pod taką postacią pije 15,00% ankietowanych. 2,00% badanych wybiera inny rodzaj alkoholu. Wśród badanych jedna osoba, wskazała, że najczęściej spożywa wódkę.

³ CBOS „Postawy wobec wybranych substancji psychoaktywnych”, 2007r.

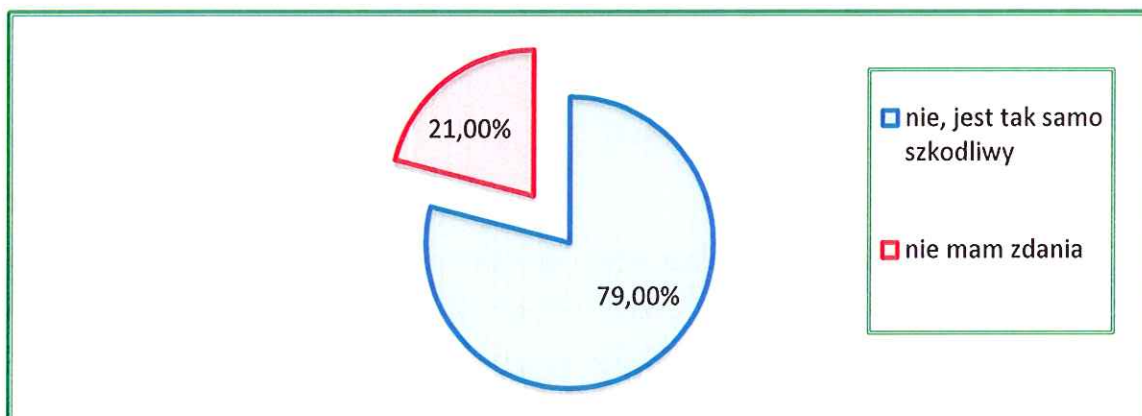

Wykres 6. Jaki rodzaj alkoholu spożywasz najczęściej?

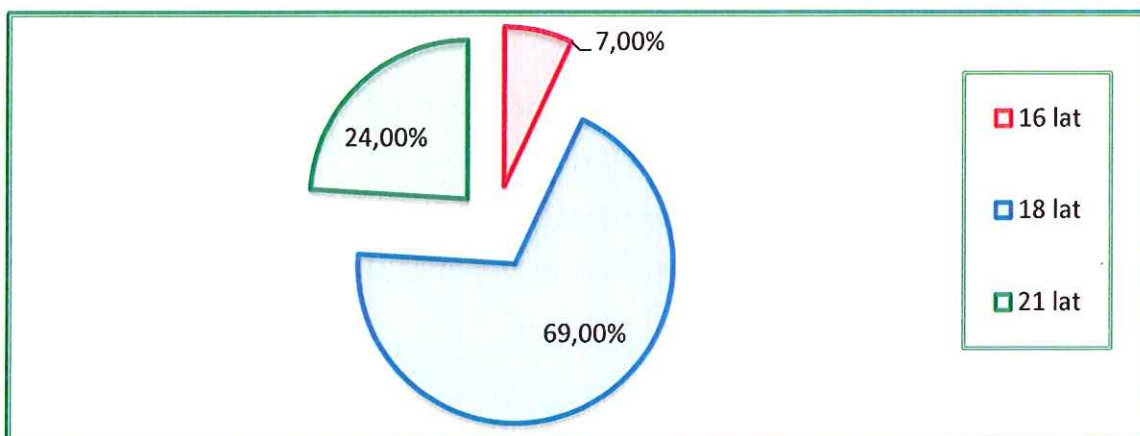
Z danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w Polsce największy udział w spożyciu alkoholu ma piwo – prawie 56,00% ogółu spożycia. Na drugim miejscu plasują się wyroby spirytusowe – 32,6%, a wino zajmuje dopiero trzecią pozycję z udziałem ok. 11,00%. W badanej gminie struktura przedstawia się nieco inaczej, zwłaszcza ze względu na większą popularność wina nad wyrobami spirytusowymi.

Wyniki badań wskazują na to, że duża część mieszkańców gminy ma świadomość szkodliwości alkoholu zawartego w piwie, winie i wódce. Spośród badanych 79,00% potwierdza fakt, iż alkohol zawarty w piwie jest tak samo szkodliwy jak ten zawarty w wódce i innych wyżej procentowych alkoholach. Kolejne 21,00% nie ma zdania na ten temat.

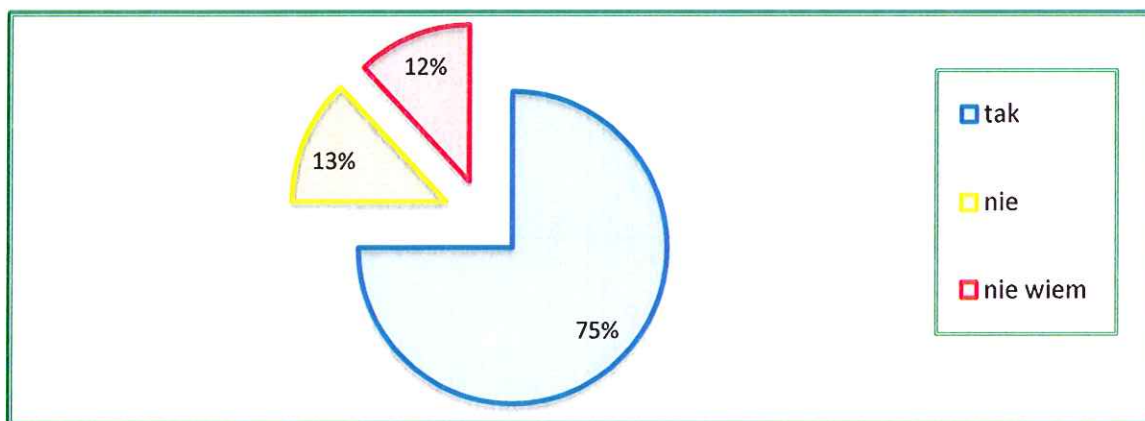
Wykres 7. Czy alkohol zawarty w piwie i winie jest mniej groźny od tego zawartego w wódce?

Mieszkańcy w opiniach na temat dostępności alkoholu uważają w 24,00%, że alkohol powinien być dostępny od 21 roku życia, a 69,00% badanych uważa, że nie należy podnosić wartość dolnej granicy wieku dostępności alkoholu. 7,00% respondentów uważa, że dolna granica wieku dostępności powinna być obniżona do 16 lat.

Wykres 8. Od jakiego wieku powinno się sprzedawać alkohol?

Większość badanych 75,00% uważa, że alkohol jest towarem szczególnym, stąd dostęp do niego powinien być ograniczony i kontrolowany. Niemniej jednak, niepokojącym może być fakt, 13,00% mieszkańców uważa, że alkohol jest takim samym towarem jak każdy inny i powinien podlegać tylko regułom wolnego rynku. To niebezpieczne przekonanie – biorąc pod uwagę koszty, jak niesie za sobą nadużywanie tej substancji. Wydaje się, że od dorosłych mieszkańców gminy należałoby oczekiwać bardziej radykalnych postaw w tym zakresie. 12,00% ankietowanych nie ma zdania na ten temat.

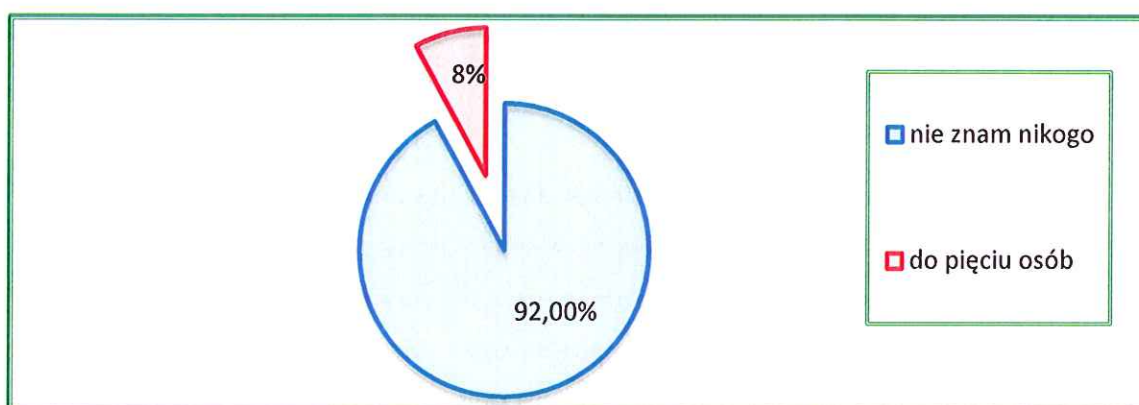

Wykres 9. Czy sprzedaż napojów alkoholowych powinna odbywać się w sposób kontrolowany?

Postawy dorosłych mieszkańców gminy wobec narkotyków

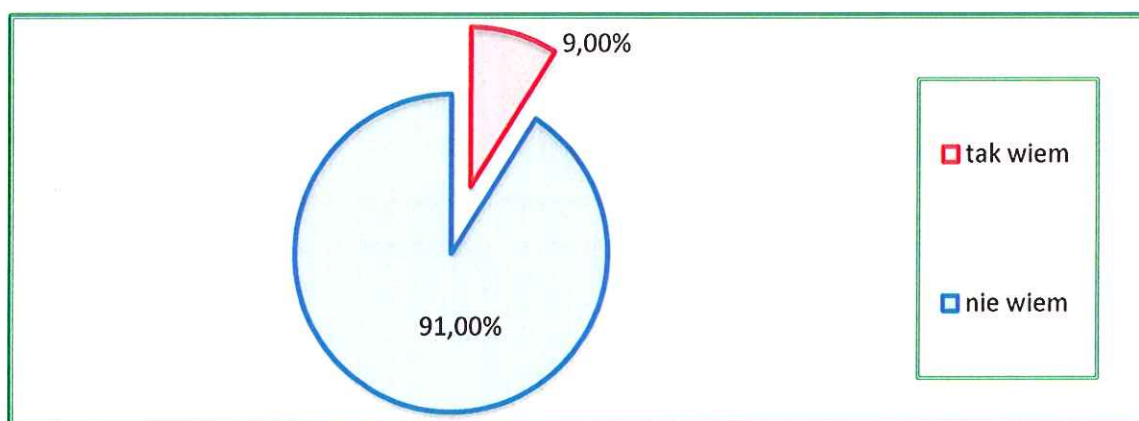
Pomimo, iż problem stosowania narkotyków dotyczy głównie ludzi młodych, warto poznać, jakie są postawy dorosłych wobec tej substancji psychoaktywnej.

Spośród badanych mieszkańców gminy 92,00% nie zna w swoim otoczeniu nikogo, kto zażywałby narkotyki. Pozostali – 8,00% wskazują na znajomość od jednej do pięciu osób, które zażywają narkotyki.

Wykres 10. Czy zna Pani/Pan osoby w swoim otoczeniu, które zażywają narkotyki?

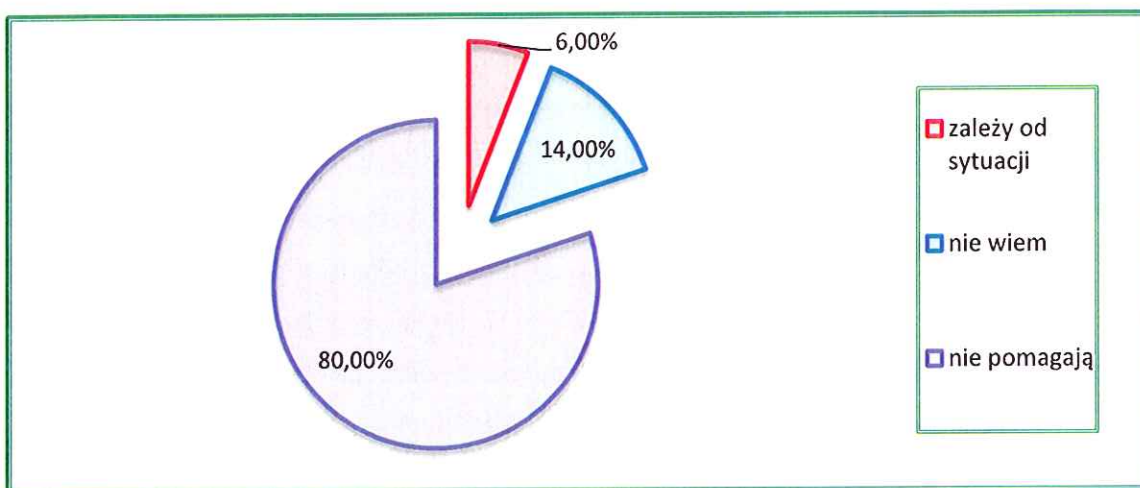
Zapytaliśmy także mieszkańców czy w swoim otoczeniu znają miejsca, w których można zdobyć narkotyki. 91,00% w odpowiedzi na pytanie, że nie wie gdzie można kupić narkotyki, natomiast 9,00% przebadanych dorosłych mieszkańców gminy wie gdzie i u kogo można je kupić.

Wykres 11. Czy wie Pani/Pan gdzie i u kogo w swoim otoczeniu można zakupić narkotyki?

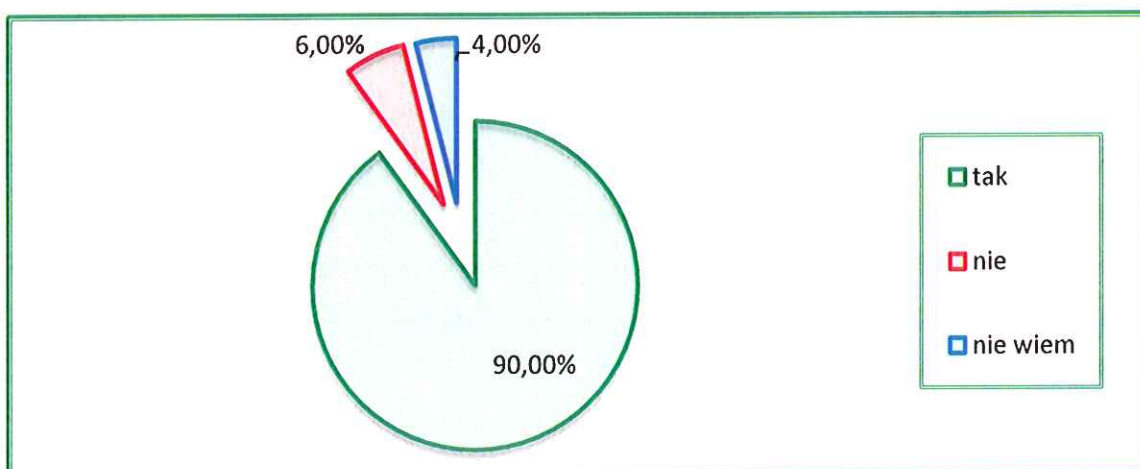

Sięganie po alkohol w sytuacjach kryzysowych to jeden z sygnałów ryzykowanego picia alkoholu, mogącego grozić uzależnieniem. Również używanie narkotyków w takich sytuacjach nasila ich uzależniające działanie. Badani mieszkańcy gminy nie są skłonni traktować alkoholu i narkotyków za dobry sposób na radzenie sobie ze stresem. Ponad połowa – 80,00% uważa, że nie pomagają one w kryzysie, ale jednocześnie 6,00% uzależnia to od konkretnej sytuacji. Niepokojące jest także to, że aż 14,00% badanych przyznaje, że nie posiada wiedzy na ten temat. Żaden z ankietowanych dorosłych mieszkańców gminy nie uważa tych używek za dobry sposób pomagania sobie w trudnych chwilach.

Wykres 12. Czy uważa Pani/Pan że sięganie po alkohol i narkotyki jest dobrym sposobem na radzenie sobie z problemami?

Mieszkańcy gminy są dosyć radykalni w zakresie poglądów dotyczących szkodliwości substancji zwanych dopalaczami. 90,00% ankietowanych potwierdza, że działanie tych produktów może być równie szkodliwe, co stosowanie narkotyków. 6,00% respondentów jest zdania, że dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki. 4,00% badanych nie ma zdania na ten temat.

Wykres 13. Czy uważa Pani/Pan, że dopalacze są równie szkodliwe jak narkotyki

Zjawisko przemocy w środowisku lokalnym

W ostatnich latach do publicznej wiadomości dociera wiele informacji na temat różnych form przemocy, zarówno domowej jak i w środowisku lokalnym – w tym przede wszystkim w szkole. Badanie zjawiska przemocy, szczególnie domowej jest trudnym przedsięwzięciem, bowiem wymaga od respondenta podzielenia się bardzo trudnymi, intymnymi osobistymi doświadczeniami. W przypadku przemocy domowej, ofiary zmuszone są do przyznania się do osobistych. Przemoc traktują jako sytuację poniżającą, wstydliwą, stąd ogromne bariery przez przyznaniem się do tego typu incydentów.

Badania CBOS dotyczące doświadczania zjawiska przemocy wśród Polaków pokazują, iż przemoc i różne formy agresji nie są czymś nadzwyczajnym w życiu Polaków. Spotykają się z nią coraz częściej na ulicy, w miejscach publicznych, w pracy, w szkole, środkach komunikacji miejskiej.

Ogółem co piąty Polak 19,00% w 2012 roku przyznaje, że padł ofiarą przemocy fizycznej. Blisko co dziesiątemu 9,00% przydarzyło się to na ulicy (lecz nie w pobliżu domu), minimalnie mniejszej grupie 8,00% - w okolicy miejsca zamieszkania. W domu z aktami przemocy spotkało się 6,00% ankietowanych. Co dwudziesty 5,00% był ofiarą przemocy w lokalu gastronomicznym - restauracji, kawiarni, na dyskotecce. Nieliczni doświadczyli agresji w pracy bądź w szkole, w środkach komunikacji lub w innym miejscu po 2,00%.⁴

Poważnym problemem pozostaje także, wciąż obecne w życiu Polaków, zjawisko agresji osób dorosłych wobec dzieci i młodzieży. Wprawdzie przyzwolenie na stosowanie kar fizycznych, jako środka wychowawczego ma w Polsce coraz mniej zwolenników, jednak opinia publiczna jest wciąż sceptycznie nastawiona, co do wprowadzenia całkowitego zakazu stosowania kar fizycznych wobec dzieci. Za jej głosem do niedawna szło także polskie prawo, dopuszczające stosowanie kar fizycznych, jeżeli nie powodują one uszczerbku na zdrowiu dziecka. Pomimo, iż bicie dzieci w celach wychowawczych ma wciąż duże grono zwolenników – połowa uczestników 51,00% ogólnopolskich badań z roku 2008 sprzeciwia się wprowadzeniu zakazu bicia dzieci, ponad trzy-czwarte 78,0% uważa, że są takie sytuacje, kiedy trzeba dać „klapsa”, zaś dwie-piąte 41,00% zgadza się ze stwierdzeniem, że „lanie nikomu nie zaszkodziło” – skala tego zjawiska maleje. W roku 1998 tylko ponad dwie-piąte 43,00% rodziców twierdziło, że ich dzieci nie są bite, w roku 2009 jest już ich ponad dwie trzecie 69,00%. Powszechnie obowiązujące 90,00% jest także przekonanie o konieczności powstrzymywania się od nadużywania władzy rodzicielskiej. Nawet sami zwolennicy karania fizycznego przyznają się, iż kary takie są upokarzające dla dzieci.

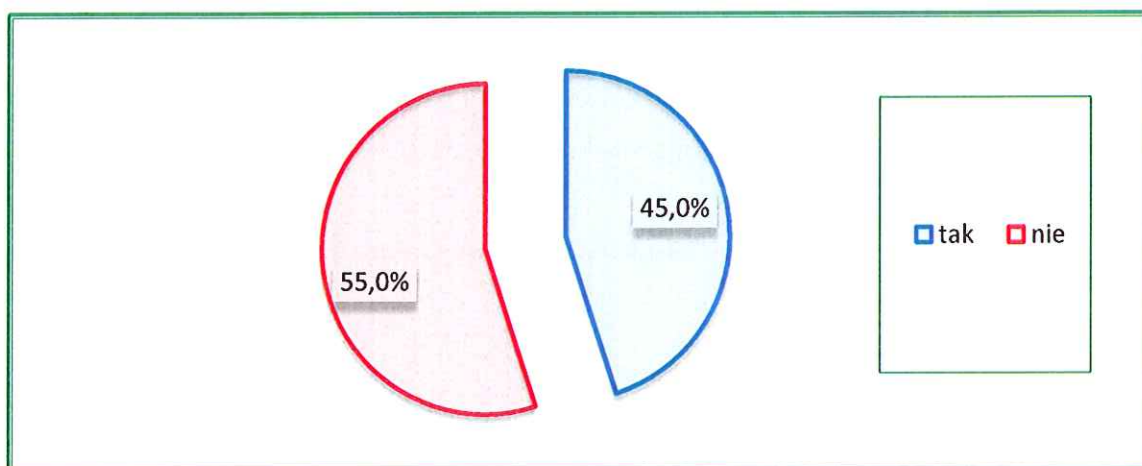
---

⁴ Dane CBOS *Przemoc i konflikty w domu*, 2012r.

Przemoc w opiniach dorosłych mieszkańców

Dorośli mieszkańcy w zdecydowanej większości są przekonani co do tego, iż kary fizyczne i surowe traktowanie dziecka nie stanowią dobrej metody wychowawczej. Warto jednak poznać szczegółowy rozkład odpowiedzi na pytania oscylujące wokół problematyki przemocy.

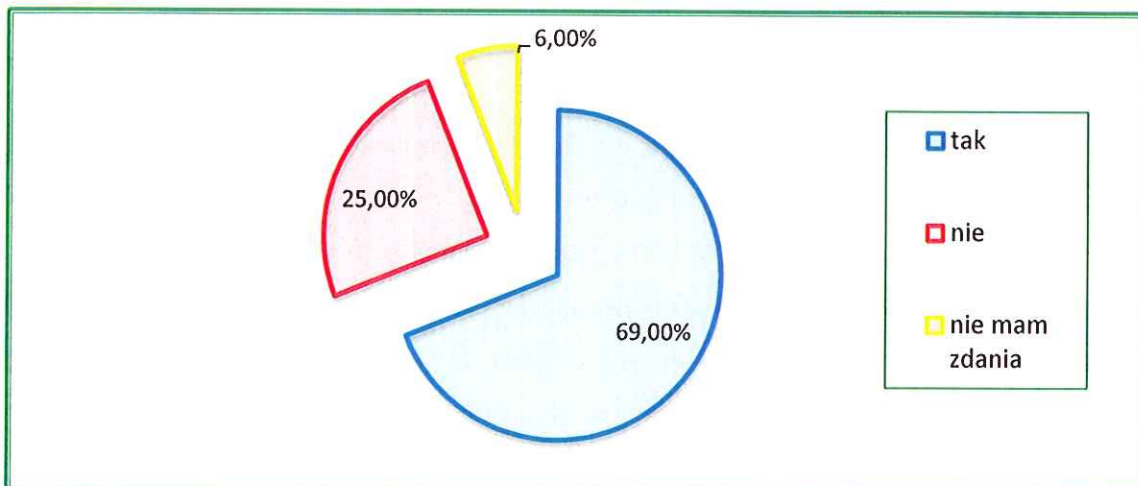
Wśród ankietowanych można zidentyfikować dużą grupę dorosłych, którzy są zwolennikami rygorystycznego wychowywania dzieci. Potwierdza to fakt, że aż 45,00% badanych uważa, iż dziecko powinno bać się rodziców, bo wtedy łatwiej jest uzyskać posłuszeństwo i szacunek. Przeciwnych takiej postawie jest 55,00% respondentów, którzy twierdzą, że dziecku w okresie dorastania nie powinien towarzyszyć lęk przed rodzicami.

Wykres 14. Czy uważa Pani/Pan, że dziecko powinno bać się rodziców?

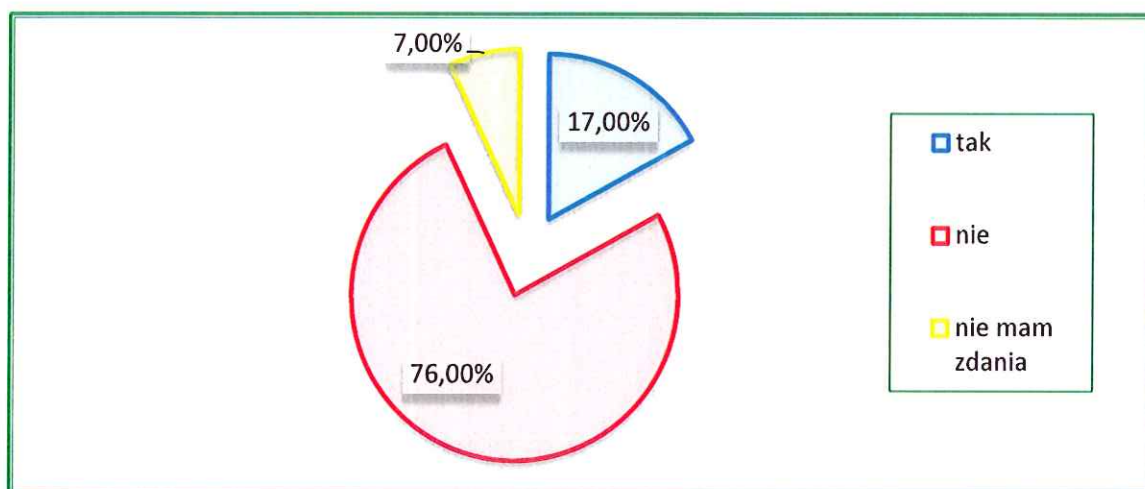
Mieszkańcy gminy są zwolennikami regulacji prawnych w tym zakresie. Za wprowadzeniem (już obowiązującego) ustawowego zakazu bicia dzieci opowiada się 69,00%, zaś 25,00% jest przeciwnych tego typu prawnej regulacji. 6,00% respondentów nie ma zdania w tej kwestii.

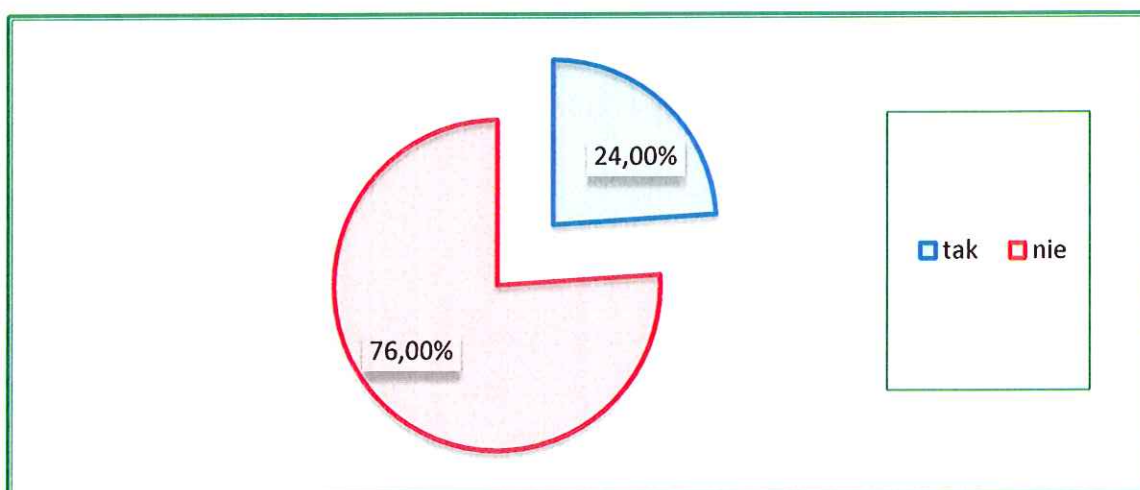
Wykres 15. Czy jest Pani/Pan za wprowadzeniem ustawowego zakazu stosowania kar cielesnych?

Przeważająca część mieszkańców gminy – 76,00% nie pochwała stosowania kar cielesnych w procesie wychowywania dzieci, natomiast 17,00% z nich nadal uważa, że jest to dobra metoda wychowawcza. 7,00% respondentów nie ma zdania na ten temat.

Wykres 16. Czy rodzice mają prawo stosować kary cielesne?

Zapytaliśmy także ankietowanych czy znają w swoim otoczeniu rodziców, którzy stosują kary cielesne. 24,00% ankietowanych wskazuje, iż zna w swoim środowisku przypadki bicia dzieci przez swoich opiekunów. Może to świadczyć o znacznym rozpowszechnieniu tego zjawiska w środowisku lokalnym.

Wykres 17. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziców, którzy stosują kary cielesne?

CZĘŚĆ III

Problemy społeczne wśród dzieci i młodzieży

Grupa badawcza

Badania wśród uczniów prowadzone były za pomocą anonimowej ankiety internetowej. W przeprowadzonym badaniu brali udział uczniowie klas 5 i 6 szkół podstawowych, oraz 1-3 gimnazjum. W badaniu uczestniczyły wszystkie szkoły z terenu gminy Waganiec. W raporcie prezentujemy dane zbiorcze osobne dla szkół podstawowych i osobne dla gimnazjum.

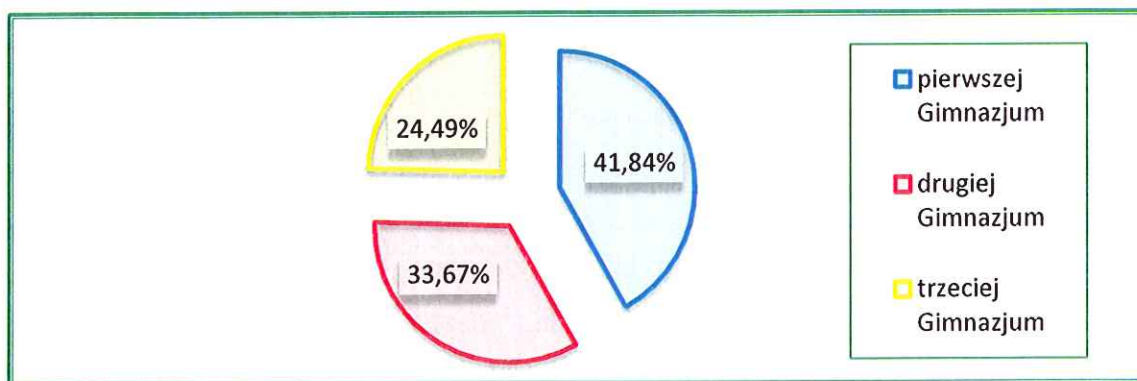
Analiza ankiet przeprowadzonych wśród uczniów gimnazjum na terenie gminy Waganiec

W badaniu wzięło udział 98 uczniów gimnazjum. Wśród badanych było 47 chłopców i 51 dziewczynek.

Wykres 18. Podaj swoją płeć.

Wykres 19. Jesteś uczniem klasy?

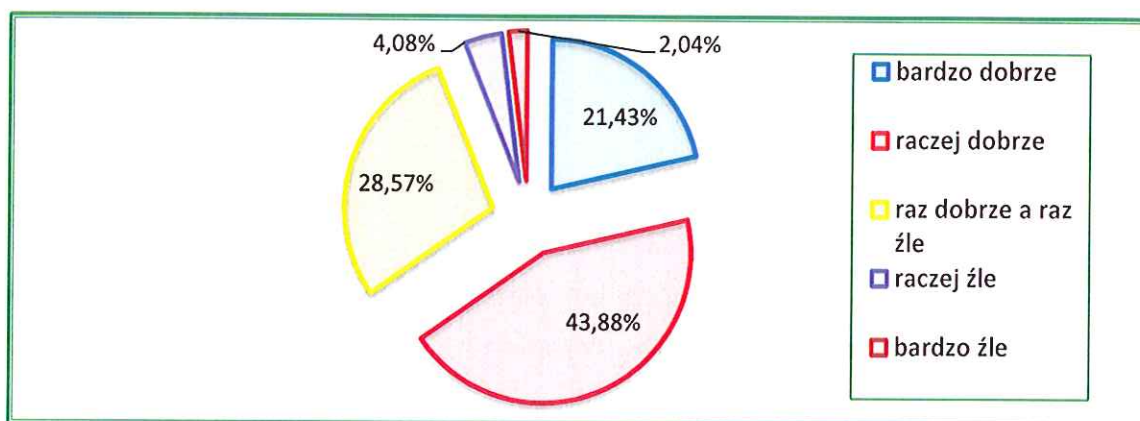
Cel badania

Podstawowym celem przeprowadzonej ankiety była analiza następujących problemów społecznych:

1. Używania przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych, w tym picia alkoholu, palenia papierosów oraz używania narkotyków i dopalaczy;
2. Problemów przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym;
3. Używania komputera i zagrożenia cyberprzemocą.

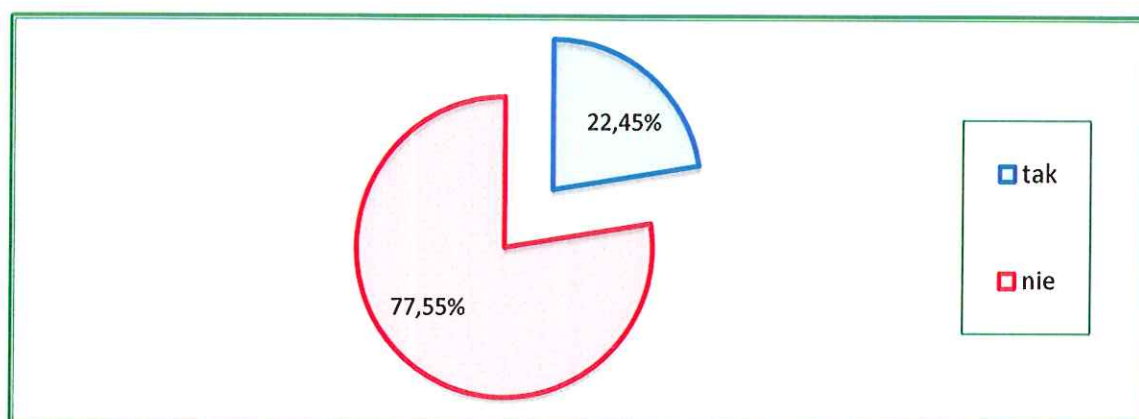
Problem przemocy i agresji w środowisku szkolnym i domowym

Analiza klimatu, w jakim funkcjonuje młodzież szkolna w swoim środowisku pokazuje, że spora część gimnazjalistów czuje się w szkole dobrze. 21,43% uczniów bardzo dobrze ocenia swoje samopoczucie w szkole, a 43,88% dobrze. Istnieje jednak spora grupa uczniów, którzy nie zawsze dobrze czują się w szkole, do której uczęszczają. 28,57% uczniów przyznaje, że w szkole czuje się raz dobrze, a raz źle. Wśród uczniów znaleźli się także tacy, którzy czują się w szkole raczej źle – 4,08% bardzo źle – 2,04%.

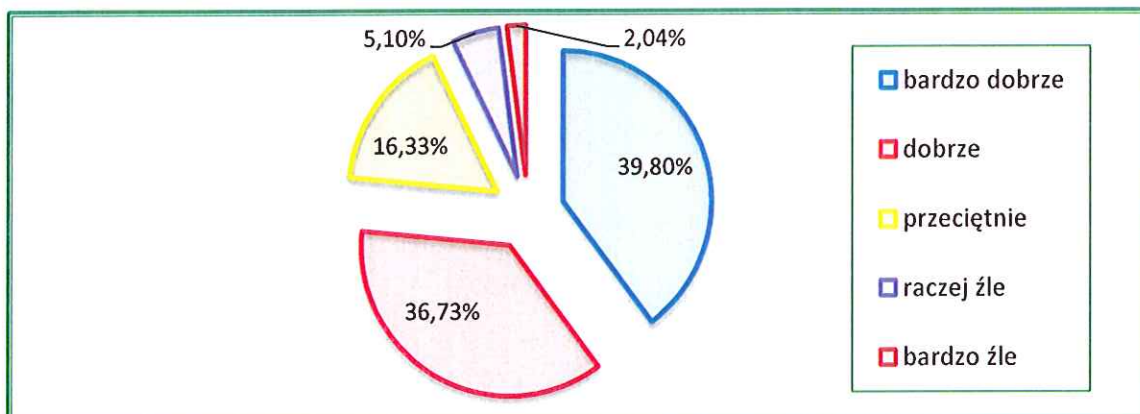
Wykres 20. Jak oceniasz swoje samopoczucie w szkole?

Zapytaliśmy także uczniów, czy zdarza im się wagarować. 27,46% respondentów przyznało, że w ciągu ostatnich miesięcy przynajmniej raz zdarzyło im się opuścić zajęcia. 77,55% badanych nie zdarzyło się w ostatnich miesiącach wagarować.

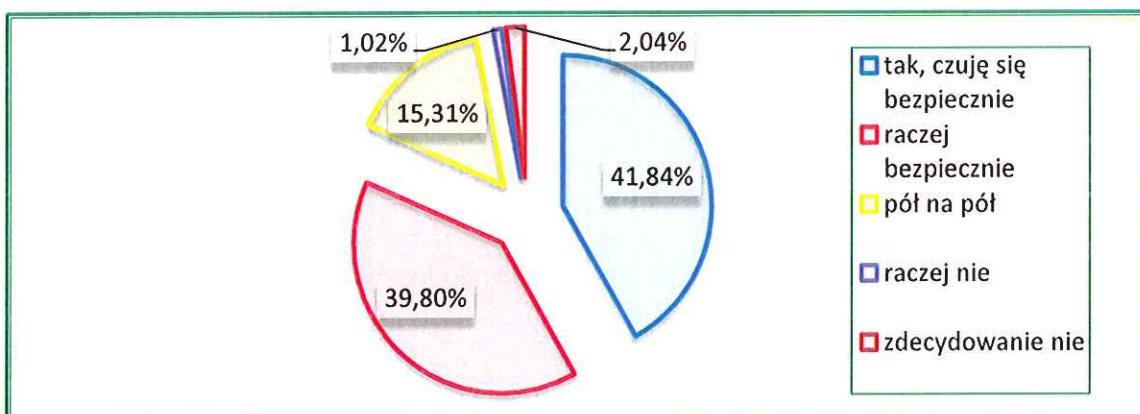
Wykres 21. Czy zdarza Ci się wagarować?

Sami uczniowie dobrze też oceniają swoje zachowanie na lekcjach i na przerwach w szkole. Swoje zachowanie w szkole, jako bardzo dobre ocenia 39,80% ankietowanych. Do dobrego zachowania przyznaje się 36,73% uczniów gimnazjum. Przeciętne noty wystawiło sobie 16,33% uczniów. Tylko nieliczni przyznają, że jest ono raczej złe 5,10% lub bardzo złe – 2,04%.

Wykres 22. Jak oceniasz swoje zachowanie w szkole?

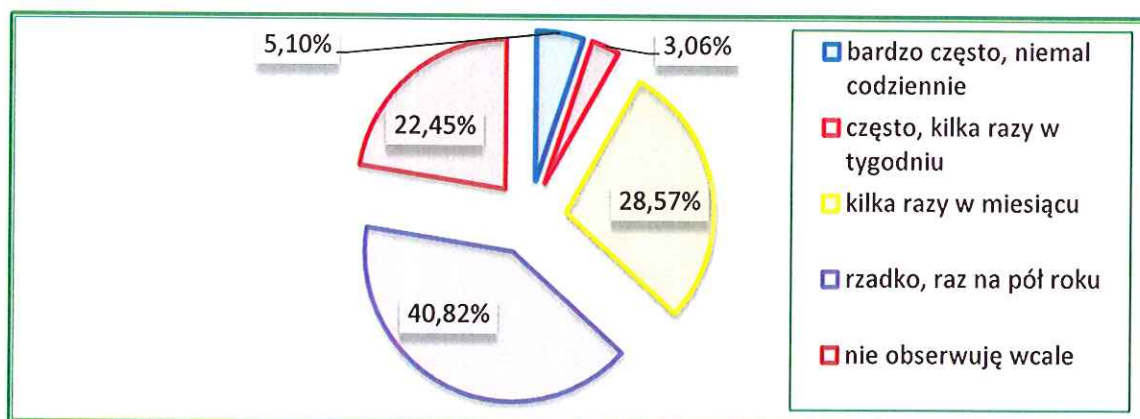
Wysokie są również noty uczniów w stosunku do poziomu bezpieczeństwa w szkole. Zdecydowana większość badanych uczniów deklaruje, iż w szkole czuje się bezpiecznie. Jak wynika z analizy danych 41,84% uczniów czuje się w szkole bezpiecznie a kolejne 39,80% raczej bezpiecznie. Trzeba jednak zauważyć, że jest grupa uczniów, którzy nie zawsze czują się bezpiecznie w środowisku szkolnym. 15,31% pół na pół ocenia swoje poczucie bezpieczeństwa, choć są i tacy, którzy oceniają ją, jako środowisko raczej niebezpieczne – 1,02% lub bardzo niebezpieczne 2,04%.

Wykres 23. Czy w swojej szkole czujesz się bezpiecznie?

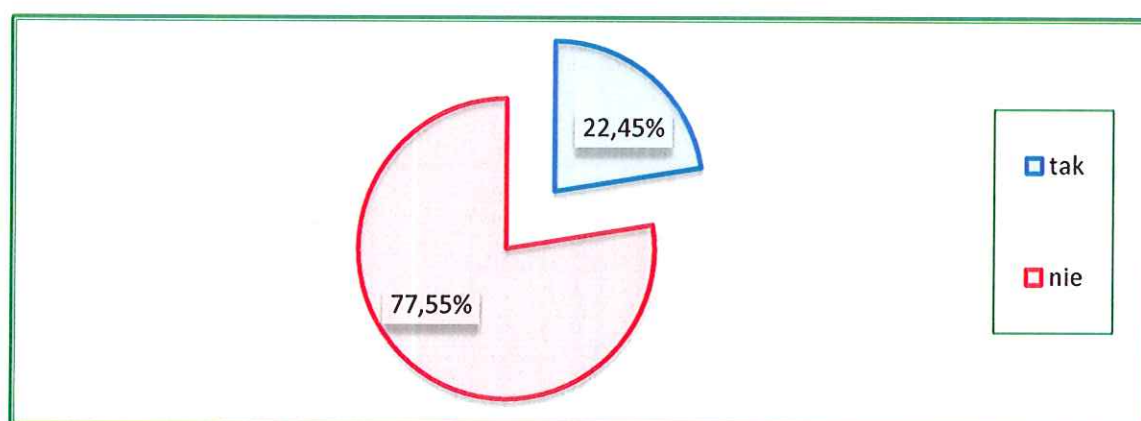

22,45 % młodych ludzi przyznaje, iż w szkole nie obserwuje wcale zjawisk przemocy. 40,82% ankietowanych twierdzi, że takie sytuacje mają miejsce rzadko, raz na pół roku. 28,57% jest świadkiem przemocy wobec innych uczniów kilka razy w miesiącu. Trzeba jednak zwrócić uwagę na fakt, iż wśród badanych znaleźli się uczniowie, którzy zjawiska przemocy w szkole obserwują często, kilka razy w tygodniu – 3,06% oraz bardzo często, niemal codziennie – 5,10%.

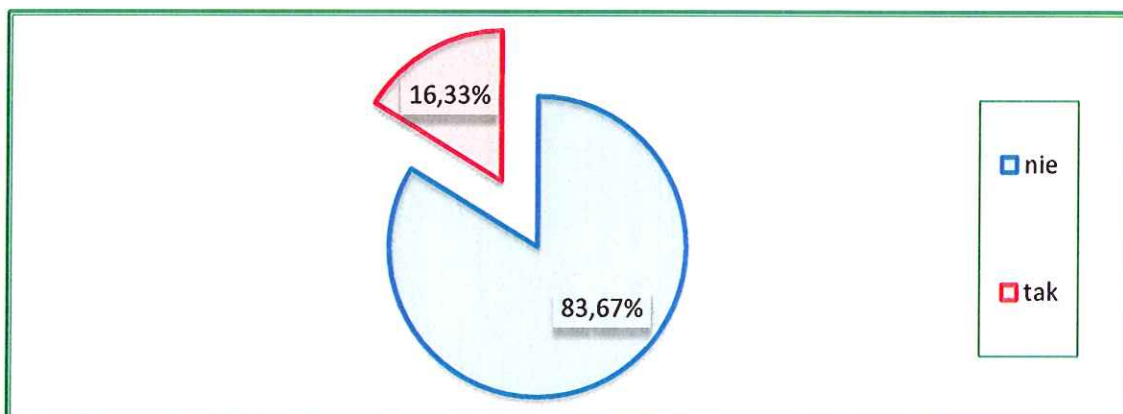

Wykres 24. Jak często obserwujesz zjawiska przemocy w szkole?

Osobiście doświadczyło przemocy 22,45% uczniów, natomiast 16,33% przyznaje, że są w szkole uczniowie, których się boi.

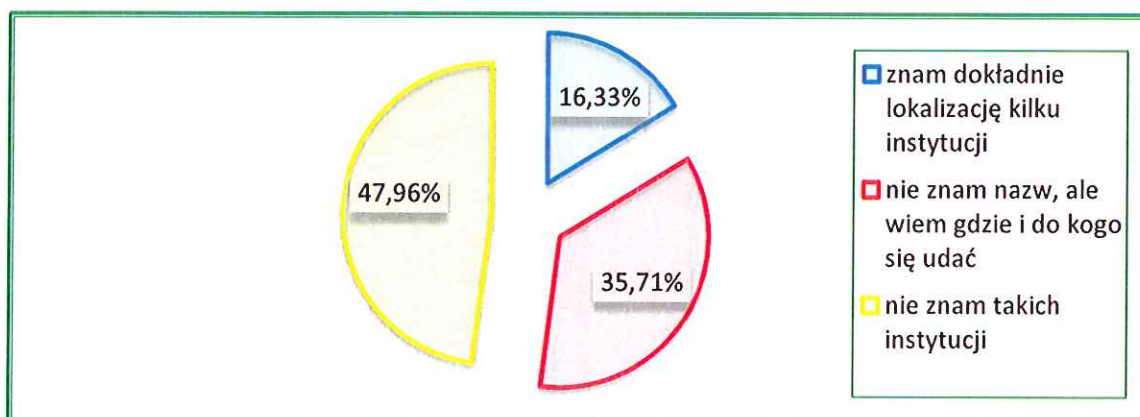

Wykres 25. Czy uważasz, że byłeś/byłaś ofiarą przemocy w szkole?

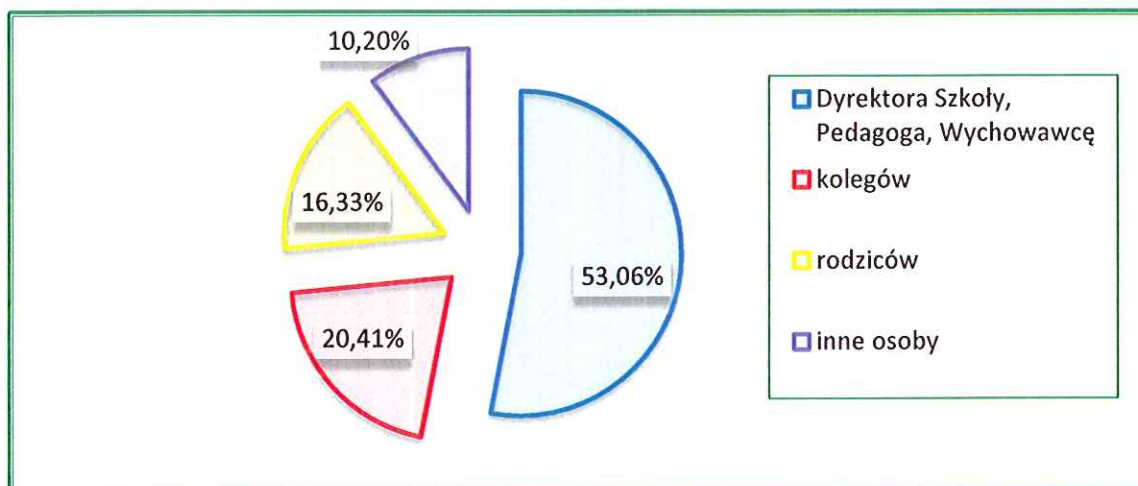
Wykres 26. Czy w szkole są uczniowie, których się boisz?

Zapytaliśmy także uczniów o instytucje, które zajmują się pomocą osobom dotkniętym przemocą. 16,33% badanych przyznało, że zna dokładną lokalizację kilku instytucji, które zajmują się niesieniem pomocy osobom pokrzywdzonym. 35,71% ankietowanych, przyznało, że nie zna nazw takich instytucji, ale wie gdzie i do kogo udać się po pomoc. 47,96% stanowią uczniowie gimnazjum, którzy nie znają w swoim środowisku instytucji, które zajmują się niesieniem pomocy osobą dotkniętym przemocą.

Wykres 27. Czy wiesz, jakie instytucje w Twoim środowisku zajmują się pomocą osobom dotkniętym przemocą?

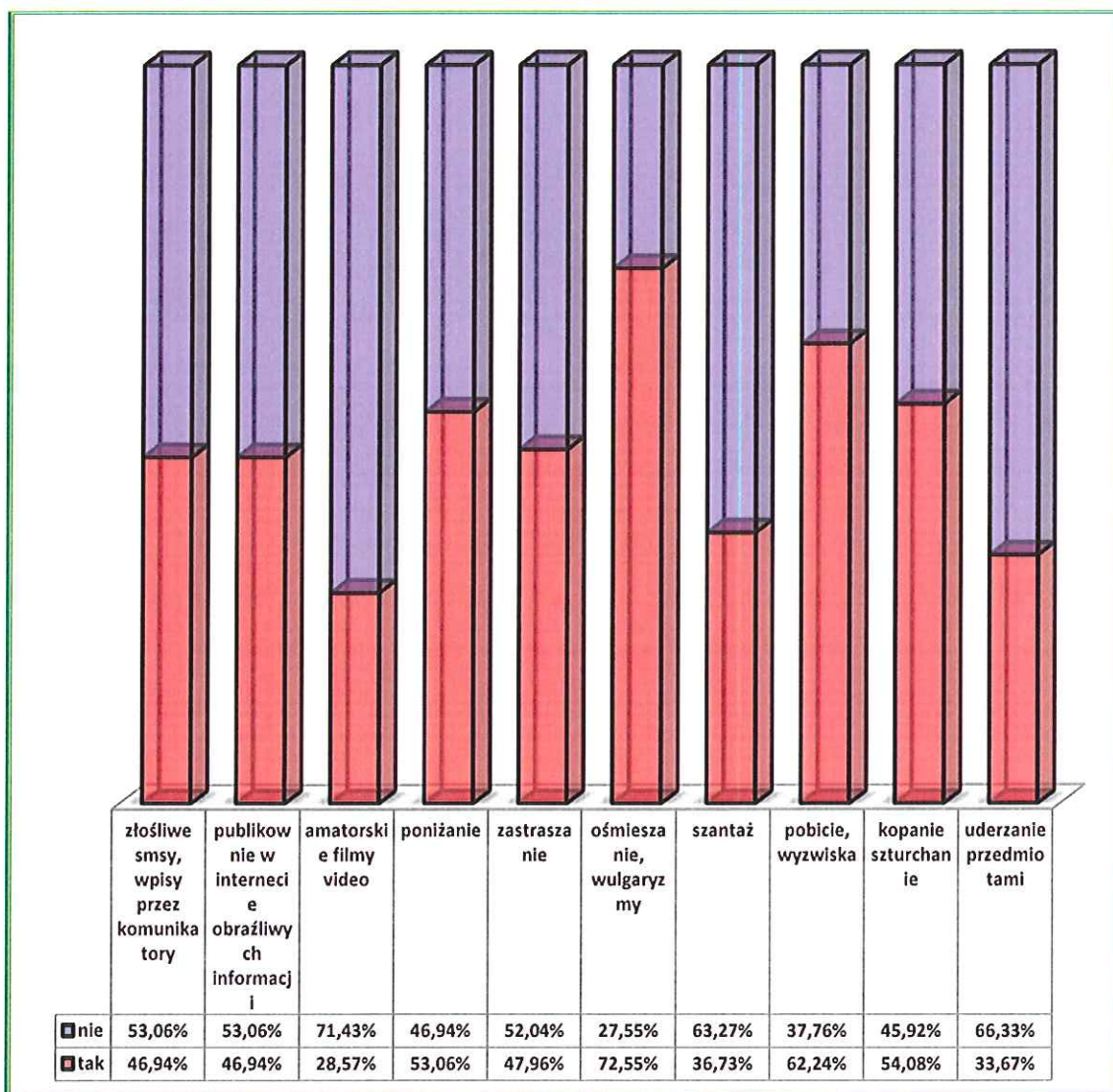
Na pytanie kogo przede wszystkim uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy 53,06% uczniów odpowiedziało, że wychowawcę, dyrektora szkoły lub pedagoga. 16,33% zawiadomi o takim fakcie rodziców. 20,41% uczniów w sytuacji zagrożenia przemocą szukałoby wsparcia wśród swoich rówieśników, a 10,20% wskazało na inne osoby.

Wykres 28. Kogo zawiadomis, jeżeli będziesz świadkiem lub ofiarą przemocy?

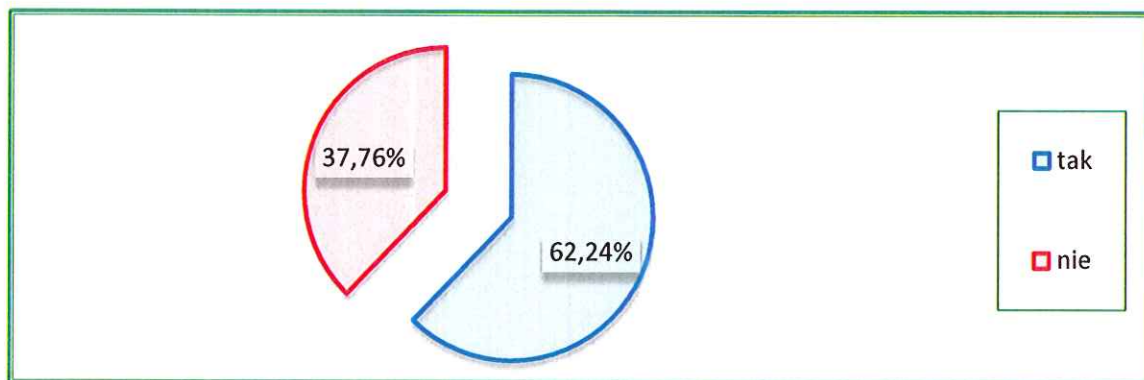
W kolejnym pytaniu poprosiliśmy uczniów o odpowiedź czy spotkali się z konkretnymi formami przemocy. Jak widać na podstawie odpowiedzi udzielanych przez respondentów badaniu uczniowie znają różne formy przemocy. 46,94% respondentów zna zjawiska przemocy takie jak: złośliwe smsy, wpisy przez komunikatory np. Gadu-Gadu, Skype i inne. Z publikowaniem w Internecie obraźliwych informacji zetknęła się 46,94% badanych uczniów, a z amatorskimi filmami video 28,57% badanych uczniów. Ponad połowa respondentów spotkała się z poniżaniem – 53,06%. Blisko połowie badanych – 47,96% znane jest zjawisko zastraszania, a 72,55% zetknęło się z ośmieszaniem i wulgaryzmami. 36,73% respondentów spotkało się z próbami szantażu. Pobicia i wyzwiska są znane 62,24% respondentów. Z kopaniem i szturchaniem zetknęło się aż 54,08% badanych, a 33,67% badanych spotkało się z biciem różnymi przedmiotami.

Wykres 29. Czy znasz przypadki stosowania któreś z wymienionych form przemocy?

W związku z tym chcieliśmy także dowiedzieć się czy w stosunku do uczniów miało miejsce któreś z zachowań wymienione w poprzednim pytaniu. 37,76% gimnazjalistów przyznało, że takie zdarzenia miały miejsce. Pozostali ankietowani – 62,24% odpowiedzieli, że w stosunku do nich takie zachowanie nigdy się nie wydarzyło.

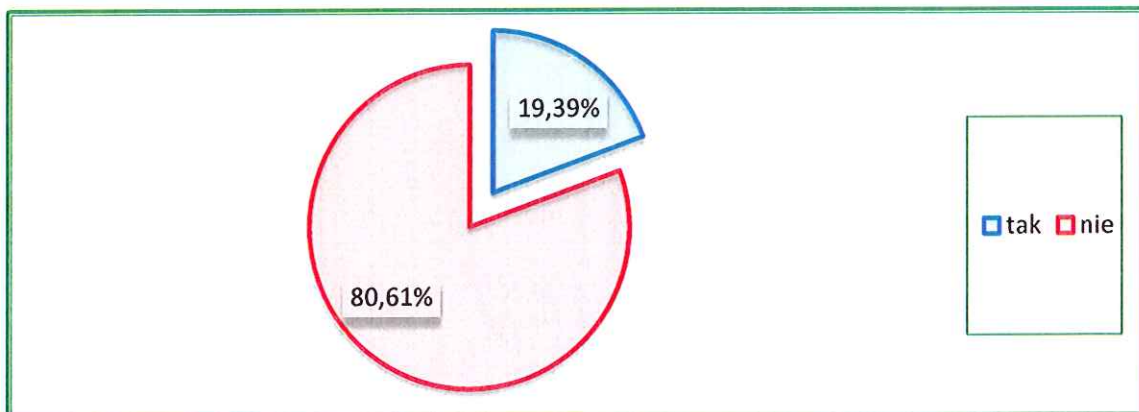
Wykres 30. Czy w stosunku do Ciebie miało miejsce któreś z zachowań wymienionych w poprzednim pytaniu?

Poprosiliśmy uczniów gimnazjum o odpowiedź czy poza terenem szkoły również spotykają się z aktami przemocy. Wśród ankietowanych uczniów 35,71% przyznało, że spotyka się z przejawami przemocy poza szkołą. 64,29% udzieliło odpowiedzi, że nie spotkało się nigdy z aktem przemocy poza szkołą.

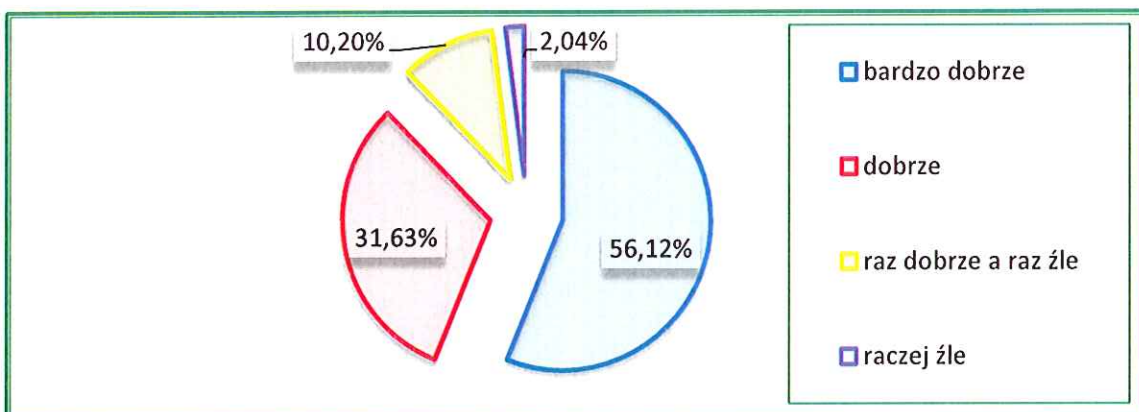
Wykres 31. Czy spotykasz się z aktami przemocy poza szkołą?

Chcieliśmy także dowiedzieć się czy któryś z badanych uczniów brał czynny udział w akcie przemocy. Wśród respondentów znalazło się spora grupa – 19,39%, która przyznała się do stosowania przemocy. Pozostali uczniowie – 80,61% odpowiedzieli, że nigdy nie brali udziału w czynnym akcie przemocy.

Wykres 32. Czy uczestniczyłeś/uczestniczyłaś w czynnym akcie przemocy?

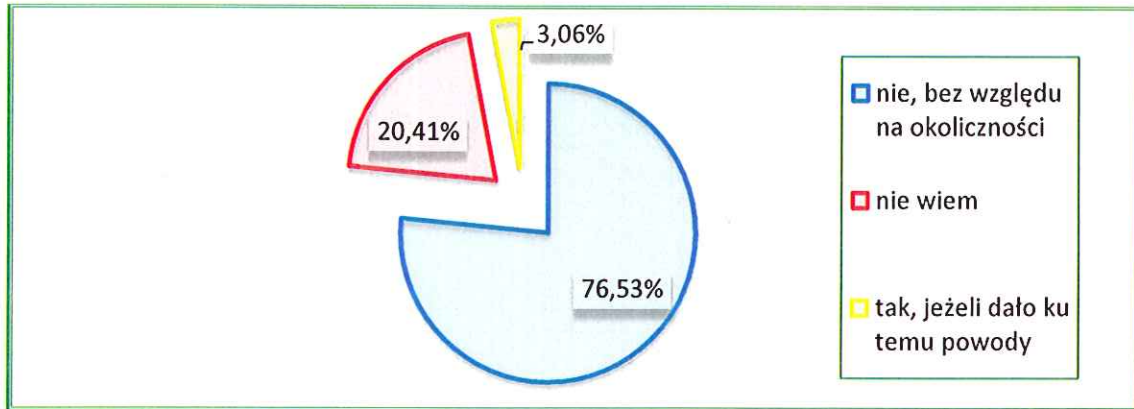
Warto wspomnieć, iż badana młodzież w zdecydowanej większości ocenia dobrze swoje relacje z rodzicami. W tym 56,12% ocenia je jako bardzo dobre a 31,63% jako dobre. 10,20% stwierdza, że są one różne: raz dobre, a raz złe. Raczej złe relacje z rodzicami ocenia 2,04% badanych nikt z badanych nie udzielił odpowiedzi bardzo złe.

Wykres 33. Jak oceniasz swoje relacje z rodzicami?

76,53% uczniów jest zdania, że rodzice nie mają prawa uderzyć swojego dziecka bez względu na okoliczności. W ocenie 3,06% mogą to zrobić, jeśli są ku temu powody. Pozostałe 20,41% uczniów nie wiedziało jak odpowiedzieć na pytanie o prawo rodzica do uderzenia swojego dziecka.

Wykres 34. Czy uważasz, że rodzice mają prawo uderzyć swoje dziecko?

Młodzież z terenu gminy Waganiec wobec problemów związanych z paleniem papierosów i piciem alkoholu

Palenie papierosów

Jedną z najbardziej popularnych i powszechnie dostępnych substancji uzależniających jest nikotyna. Palenie tytoniu – jako jedna z legalnych, dopuszczonych do sprzedaży substancji psychoaktywnych - nie jest przedmiotem aż tak szerokiej dyskusji społecznych jak nadużywanie alkoholu czy stosowanie narkotyków. Niewątpliwie przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, iż palenie papierosów nie ma tak daleko idących konsekwencji społecznych, – choć bardzo poważne zdrowotne. Udział zgonów z powodu chorób wywołanych przez palenie sięga 15,00% wszystkich zgonów, czyli co siódma osoba umiera wyłącznie z powodu palenia. Palenie papierosów jest przyczyną 30,00% przedwczesnych zgonów dorosłych mężczyzn w Polsce. Żaden inny pojedynczy czynnik nie ma tak istotnego negatywnego wpływu na stan zdrowia polskiej populacji.

W populacji ogólnopolskiej na przestrzeni ostatnich kilku dekad obserwowany jest spadek liczby osób palących. Na początku lat osiemdziesiątych (1982) regularne palenie deklarowało 62,00% mężczyzn i 30,00% kobiet, ale już pod koniec tej dekady paliło tylko 50,00% mężczyzn i 22,00% kobiet. Z analiz Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w latach dziewięćdziesiątych (1996) w polskiej populacji było 35,30% palaczy, przy czym spośród mężczyzn paliło 47,30%, zaś spośród kobiet 24,50%.

Te dane pokazują nową tendencję – otóż okazuje się, że stosunkowo szybko maleje liczba palących mężczyzn, ten trend jednak nie dotyczy kobiet. Odsetek palących kobiet bądź wcale nie maleje (w latach dziewięćdziesiątych w porównaniu do lat osiemdziesiątych nawet wzrósł) bądź maleje znacznie wolniej. Potwierdzają to najnowsze dane. W 2004 roku w Polsce paliło 30,10% dorosłych mieszkańców (przy czym regularne palenie deklarowało 26,30%). Spośród mężczyzn paliło 38,00% (regularnie - 33,90%), zaś spośród kobiet 23,10% (regularnie – 19,30%). Nieduży odsetek osób (zarówno kobiet jak i mężczyzn) deklarował palenie okazjonalne – ok. 40%. Daje się więc zauważyć duży spadek odsetka palących mężczyzn (o prawie 10 punktów procentowych w ciągu 8 lat), i niezauważalny prawie spadek palących kobiet (o 1,4 punktu procentowego). Faktem jest jednak, iż znacznie więcej kobiet niż mężczyzn nigdy nie paliło. W populacji ogólnopolskiej prawie 62,00% kobiet i tylko 40,00% mężczyzn deklaruje, iż nigdy nie palili⁵.

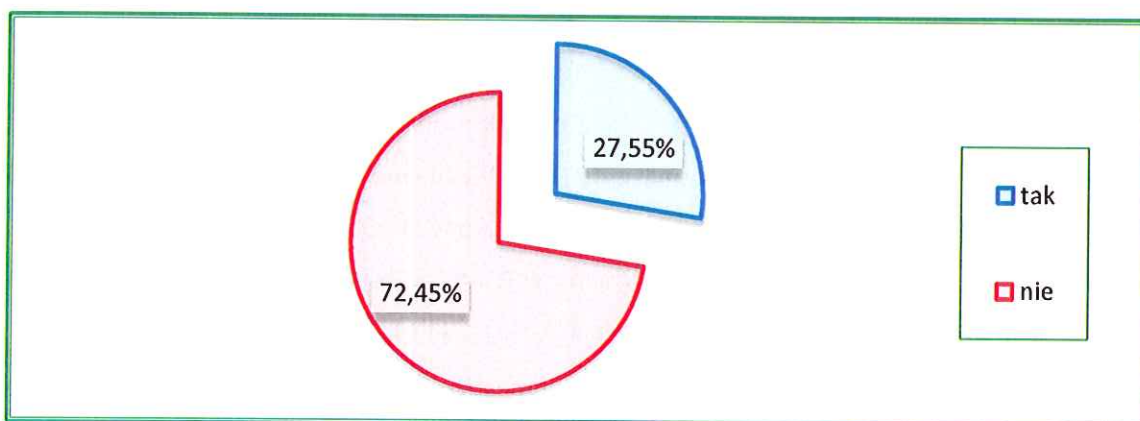
---

5 Dane CBOS, Postawy wobec palenia papierosów, Warszawa 2008.

Najnowsze badania CBOS pokazują, że w Polsce w dalszym ciągu pali papierosy ok. 32,00% ogółu społeczeństwa, przy czym mężczyźni prawie dwukrotnie częściej niż kobiety. Palenie deklaruje dwie piąte mężczyzn (40,00%) i jedna czwarta kobiet (24,00%).

Odrębny problem stanowi palenie wśród dzieci i młodzieży. W tym zakresie również można dostrzec pozytywne trendy. Badania prowadzone w 2008 roku wśród młodzieży szkolnej pokazały, iż palenie staje się dla nich coraz mniej atrakcyjne. Wprowadzie regularne palenie zadeklarowało wówczas 22,00% badanej młodzieży, a okazjonalne, – 18,00% – ale był to i tak najniższy odsetek od kilkunastu lat. Wśród młodzieży szkolnej mniej palą dziewczęta oraz uczniowie liceów.

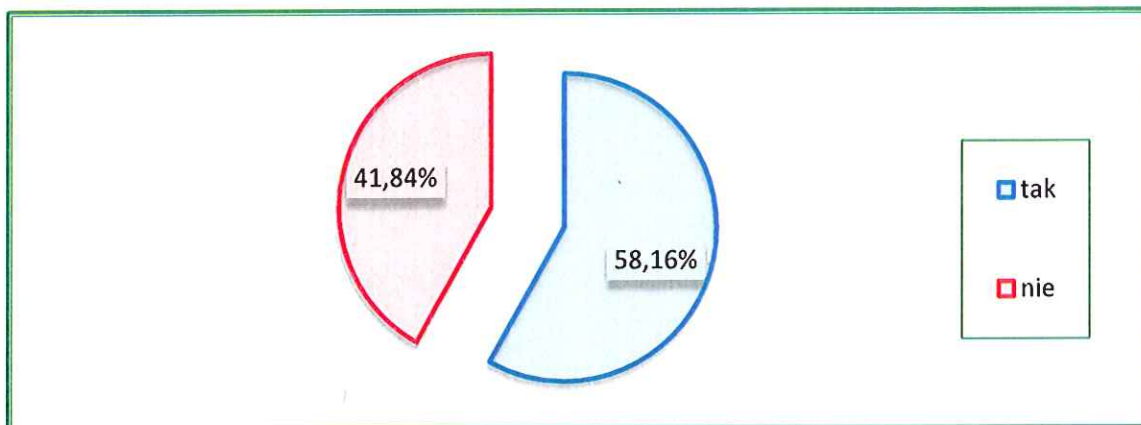
27,55%, którzy zostali zapytani czy mieli kiedyś kontakt z papierosami przyznała, że ma już za sobą inicjację z wyrobami tytoniowymi. Pozostali badani – 72,45% odpowiedzieli, że nie miało jeszcze czynnego kontaktu z papierosami.

Wykres 35. Czy paliłeś/paliłaś kiedyś papierosy?

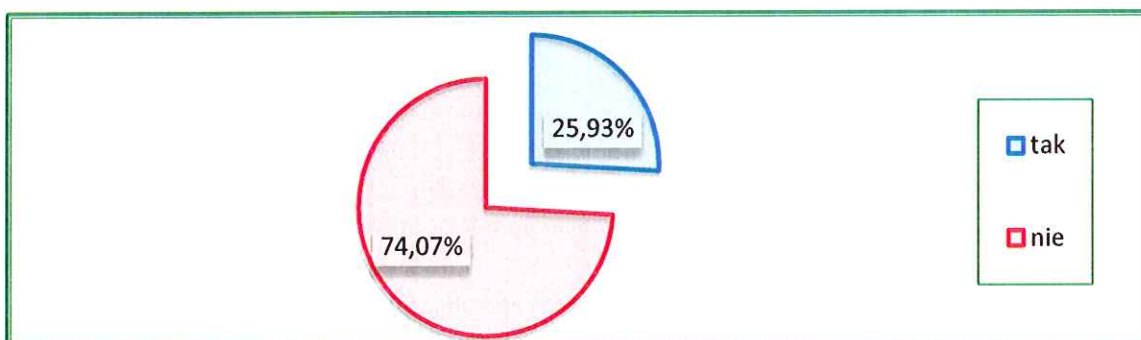
Poprosiliśmy też uczniów gimnazjum, aby odpowiedzieli na pytanie czy znają osoby poniżej 18 roku życia, które palą papierosy. 58,16% badanych wskazało, że w swoim środowisku znają osoby nieletnie, które sięgają po papierosy. 41,84% respondentów udzieliło odpowiedzi, że w wśród swoich rówieśników nie znają osób, które sięgają po papierosy.

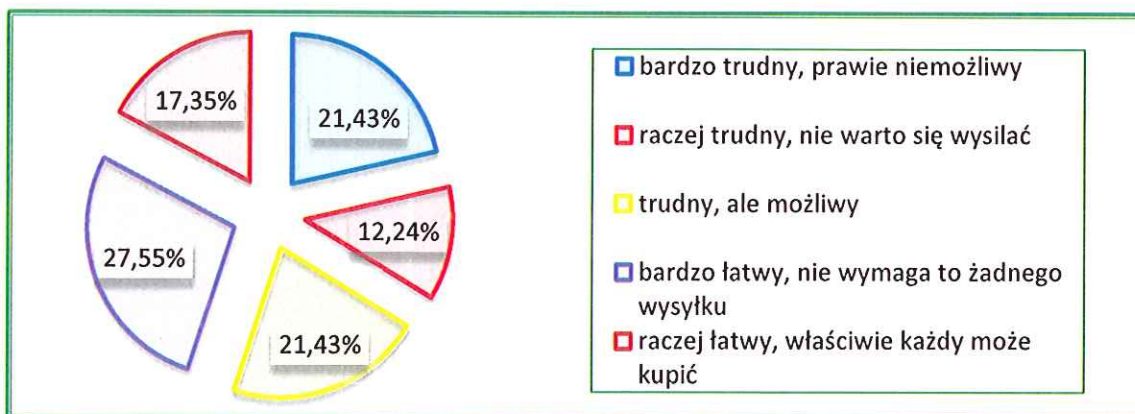
Wykres 36. Czy znasz osoby poniżej 18 roku życia, które palą papierosy?

Z deklaracji uczniów gimnazjum, którzy mają już za sobą inicjację nikotynową wynika, że 25,93% z nich pierwszego papierosa zapaliło po namowie innej osoby. Pozostali uczniowie – 74,07% decyzję o zapaleniu pierwszego papierosa podjęli samodzielnie bez namowy osób trzecich.

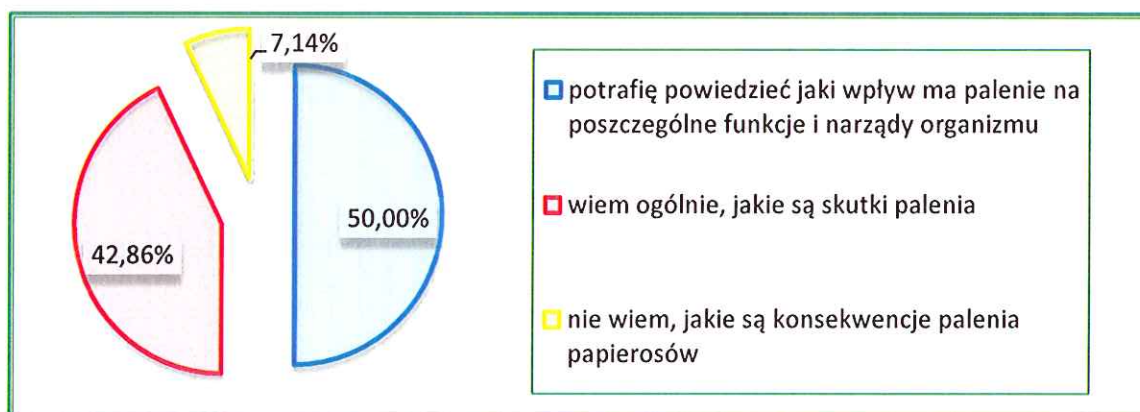
Wykres 37. Czy ktoś namawiał Cię do zapalenia pierwszego papierosa?

Warto również zwrócić uwagę na fakt, iż jest spora grupa uczniów, którzy nie uważają papierosów za towar trudno dla nich dostępny. 27,55% twierdzi, że zakup papierosów jest bardzo łatwym zadaniem i nie wymaga żadnego wysiłku. 17,35% uważa zakup papierosów za raczej łatwe zadanie i właściwie każdy może je kupić. Dla 21,43% uczniów kupno papierosów to zadanie trudne, ale możliwe. 12,24% uważa, że jest to raczej trudne zadanie i nie jest warte wysiłku. Tylko 21,43% uczniów uważa, że zakup tytoniu przez osobę niepełnoletnią jest bardzo trudny, wręcz niemożliwy i leży poza zasięgiem ich możliwości.

Wykres 38. Czy uważasz, że w Twoim środowisku dostęp do papierosów jest?

Uczniowie stosunkowo wysoko oceniają swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji palenia. 42,86% uczniów zna ogólne skutki palenia, a 50,00% potrafi powiedzieć, jaki wpływ ma palenie na poszczególne funkcje organizmu. Pozostałe 7,14% nie zna konsekwencji zdrowotnych palenia papierosów.

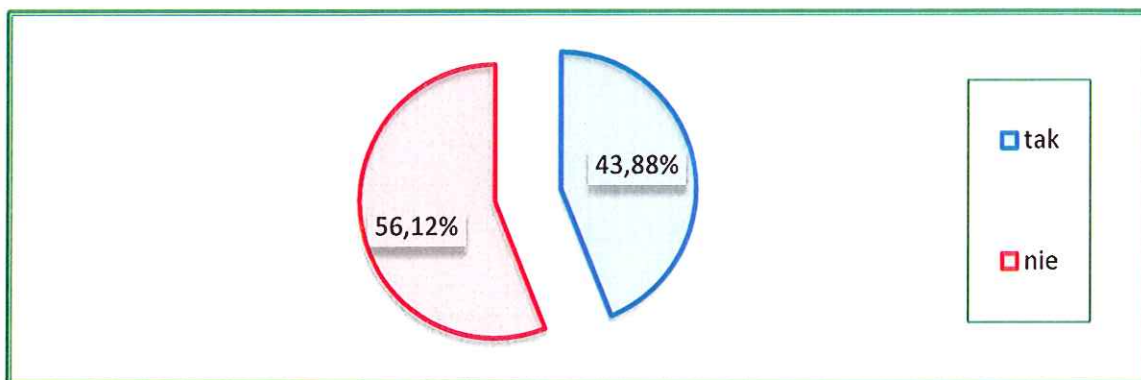
Wykres 39. Czy znasz konsekwencje zdrowotne palenia papierosów?

Analiza powyższych wyników pozwala na stwierdzenie, iż zjawisko palenia papierosów wśród uczniów gimnazjum – na podstawie ich deklaracji - wydaje się być dość szeroko rozpowszechnione. Kontakt z papierosami deklaruje duża grupa uczniów. Uczniowie gimnazjum przyznają, że mają bardzo łatwy dostęp do wyrobów tytoniowych.

Picie alkoholu

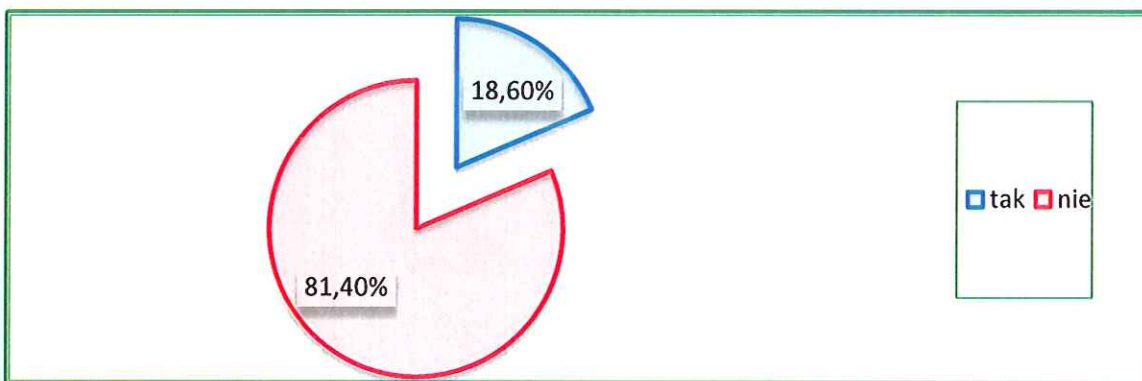
Poziom nadużywania alkoholu wśród dzieci i młodzieży w Polsce daje powód do niepokoju. Jak podaje Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do picia napojów alkoholowych przyznaje się ponad 92,00% uczniów III klas gimnazjalnych i ponad 96,00% uczniów II klas szkół średnich. Natomiast do upicia się w czasie ostatniego roku przyznało się niemal 50,00% piętnastolatków (58,00% chłopców i 40,00% dziewcząt) i ponad 65,00% siedemnastolatków (74,00% chłopców i 54,00% dziewcząt).

Wśród badanych uczniów gimnazjum z terenu gminy Waganiec kontakt z alkoholem deklaruje 43,88% uczniów. Pozostali badani – 56,12% przyznał, że ma jeszcze przed sobą inicjację alkoholową.

Wykres 40. Czy piłaś/pijeś kiedyś alkohol?

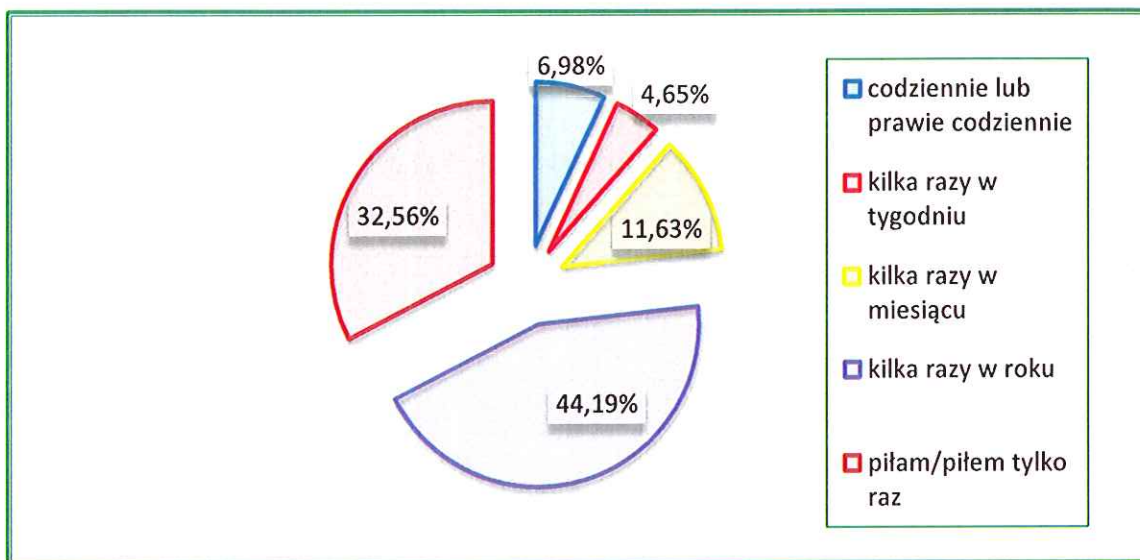
Spośród tych, którzy pili już alkohol – większość 81,40% wskazuje, iż do „pierwszego razu” nikt ich nie namawiał, a alkohol pili z własnej inicjatywy. Pozostałe 18,60% uczniów pierwszy raz alkoholu spróbowało za namową osób trzecich.

Wykres 41. Czy ktoś namawiał Cię do wypicia alkoholu?

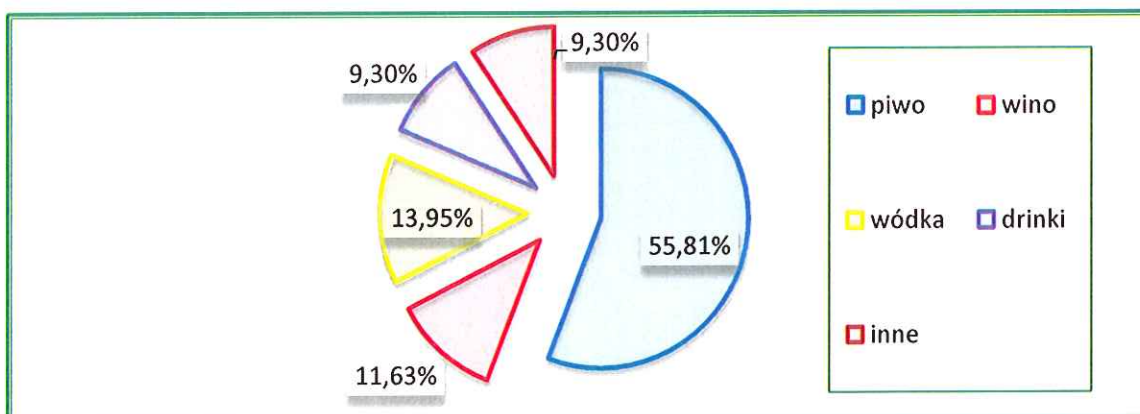

Jak wskazują wyniki badań, młodzi ludzie piją alkohol raczej okazjonalnie. Kilka razy w roku deklaruje spożycie alkoholu 44,19% pijących uczniów. Do jednorazowego kontaktu z alkoholem przyznało się 32,56% respondentów. Kilka razy w miesiącu sięga po alkohol 11,63% uczniów. 6,98% pijących uczniów sięga po alkohol codziennie lub prawie codziennie a kolejne 4,65% kilka razy w tygodniu.

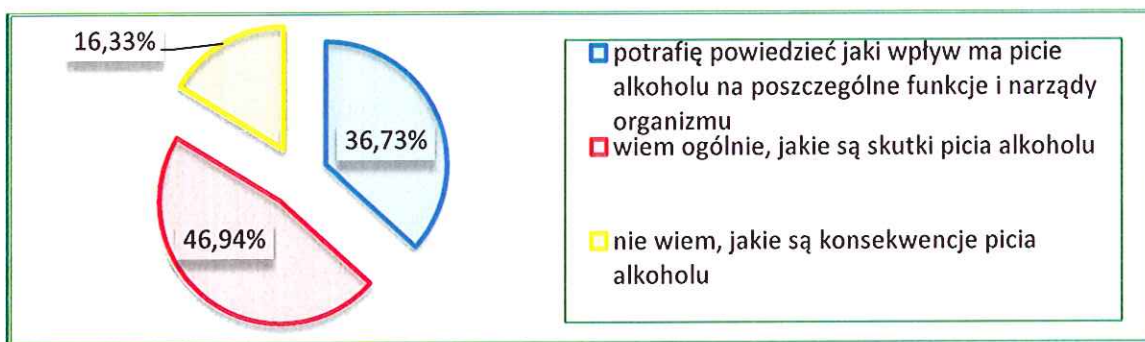
Wykres 42. Jak często sięgasz po alkohol?

Zdecydowanie najbardziej popularnym wśród młodzieży napojem jest piwo – 55,81% badanych uczniów wskazuje, iż właśnie po nie sięga najczęściej. Dużo rzadziej młodzi sięgają po wódkę – 13,95% i wino – 11,63%. 9,30% najczęściej wybiera drinki. Pozostali uczniowie wskazali inny rodzaj alkoholu – 9,30%.

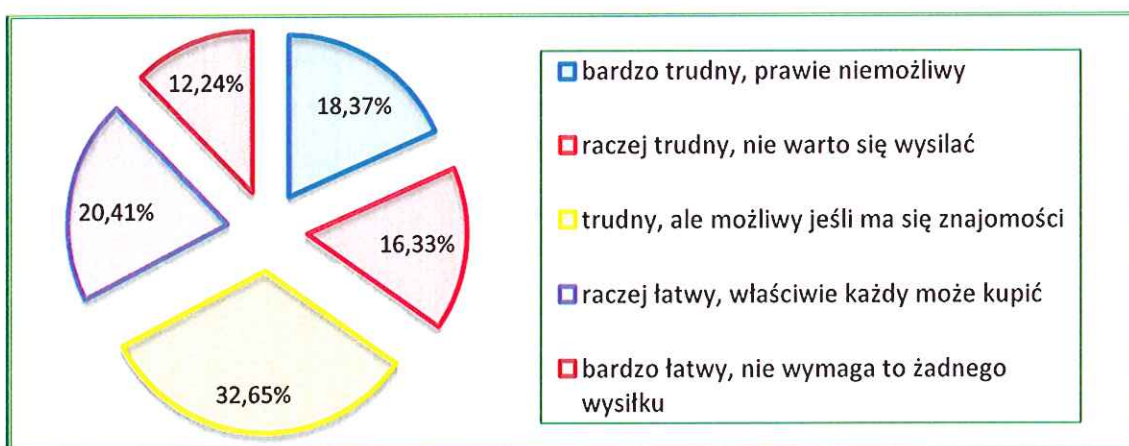
Wykres 43. Po jaki alkohol sięgasz najczęściej?

Młodzież także i tu wysoko ocenia swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu. Zdaniem 46,94% uczniów posiada ogólną wiedzę na temat skutków picia a 36,73% deklaruje, że potrafi powiedzieć, jaki wpływ ma picie na poszczególne funkcje organizmu. Niemniej jednak 16,33% uczniów przyznaje, że nie zna zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu.

Wykres 44. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu?

Podobnie jak w przypadku dostępności papierosów – spora część młodych ludzi nie uważa alkoholu za towar dla nich niedostępny. Dla 18,37% uczniów kupno alkoholu jest bardzo trudne, wręcz niemożliwe. 16,33% twierdzi, że zakup alkoholu jest raczej trudny stąd nie warto nawet podejmować wysiłku. 32,65% uważa, iż jest to trudne zadanie i wymaga znajomości. 20,41% uważa, że zakup alkoholu jest raczej łatwy i właściwie każdy może kupić, natomiast 12,24% badanych twierdzi wręcz, że zakup alkoholu jest bardzo łatwy i nie wymaga żadnego wysiłku.

Wykres 45. Czy uważasz, że w Twoim środowisku dostęp do alkoholu jest?

Profilaktyka alkoholowa na terenie gminy Waganiec powinna się koncentrować na utrzymaniu właściwych postaw wobec alkoholu tych uczniów, którzy obecnie nie piją oraz na zmianie postaw wobec alkoholu niemałej części młodych ludzi, którzy mają za sobą inicjację alkoholową i nikotynową. Należy również zwrócić uwagę, iż pomimo prawnie sankcjonowanego zakazu sprzedaży alkoholu i papierosów nieletnim – duża część uczniów uważa je za towar łatwo dla nich dostępny.

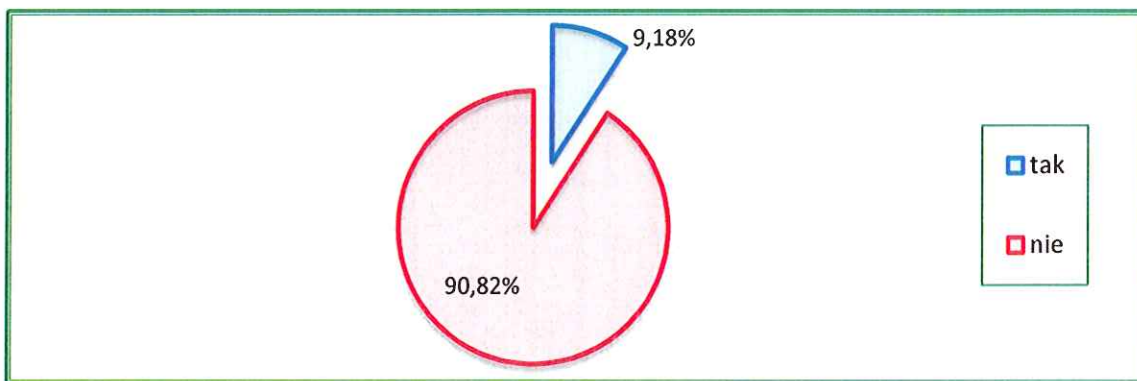
Młodzież wobec problemów narkomanii

Narkomania, z którą boryka się współczesne społeczeństwo polskie ma obecnie nowe oblicze. Dotyczy przede wszystkim ludzi młodych, przy czym trudno jest ustalić jakąkolwiek statystyczną prawidłowość odnośnie środowisk, które są „narkomanotwórcze”. Młodzi ludzie biorący narkotyki pochodzą zarówno z rodzin biednych – jak i bogatych, pełnych i rozbitych, z małych miasteczek – i dużych miast. Nie bez wpływu na to zjawisko pozostaje sytuacja ogólnospołeczna w Polsce. Chaos w dziedzinie aksjologicznej, brak autorytetów i ideałów – a do tego bezrobocie, brak perspektyw, trudna sytuacja materialna wielu grup społecznych – są to zawsze czynniki sprzyjające narastaniu negatywnych zjawisk społecznych.

Zwiększyła się podaż i różnorodność narkotyków na nielegalnym rynku, a tym samym ich dostępność. Zmieniły się zarówno wzory używania – jak i rodzaj najczęściej używanych substancji. Niepokojący jest fakt, że zmieniła się również ocena stosowania niektórych narkotyków, dopuszczająca używanie niektórych substancji w efekcie podążania za modą, gdzie narkotyki stają się elementem towarzyszącym zabawom młodzieży, czy wspomagają młodych ludzi w nauce. Młodzieńcze eksperymentowanie z narkotykami sprowadza się najczęściej do doświadczeń z marihuaną, która jest najczęściej używanym przez młodzież narkotykiem.

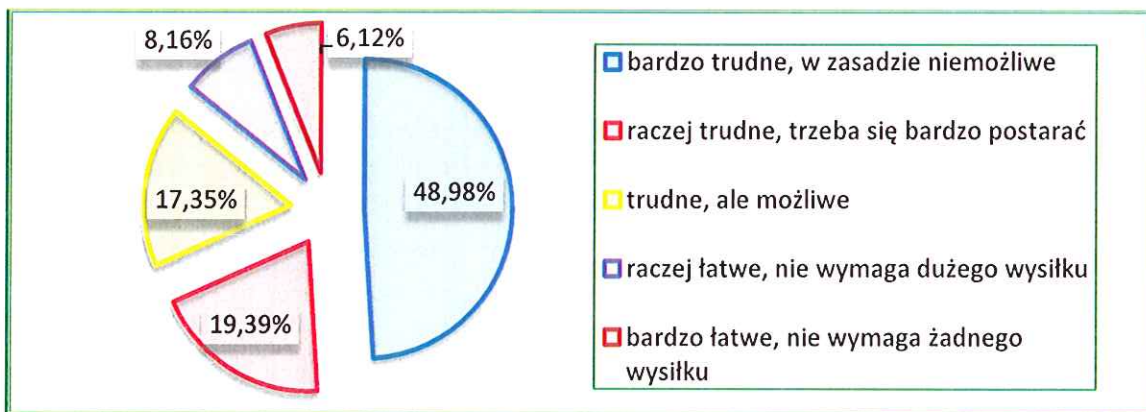
Z badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów gimnazjum wynika, że zdecydowana większość badanych nie miała jeszcze kontaktu z narkotykami. 90,82% badanych zaznaczyło, że nie odbyło jeszcze inicjacji narkotykowej. 9,18% przyznało się do pierwszych eksperymentów z narkotykami.

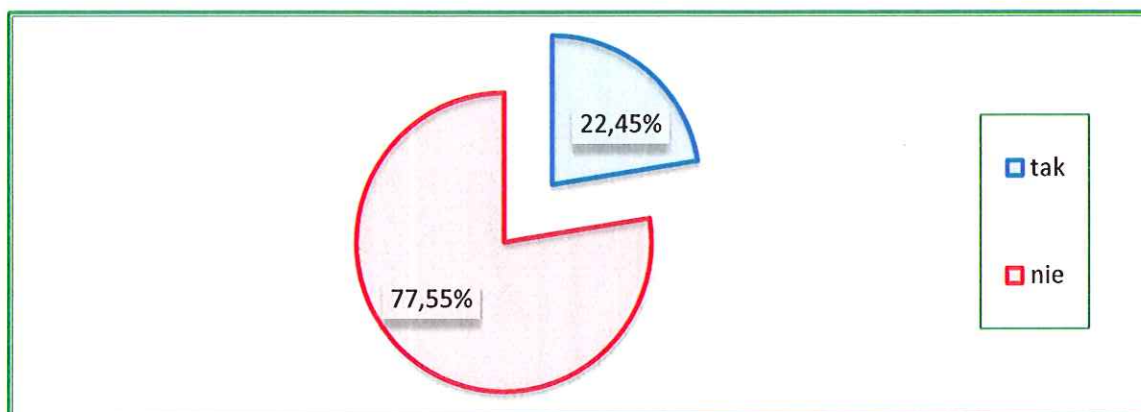

Wykres 46. Czy używałaś/używałeś kiedykolwiek narkotyków?

Dla 48,98% badanych uczniów zakup narkotyków/dopalaczy leży poza zasięgiem ich możliwości i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna. 19,39% uczniów uważa, że zdobycie narkotyków/dopalaczy jest trudne i trzeba się bardzo postarać. 17,35% uważa, że jest to trudne, ale możliwe. 8,16% uważa, że narkotyki/dopalacze są raczej łatwo dostępnym towarem i zakup ich nie wymaga dużego wysiłku. Kolejne 6,12% badanych uczniów jest zdania, że zdobycie narkotyków/dopalaczy jest bardzo łatwe i nie wymaga żadnego wysiłku. Wynika z tego, że blisko 15,00% uczniów może mieć łatwy dostęp do zakazanych w Polsce substancji psychoaktywnych. Jeszcze większą obawą napawa fakt, że 22,45% ankietowanych uczniów wie gdzie i u kogo może takie substancje nabyć.

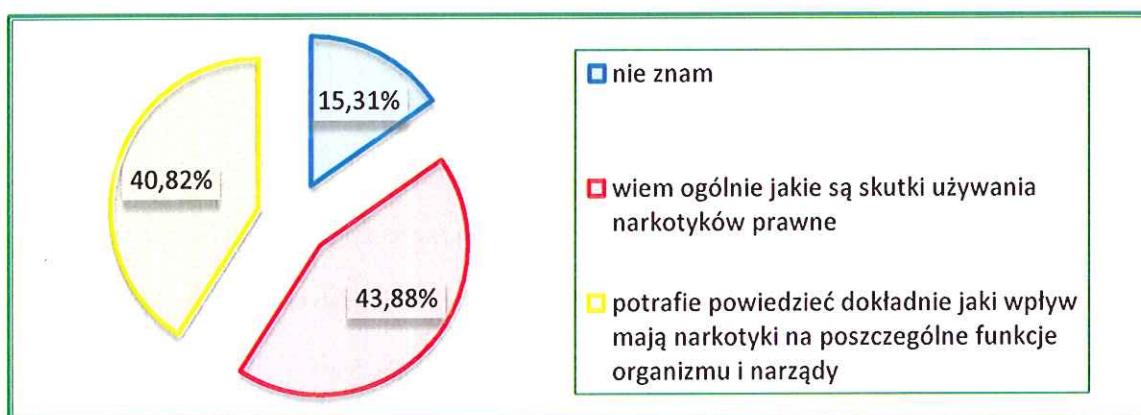

Wykres 47. Czy uważasz, że w Twoim środowisku kupić narkotyki lub dopalacze jest?

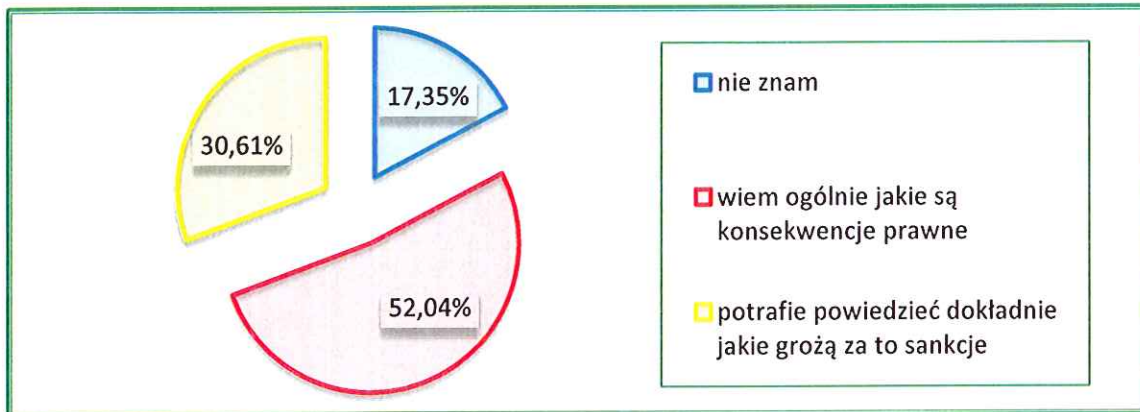

Wykres 48. Czy wiesz gdzie i u kogo kupić narkotyki lub dopalacze?

43,82% badanych uczniów wie ogólnie, jakie są skutki zdrowotne ich zażywania narkotyków lub dopalaczy. 40,82% jest w stanie wskazać ich wpływ na poszczególne funkcje organizmu, a 15,31% tych konsekwencji nie zna. Ponadto 17,36% uczniów nie zna także prawnych konsekwencji posiadania narkotyków lub dopalaczy. Kary te zna 52,04% badanych uczniów, a 30,61% potrafi powiedzieć dokładnie, jakie grożą za to sankcje.

Wykres 49. Czy znasz konsekwencje zdrowotne stosowania narkotyków lub dopalaczy?

Wykres 50. Czy znasz konsekwencje prawne posiadania narkotyków?

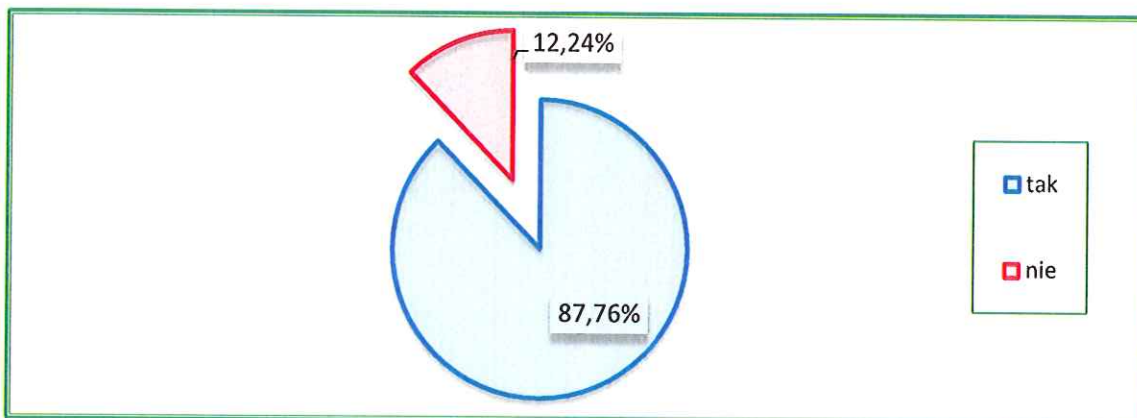
Uczniowie szkół w gminie stosunkowo często przyznają się do doświadczeń z narkotykami. Niepokojące jest to, że dla dużej grupy uczniów, zdobycie narkotyków/dopalaczy jest możliwe przy mniejszym lub większym nakładzie wysiłków. Zgodnie z oceną wysokiej wagi zagrożenia problemem narkomanii w badaniu dorosłych mieszkańców gminy, sami młodzi odslaniają swoje zainteresowanie eksperymentowaniem z substancjami psychoaktywnymi. Tym bardziej warto nasilić profilaktykę w tym zakresie kierowaną do uczniów.

Młodzież a cyberprzemoc

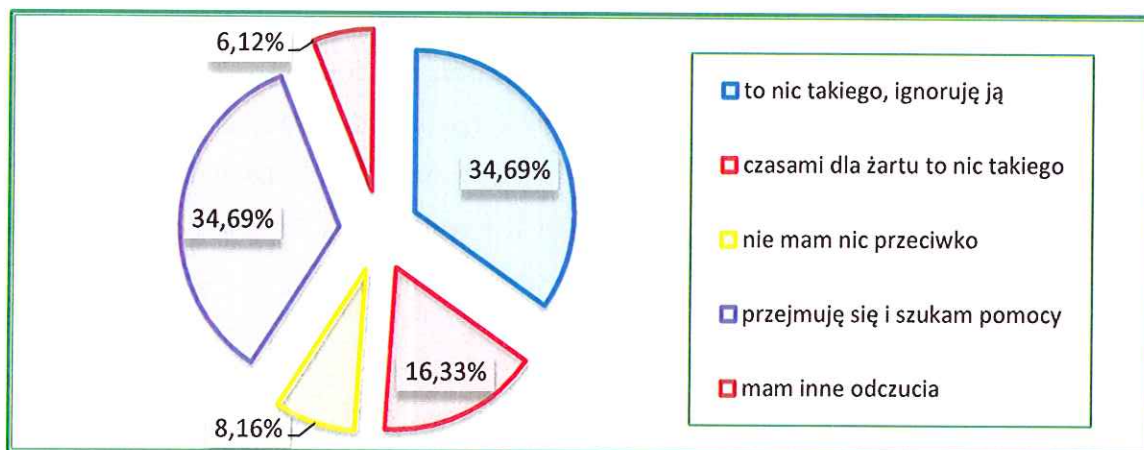
Poza tradycyjną przemocą rówieśniczą, można zaobserwować ciągły wzrost tzw. cyberprzemocy, zjawiska odnoszącego się do krzywdzenia innych za pośrednictwem urządzeń elektronicznych. Przeprowadzone badania wskazują na to, że jest to nasilający się problem również wśród uczniów gimnazjum na terenie gminy Waganiec. Prawie wszyscy uczniowie gminy posiadają swój komputer. Tak szeroka dostępność nowych technologii zwiększa ryzyko kontaktu z cyberprzemocą.

87,76% badanych uczniów przyznało, że wie czym jest cyberprzemoc. Kolejne pytanie pokazało, że tylko 34,69% uczniów przejmują się i stara się szukać pomocy wobec aktów cyberprzemocy i tyle samo -34,69% ignoruje cyberprzemoc i uważa, że to nic takiego. 16,33% respondentów uważa, że czasami dla żartu to nic takiego, natomiast 8,16% nie ma nic przeciwko stosowaniu cyberprzemocy. 6,12% badanych uczniów ma inne odczucia.

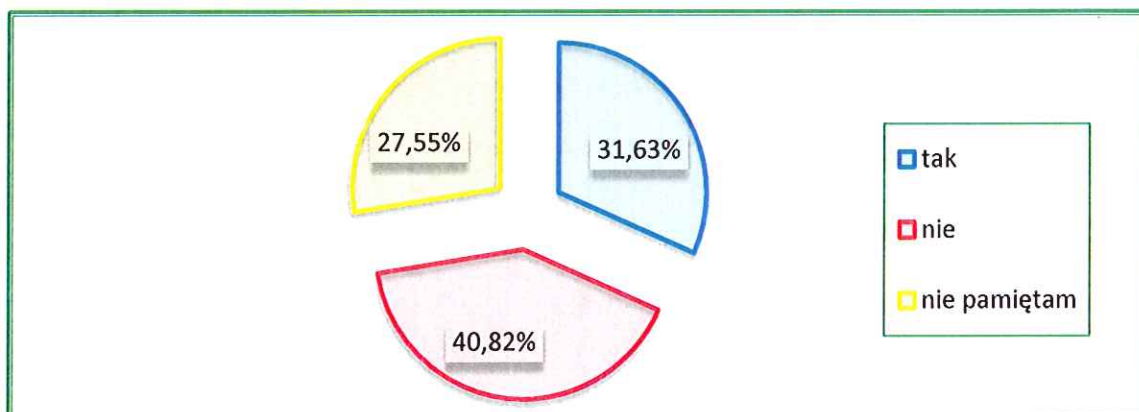

Wykres 51. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc?

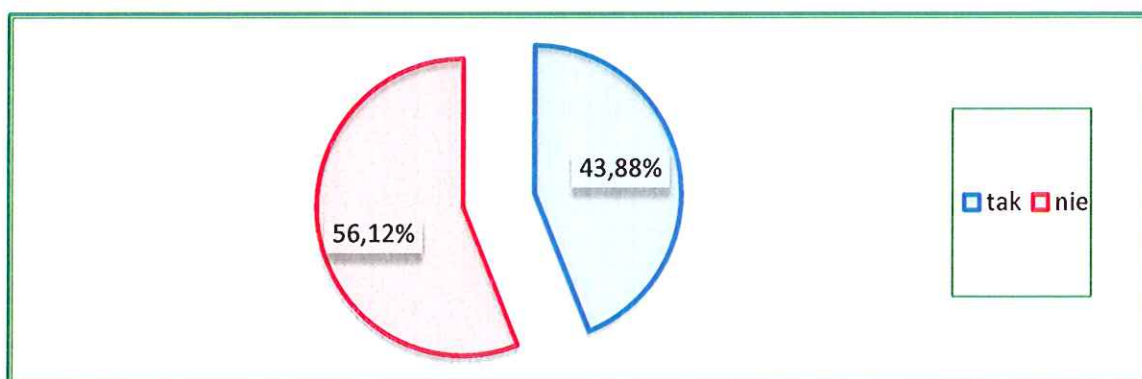
Wykres 52. Jakie są Twoje odczucia wobec cyberprzemocy?

Jedną z najboleśniejszych form cyberprzemocy jest nagrywanie telefonem komórkowym filmów wideo bez zgody osoby filmowanej. Wśród ankietowanych liczną grupę – 31,63% stanowią osoby, którym wbrew ich woli wykonano zdjęcie lub nakręcono film. 40,82% przyznaje, że taka sytuacja nigdy nie miała miejsca a kolejne 27,55% nie przypomina sobie takiej sytuacji.

Wykres 53. Czy wbrew Twojej woli wykonano Ci kiedyś zdjęcie lub nakręcono film?

Zapytaliśmy także uczniów czy znają jakieś organizacje lub serwisy internetowe, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą. 56,12% nie zna ani jednej takiej organizacji. 43,88% ankietowanych potrafi wskazać przynajmniej jedną instytucję lub organizację, która zajmuje się taką pomocą.

Wykres 54. Czy znasz organizacje lub serwisy internetowe, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą?

Warto mieć przy tym na uwadze to, że zjawiska charakterystyczne dla cyberprzemocy nierzadko mają miejsce na portalach społecznościowych, bardzo obecnie wśród uczniów popularnych. Mimo tego, że większość tego typu portali posiada opcje umożliwiające ochronę danych osobowych i prywatnych informacji, często nie są one uczniom znane.

Profilaktyka współczesnych zagrożeń dotyczących korzystania z mediów powinna obejmować zarówno zagadnienia związane z kontrolą czasu spędzanego przy komputerze, jak i radzenia sobie z często zaskakującymi a czasem raniącymi lub niebezpiecznymi, zachowaniami znanych i nieznanymi

osób spotkanych w sieci. Są to zagadnienia wymagające od osób realizujących profilaktykę szerokich horyzontów i otwarcia na nieustannie zmieniające się nowe technologie.

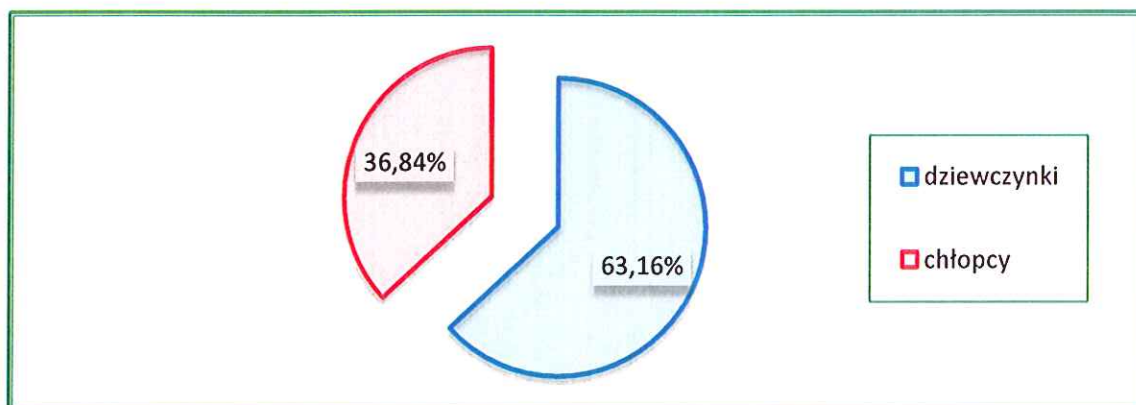
W pracy profilaktycznej warto poruszyć także zagadnienia związane z ryzykownym hazardem. Tak duża popularność gier hazardowych wśród młodzieży to niepokojący wynik, zwłaszcza gdy weźmiemy pod uwagę rozwijającą się dopiero u nich umiejętność krytycznego myślenia i dużą podatność młodych na pokusy związane z hazardem.

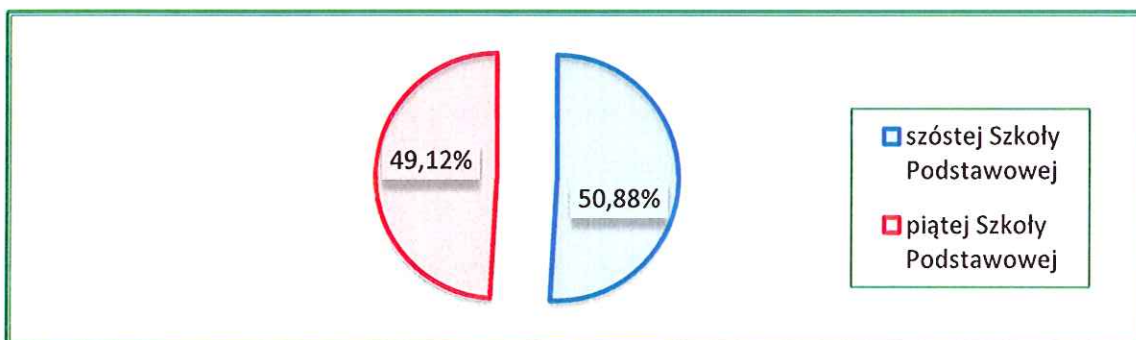
Analiza ankiet przeprowadzonych w szkołach podstawowych na terenie gminy Waganiec

Grupa badawcza

W badaniu wzięło udział 57 uczniów klas 5 i 6 szkół podstawowych z terenu gminy Waganiec. Wśród badanych było 21 chłopców i 36 dziewczynek.

Wykres 55. Podaj swoją płeć.

Wykres 56. Jesteś uczniem klasy?

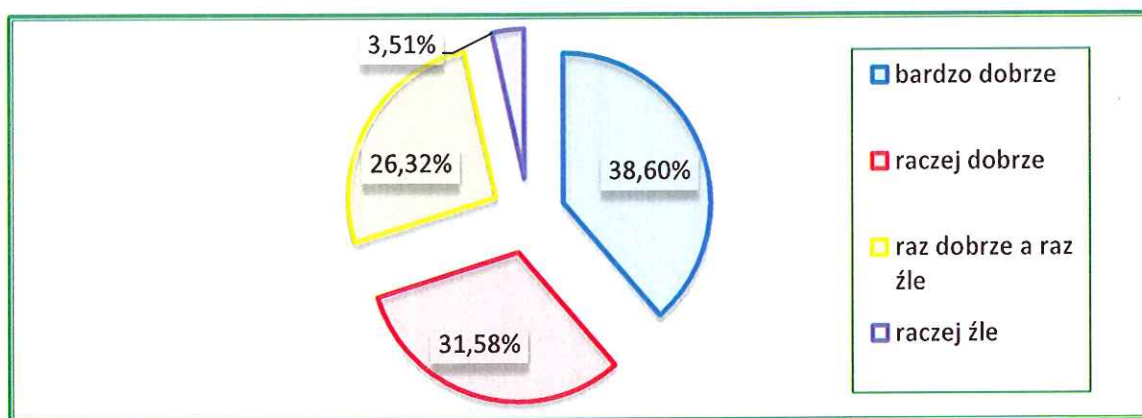
Cel badania

Podstawowym celem przeprowadzonej ankiety była analiza następujących problemów społecznych:

1. Używania przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych, w tym picia alkoholu, palenia papierosów;
2. Problemów przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym;
3. Używania komputera i zagrożenia cyberprzemocą.

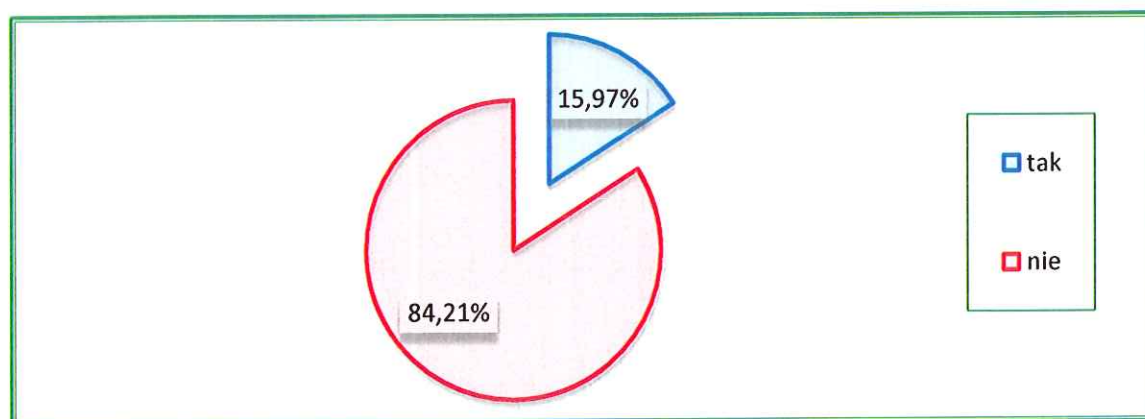
Problem przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym

Analizując klimat, w którym funkcjonują uczniowie szkół podstawowych na terenie gminy Waganiec dochodzimy do wniosku, że zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole dobrze. 38,60% uczniów bardzo dobrze ocenia swoje samopoczucie w szkole, a kolejne 31,58% raczej dobrze. 26,32% ankietowanych uczniów należy do grupy, która w swojej szkole czuje się raz dobrze a raz źle. Wśród uczniów znaleźli się także tacy, którzy czują się w szkole raczej źle 3,51%.

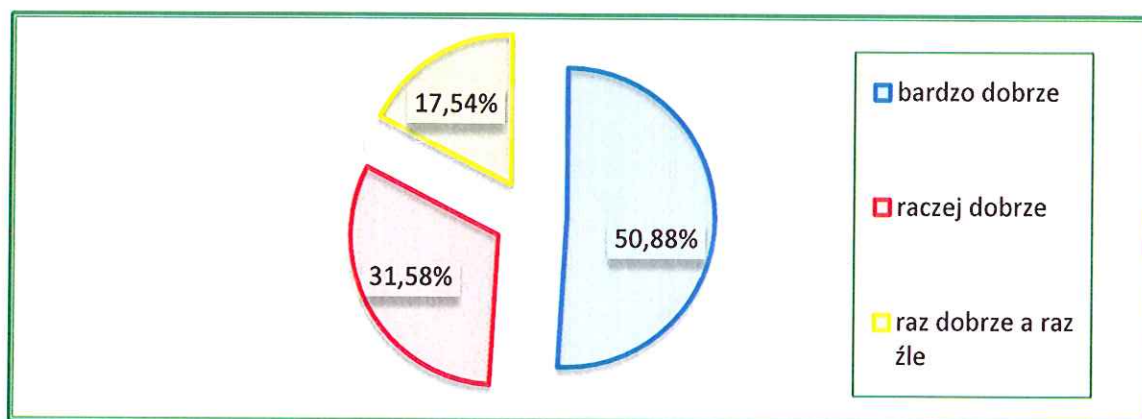
Wykres 57. Jak oceniasz swoje samopoczucie w szkole?

Zapytaliśmy także uczniów, czy zdarza im się wagarować. 15,97% ankietowanych przyznało, że w ciągu ostatnich miesięcy przynajmniej raz zdarzyło im się opuścić zajęcia. Pozostali uczniowie – 84,21% nie opuścili w ostatnich miesiącach zajęć w szkole.

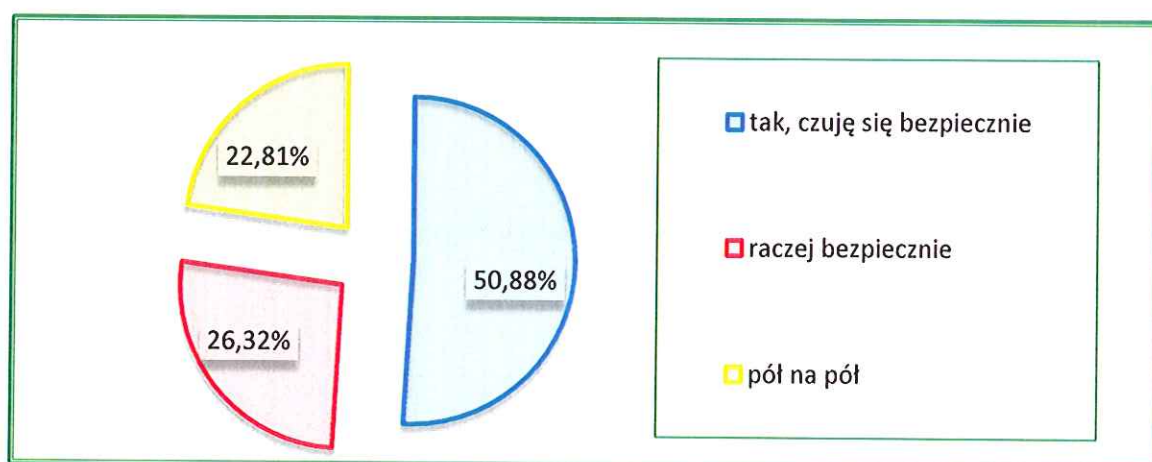
Wykres 58. Czy zdarza Ci się wagarować?

Sami uczniowie dobrze też oceniają swoje zachowanie na lekcjach i na przerwach w szkole. Swoje zachowanie w szkole jako bardzo dobre ocenia 50,88% ankietowanych. Do dobrego zachowania przyznaje się 31,58% uczniów szkół podstawowych. Przeciętne noty wystawiło sobie 17,54% uczniów. Nikt z badanych nie ocenił swojego zachowania w szkole jako raczej złe lub bardzo złe.

Wykres 59. Jak oceniasz swoje zachowanie w szkole?

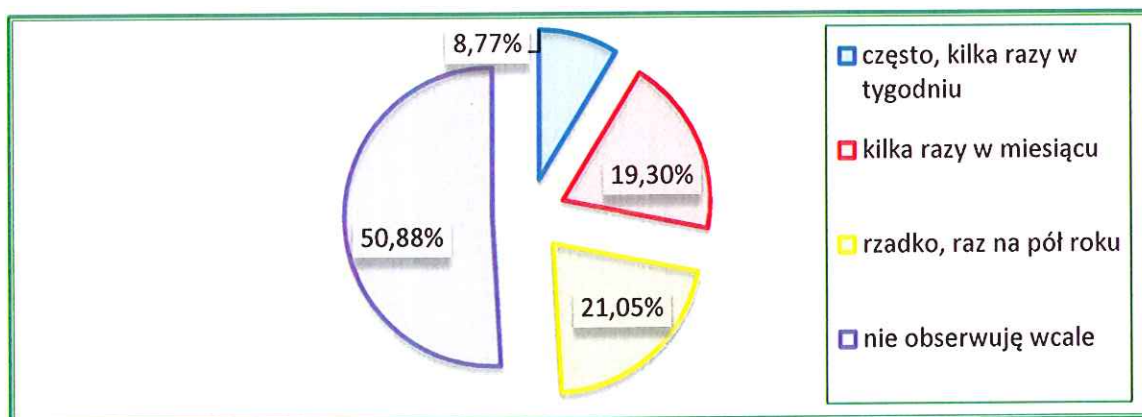
Bardzo wysokie są również noty uczniów w stosunku do poziomu bezpieczeństwa w szkole. Zdecydowana większość badanych uczniów deklaruje, iż w szkole czuje się bezpiecznie. Jak wynika z analizy danych, 50,88% ankietowanych czuje się w szkole bezpiecznie a kolejne 26,32% raczej bezpiecznie. 22,81% respondentów pół na pół ocenia swoje poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły. Nikt z badanych nie przyznał, że szkoła jest miejscem niebezpiecznym lub bardzo niebezpiecznym.

Wykres 60. Czy w swojej szkole czujesz się bezpiecznie?

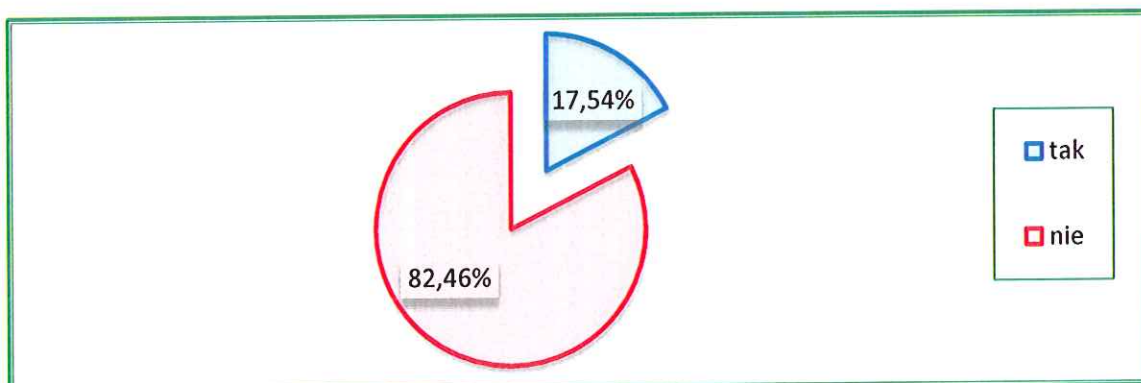

Bardzo wysokie poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły ma odzwierciedlenia w kolejnym pytaniu zadanym uczniom. Zapytaliśmy ankietowanych jak często obserwują zjawiska przemocy w szkole? 50,88 % uczniów szkół podstawowych przyznaje, iż w szkole nie obserwuje wcale zjawisk przemocy. 21,05% ankietowanych twierdzi, że takie sytuacje mają miejsce rzadko, raz na pół roku. 19,30% jest świadkiem przemocy wobec innych uczniów kilka razy w miesiącu. 8,77% przyznaje, że zjawiska przemocy zdarzają się kilka razy w tygodniu.

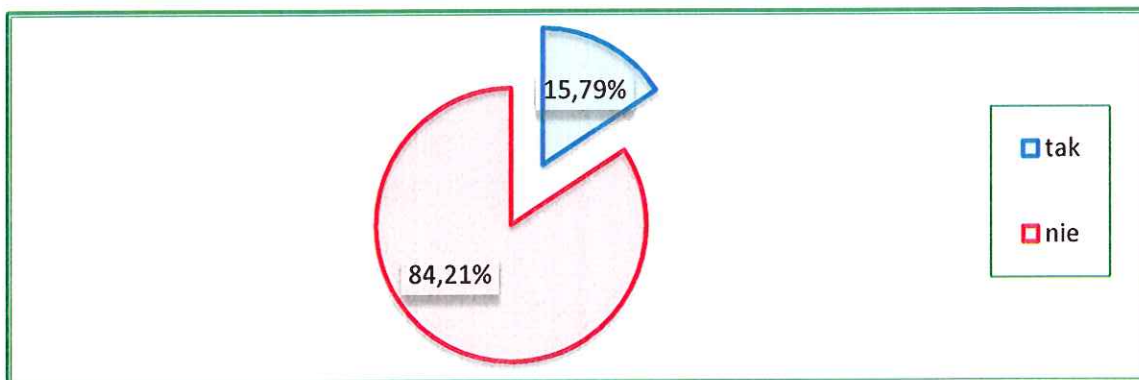

Wykres 61. Jak często obserwujesz zjawiska przemocy w szkole?

Poprosiliśmy także uczniów o odpowiedź czy uważają, że na terenie szkoły padli ofiarą jakiegoś rodzaju przemocy. Osobiście doświadczyło przemocy 17,54% uczniów. Wśród badanych 15,79% to ankietowani, którzy przyznają, że są w szkole uczniowie, których się obawiają.

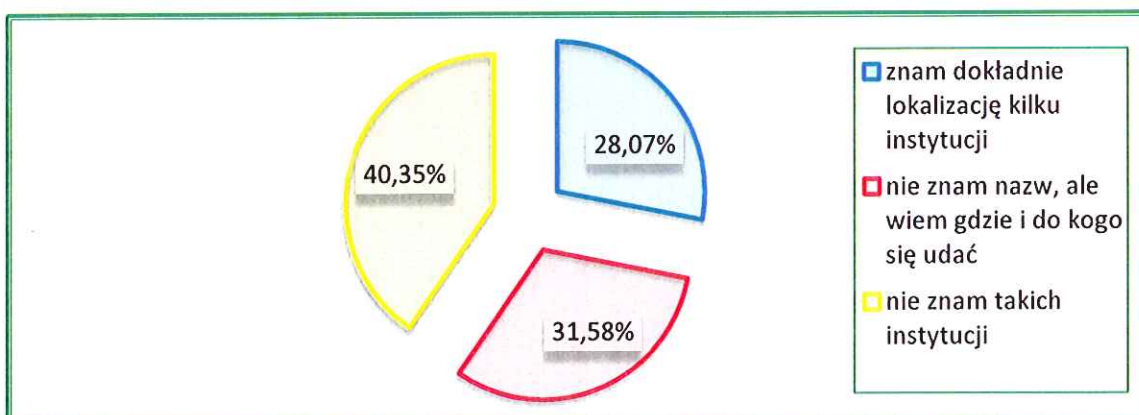

Wykres 62. Czy uważasz, że byłeś/byłaś ofiarą przemocy w szkole?

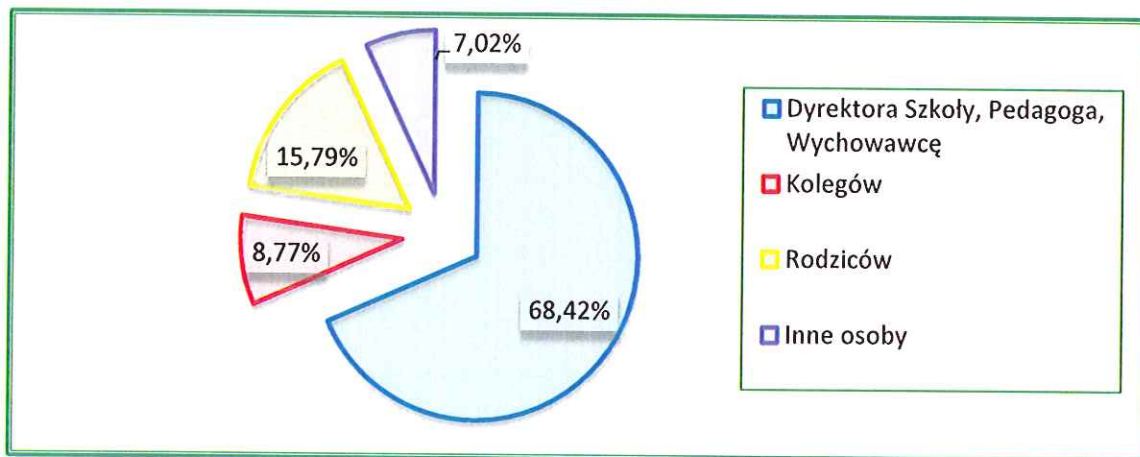
Wykres 63. Czy w szkole są uczniowie, których się boisz?

Poprosiliśmy także uczniów o odpowiedź na pytanie czy w swoim środowisku znają instytucje, które zajmują się pomocą osobom dotkniętym przemocą. 28,07% badanych przyznało, że zna dokładną lokalizację kilku instytucji, które zajmują się niesieniem pomocy osobom pokrzywdzonym. 31,58% ankietowanych, przyznało, że nie zna nazw takich instytucji, ale wie gdzie i do kogo udać się po pomoc. 40,35% uczniów nie zna w swoim środowisku instytucji, które zajmują się niesieniem pomocy osobą dotkniętym przemocą.

Wykres 64. Czy wiesz, jakie instytucje w Twoim środowisku zajmują się pomocą osobom dotkniętym przemocą?

Na pytanie kogo przede wszystkim uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy 68,42% uczniów odpowiedziało, że wychowawcę, dyrektora szkoły lub pedagoga. 15,79% zawiadomi o takim fakcie rodziców. 8,77% uczniów w sytuacji zagrożenia przemocą szukałoby wsparcia wśród swoich rówieśników, a 7,02% wskazało na inne osoby.

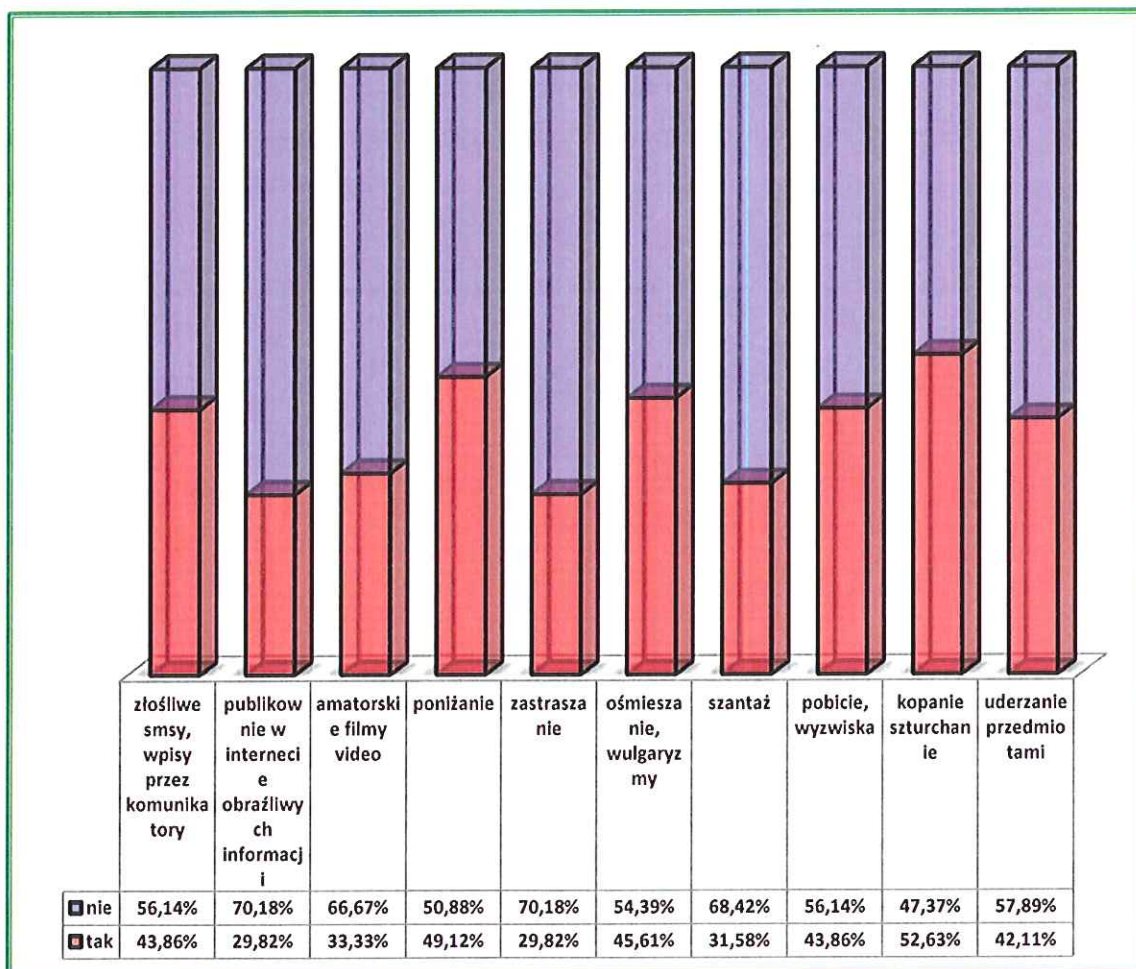

Wykres 65. Kogo zawiadomisz, jeżeli będziesz świadkiem lub ofiarą przemocy?

W kolejnym pytaniu poprosiliśmy uczniów o odpowiedź czy spotkali się z konkretnymi formami przemocy. Jak widać na podstawie odpowiedzi udzielanych przez respondentów badaniu uczniowie znają różne formy przemocy. 43,86% respondentów zna zjawiska przemocy takie jak: złośliwe smsy, wpisy przez komunikatory np. Gadu-Gadu, Skype i inne.

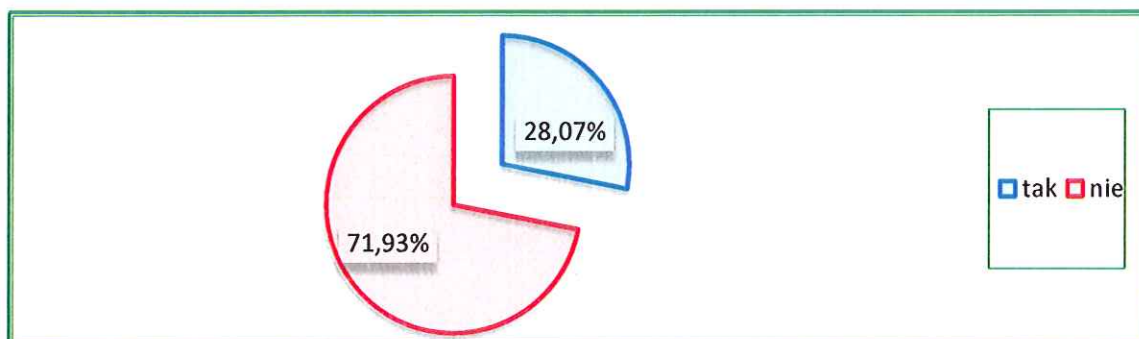
Z publikowaniem w Internecie obraźliwych informacji zetknęło się 29,82% badanych uczniów, a z amatorskimi filmami video 33,33% badanych uczniów. Z poniżaniem spotkało się 49,12% ankietowanych. 29,82% badanych zna zjawisko zastraszania, a 45,61% zetknęło się z ośmieszaniem i wulgaryzmami. 31,58% badanych respondentów spotkała się z próbami szantażu. Pobicia i wyzwiska są znane 43,86% respondentów. Z kopaniem i szturchaniem zetknęło się aż 52,63% badanych natomiast 42,11% badanych spotkało się z biciem różnymi przedmiotami.

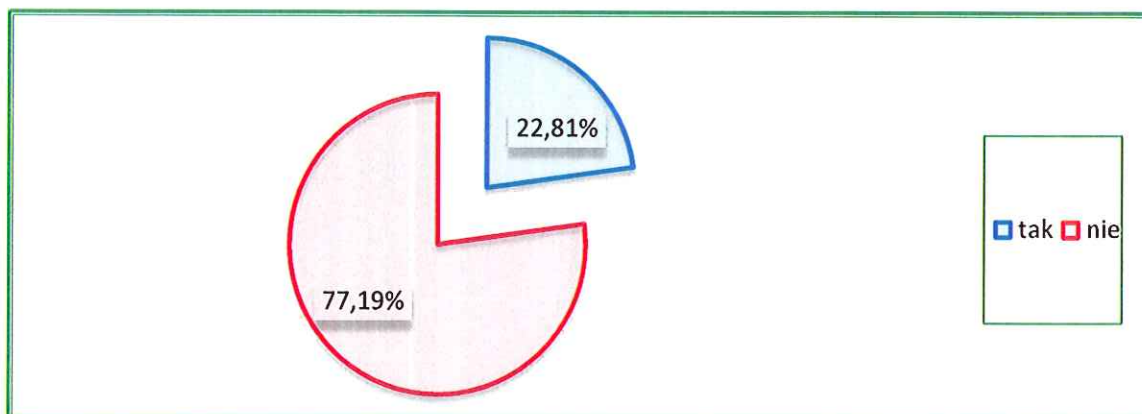
Wykres 66. Czy znasz przypadki stosowania którejs z wymienionych form przemocy?

W związku z tym chcieliśmy także dowiedzieć się czy w stosunku do uczniów miało miejsce któreś z zachowań wymienione w poprzednim pytaniu. 28,07% badanych przyznało, że takie zdarzenia miały miejsce. Pozostali uczniowie – 71,93% odpowiedzieli, że w stosunku do nich takie zachowania nigdy się nie wydarzyły.

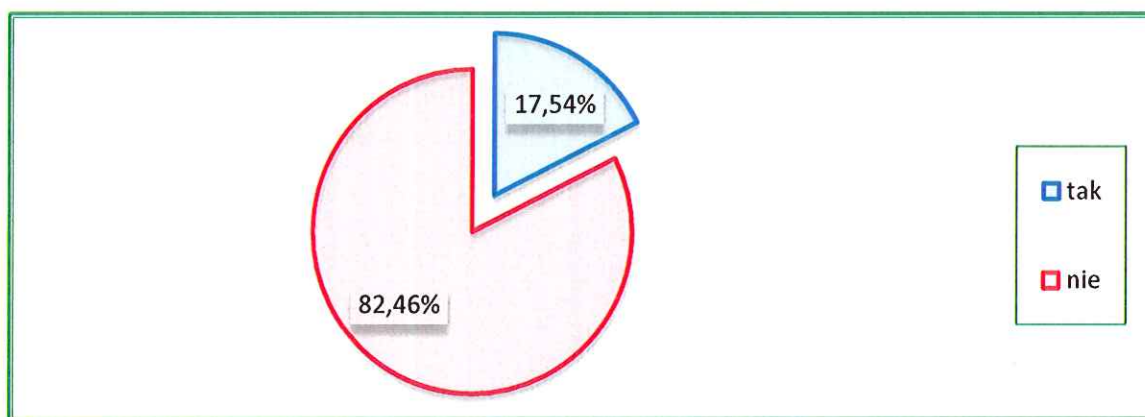
Wykres 67. Czy w stosunku do Ciebie miało miejsce któreś z zachowań wymienionych w poprzednim pytaniu?

Poprosiliśmy uczniów szkół podstawowych o odpowiedź czy poza terenem szkoły również spotykają się z aktami przemocy. Wśród ankietowanych 22,81% przyznało, że spotyka się z przejawami przemocy poza szkołą. 77,19% udzieliło odpowiedzi, że nie spotkało się nigdy z aktem przemocy poza szkołą.

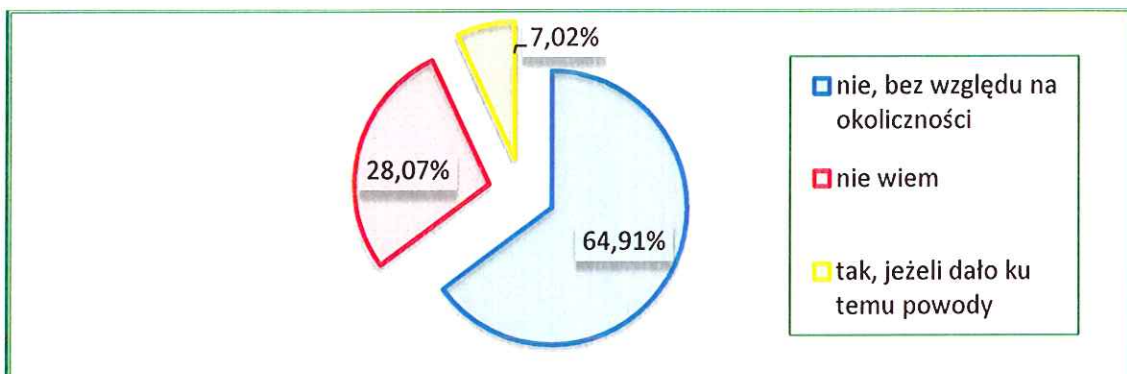
Wykres 68. Czy spotykasz się z aktami przemocy poza szkołą?

Chcieliśmy także dowiedzieć się czy któryś z badanych uczniów brał czynny udział w akcie przemocy. Wśród respondentów znalazła się liczna grupa – 17,54%, która przyznała się do stosowania przemocy. Pozostali uczniowie – 82,46% odpowiedzieli, że nigdy nie brali udziału w czynnym akcie przemocy.

Wykres 69. Czy uczestniczyłeś/uczestniczyłaś w czynnym akcie przemocy?

64,91% uczniów jest zdania, że rodzice nie mają prawa uderzyć swojego dziecka bez względu na okoliczności. W ocenie 7,02% mogą to zrobić, jeśli są ku temu powody. Pozostałe 28,07% uczniów nie wiedziało jak odpowiedzieć na pytanie o prawo rodzica do uderzenia swojego dziecka.

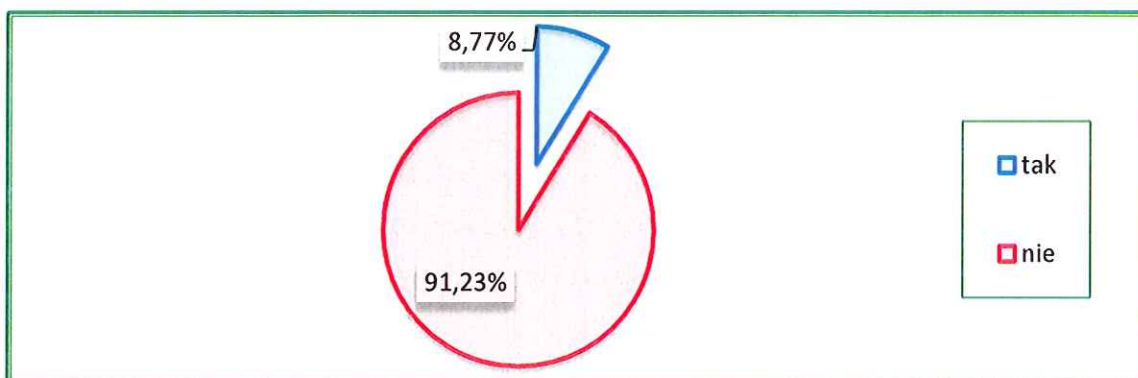

Wykres 70. Czy uważasz, że rodzice mają prawo uderzyć swoje dziecko?

Uczniowie szkół podstawowych wobec problemów związanych z paleniem papierosów i pićem alkoholu

Palenie papierosów

Kolejna część ankiety dotyczyła doświadczeń uczniów z wyrobami nikotynowymi. Zapytaliśmy uczniów czy mają już za sobą inicjację nikotynową. Wśród badanych uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Waganiec aż 8,77% przyznało się do pierwszych kontaktów z papierosami. Zdecydowana większość – 91,23% uczniów odpowiedziała, że jeszcze nigdy nie zdarzyło im się palić papierosów.

Wykres 71. Czy paliłaś/paliłeś kiedyś papierosy?

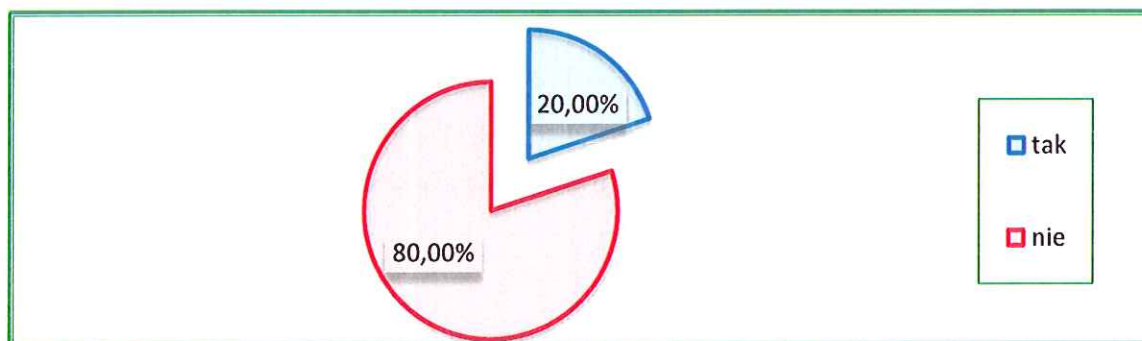

Zapytaliśmy także uczniów czy w swoim środowisku znają osoby poniżej 18 roku życia, które sięgają po papierosy. Ponad połowa biorących w udział w badaniu uczniów szkół podstawowych – 59,65% przyznało, że zna takie osoby.

Wykres 72. Czy znasz osoby poniżej 18 roku życia, które pala papierosy?

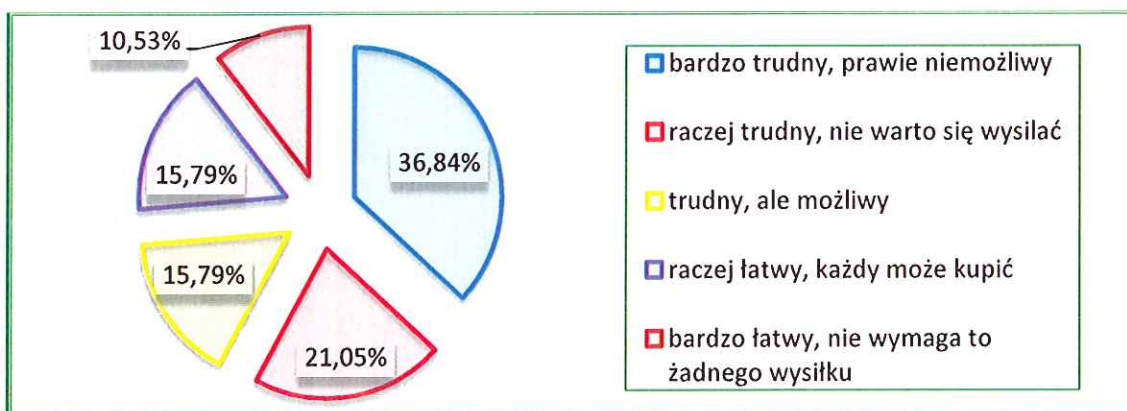
Z deklaracji uczniów szkół podstawowych, którzy mają już za sobą inicjację nikotynową wynika, że 20,00% z nich pierwszego papierosa zapaliło po namowie innej osoby. Pozostali uczniowie – 80,00% decyzję o zapaleniu pierwszego papierosa podjęli samodzielnie bez namowy osób trzecich.

Wykres 73. Czy ktoś namawiał Cię do zapalenia pierwszego papierosa?

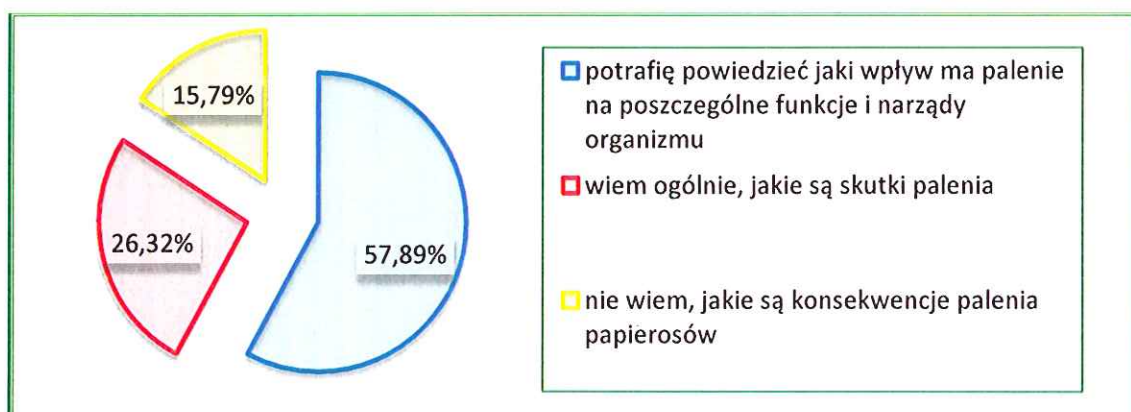
W kolejnym pytaniu poprosiliśmy uczniów o odpowiedź czy uważają papierosy za produkt trudno dostępny. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż wśród badanych uczniów istnieje spora grupa osób, które uważają zakup papierosów za zadanie proste. 10,53% uważa, że zakup papierosów jest bardzo łatwy i nie wymaga żadnego wysiłku a kolejne 15,79% jest zdania, że jest to zadanie raczej łatwe i właściwie każdy może je kupić. 36,84% badanych twierdzi, że jest to bardzo trudne zadanie, prawie

nie możliwe. 21,05% uważa zakup papierosów za raczej trudny i nie warty wysiłku. Dla 15,97% uczniów kupno papierosów to zadanie trudne, ale możliwe.

Wykres 74. Czy uważasz, że w Twoim środowisku dostęp do papierosów jest?

Uczniowie dość wysoko oceniają swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji palenia. 26,32% uczniów zna ogólne skutki palenia, a 57,89% potrafi powiedzieć jaki wpływ ma palenie na poszczególne funkcje organizmu. Pozostałe 15,79% badanych uczniów nie zna konsekwencji palenia papierosów.

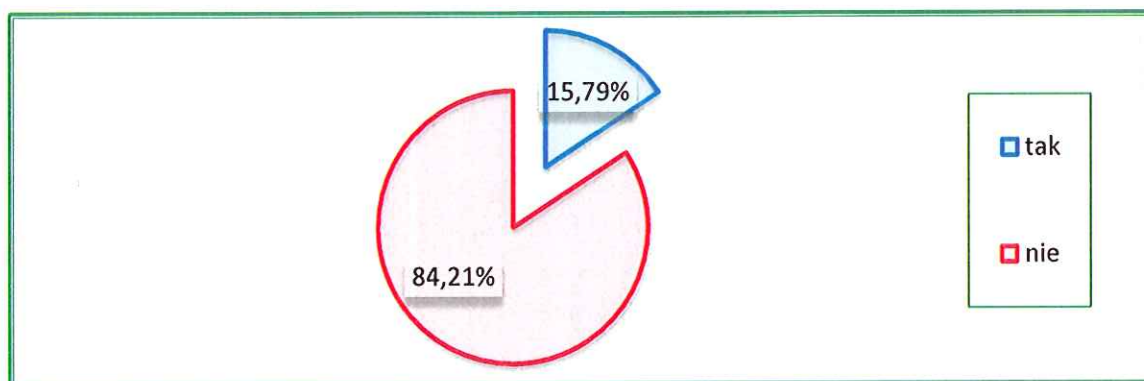

Wykres 75. Czy znasz konsekwencje zdrowotne palenia papierosów?

Analiza powyższych wyników pozwala na stwierdzenie, iż spora grupa badanych uczniów ma już za sobą inicjację nikotynową. Dodatkowo duża grupa uczniów przyznaje, że zakup papierosów nie stanowi dla nich większego problemu.

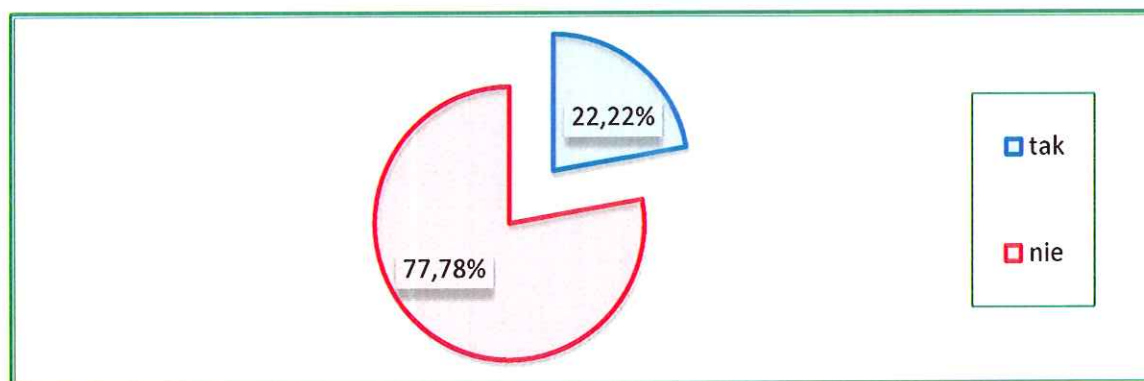
Picie alkoholu

Wśród uczniów klas 5 i 6 szkół podstawowych z terenu gminy Waganiec pierwszy kontakt z alkoholem deklaruje 15,79% uczniów. Pozostali badani – 84,21% przyznaje, że nie piła jeszcze alkoholu.

Wykres 76. Czy piłaś/piłeś kiedyś alkohol?

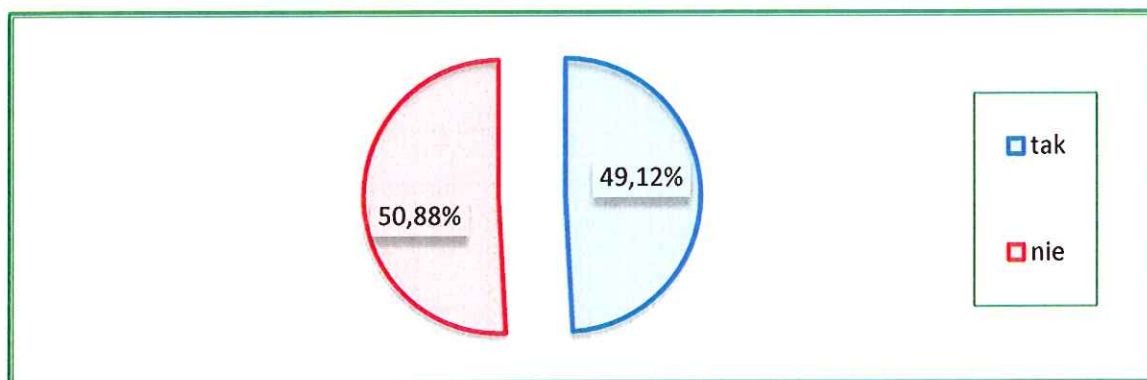
Z deklaracji uczniów szkół podstawowych, którzy mają już za sobą pierwszy kontakt z alkoholem wynika, że 22,22% z nich po raz pierwszy sięgnęło po alkohol po namowie innej osoby.

Wykres 77. Czy ktoś namawiał Cię do wypicia alkoholu?

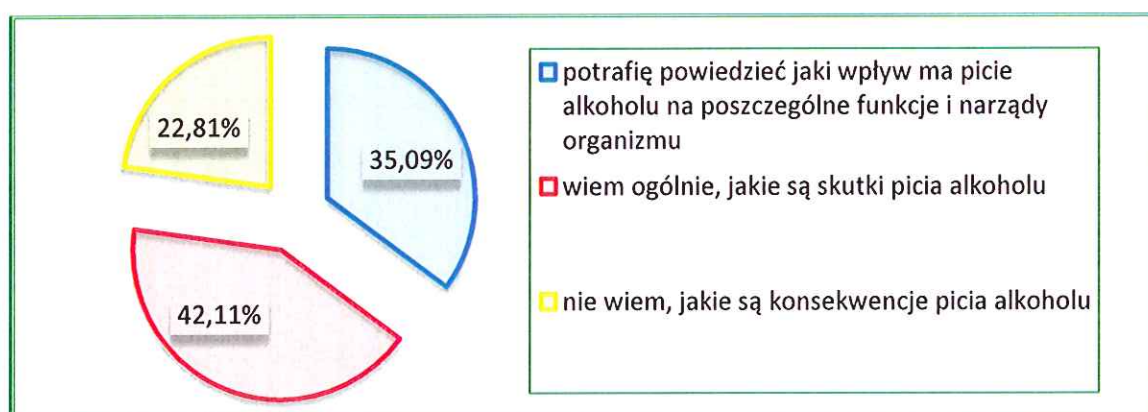
W kolejnym pytaniu chcieliśmy dowiedzieć się czy biorący udział w badaniu uczniowie znają w swoim otoczeniu osoby poniżej 18 roku życia, które sięgają po alkohol. Blisko połowa biorących w udział w badaniu uczniów 49,12% przyznała, że zna takie osoby.

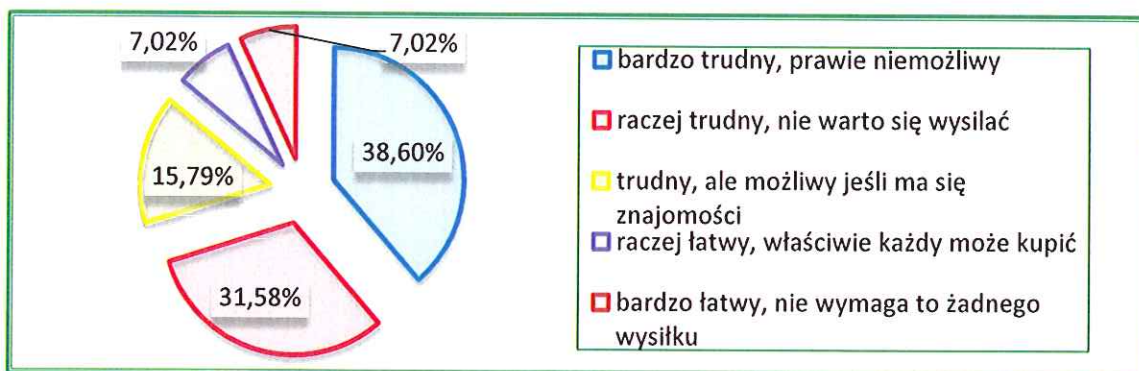
Wykres 78. Czy znasz osoby poniżej 18 roku życia, które piją alkohol?

Uczniowie szkół podstawowych wysoko ocenia swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu. 42,11% uczniów posiada ogólną wiedzę na temat skutków picia a 35,09% deklaruje, że potrafi powiedzieć, jaki wpływ ma picie na poszczególne funkcje organizmu. Niemniej jednak 22,81% uczniów przyznaje, że nie zna zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu.

Wykres 79. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu?

Zdecydowana większość badanych uczniów szkół podstawowych uważa alkohol za towar trudnodostępny. 38,60% uczniów jest zdania, że kupno alkoholu jest bardzo trudne, wręcz niemożliwe. 31,58% twierdzi, że zakup alkoholu jest raczej trudny stąd nie warto nawet podejmować wysiłku. 15,79% uważa, iż jest to trudne zadanie i wymaga znajomości. 7,02% uważa, że zakup alkoholu jest raczej łatwy i nie wymaga dużego wysiłku i znajomości. Także 7,02% badanych twierdzi wręcz, że właściwie każdy może swobodnie nabyć napoje alkoholowe.

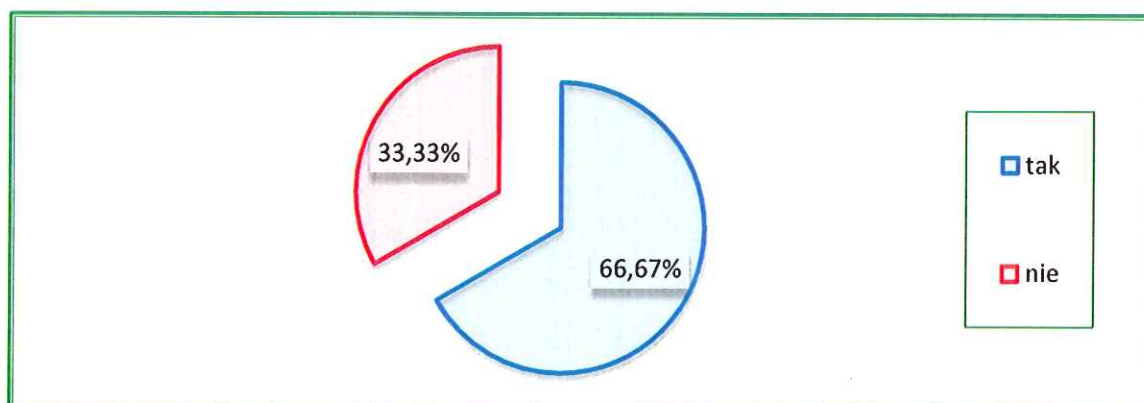

Wykres 80. Czy uważasz, że w Twoim środowisku dostęp do alkoholu jest?

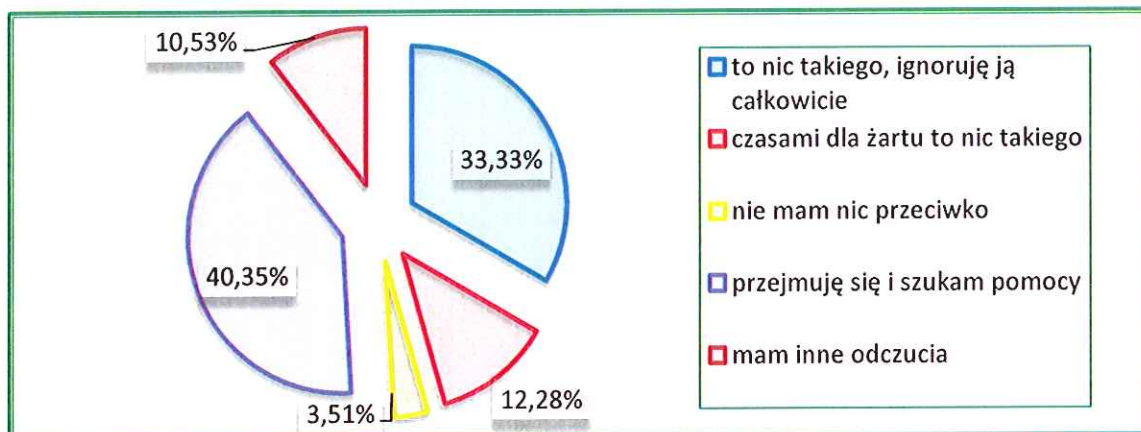
Uczniowie szkół podstawowych wobec innych zagrożeń

Uczniowie szkoły podstawowej wobec zjawiska cyberprzemocy

W kolejnym pytaniu poprosiliśmy uczniów o odpowiedź na pytanie czy wiedzą czym jest cyberprzemoc. 66,67% badanych uczniów przyznało, że wie czym jest cyberprzemoc. Kolejne pytanie pokazało, że tylko 40,35% uczniów przejmują się i stara się szukać pomocy wobec aktów cyberprzemocy. 33,33% ignoruje cyberprzemoc i uważa, że to nic takiego. Kolejne 12,18% jest zdania, że czasami dla żartu to nic takiego, natomiast 3,51% nie ma nic przeciwko zjawisku cyberprzemocy. 10,53% uczniów ma inne odczucia.

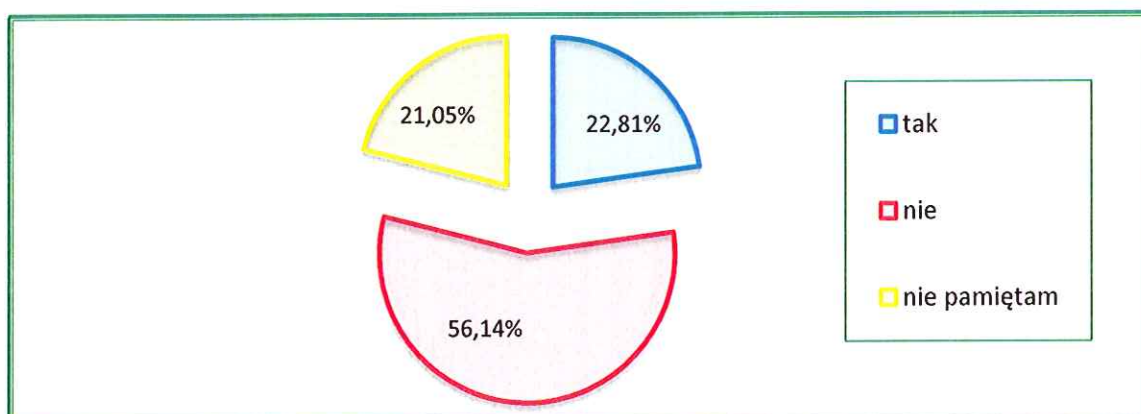

Wykres 81. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc?

Wykres 82. Jakie są Twoje odczucia wobec cyberprzemocy?

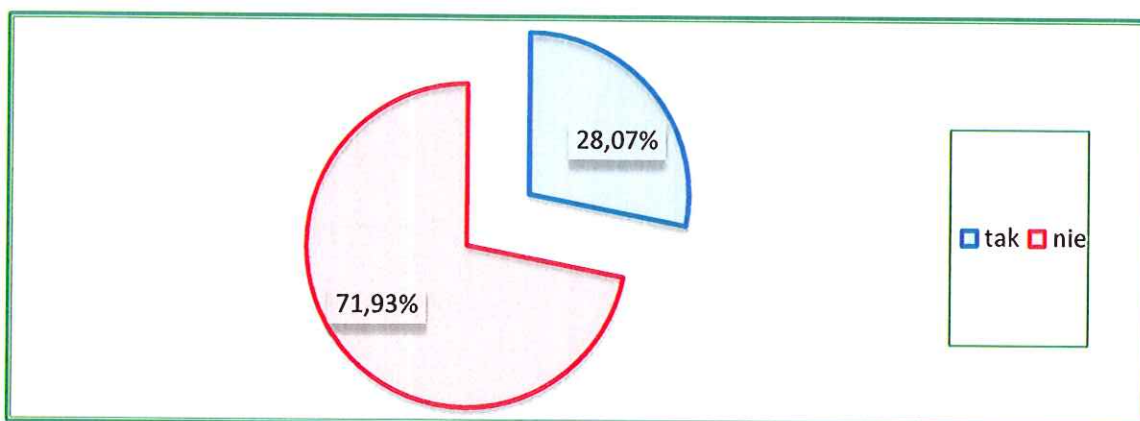
Jedną z najboleśniejszych form cyberprzemocy jest nagrywanie telefonem komórkowym filmów wideo bez zgody osoby filmowanej. Wśród ankietowanych najliczniejszą grupę – 56,14% stanowią uczniowie, którzy twierdzą, że taka sytuacja nigdy nie miała miejsca. Kolejne 21,05% przyznaje, że nie przypomina sobie takiej sytuacji, a 22,81% stwierdza, że takie zdarzenie miało miejsce.

Wykres 83. Czy wbrew Twojej woli wykonano Ci kiedyś zdjęcie lub nakręcono film?

Zapytaliśmy także uczniów czy znają jakieś organizacje lub serwisy internetowe, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą. 28,07% uczniów potrafi wskazać choć jedną instytucję lub organizację, która zajmuje się taką pomocą. Pozostali badani – 71,93% nie zna ani jednej takiej organizacji.

Wykres 84. Czy znasz organizacje lub serwisy internetowe, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą?

CZĘŚĆ IV

Problemy społeczne w świadomości sprzedawców napojów alkoholowych

Grupa badawcza

W badaniu wzięło udział 18 sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Waganiec.

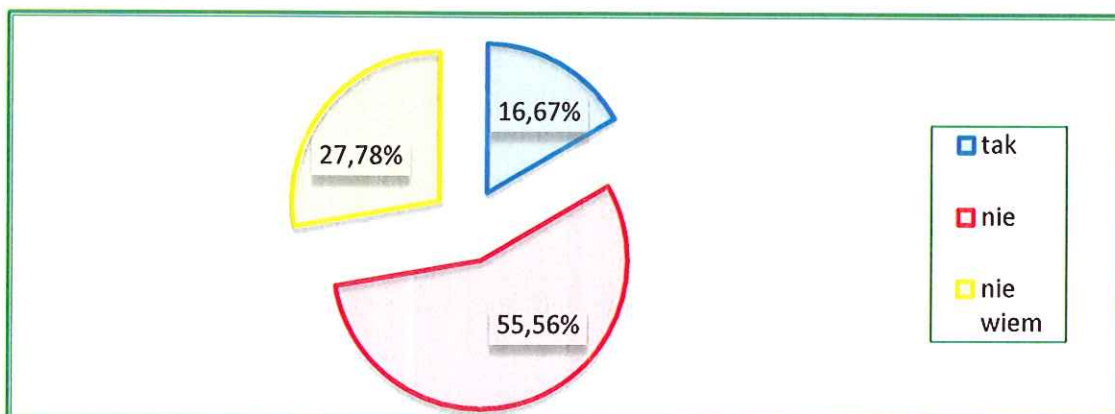
Cel badania

Kwestionariusz ankiety przeprowadzony w 18 punktach sprzedaży alkoholu w gminie Waganiec miał na celu analizę postawy sprzedawców względem takich zagadnień jak:

1. Sprzedaż alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim;
2. Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym;
3. Spożywanie alkoholu w miejscu jego sprzedaży;
4. Awantury i bójki spowodowane przez osoby spożywające alkohol.

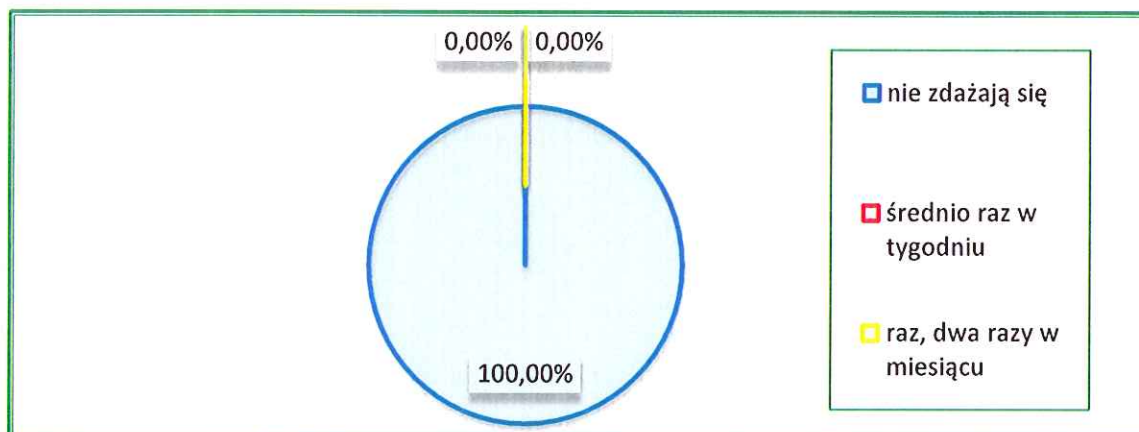
Wyniki badania

Pierwsze pytanie dotyczyło zakresu wiedzy na temat alkoholu zawartego w różnych trunkach. Zapytaliśmy, czy alkohol zawarty w wódce jest bardziej groźny od tego w piwie. 16,67% badanych na tak zadane pytanie udzieliła odpowiedzi twierdzącej. 55,56% odpowiedziało nie. Pozostali badani – 27,78% odpowiedzieli, że nie znają odpowiedzi. Można więc wnioskować, że świadomość badanych sprzedawców w tym zakresie jest stosunkowo niska. Alkohol zawarty w każdym napoju alkoholowym jest tak samo groźny. Jedyna różnica polega na procentowej zawartości w poszczególnych trunkach. Trzeba jednak pamiętać, że jest to ta sama szkodliwa dla zdrowia substancja.

Wykres 85. Czy alkohol zawarty w wódce jest bardziej groźny od tego w piwie?

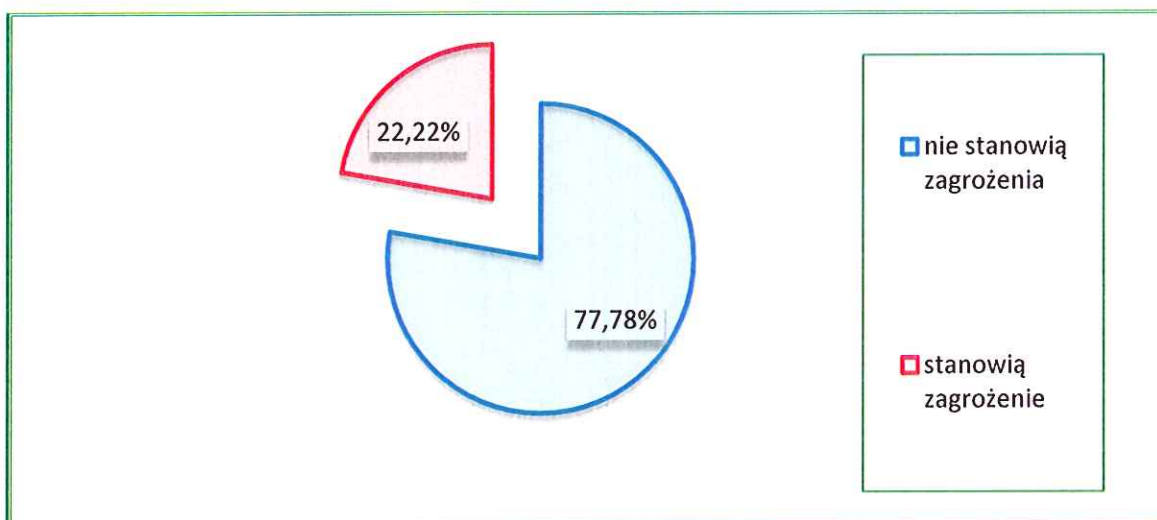
Zapytaliśmy także respondentów o częstotliwość spożywania napojów alkoholowych na terenie punktów sprzedaży. Wszyscy ankietowani odpowiedzieli, że w ostatnich miesiącach nie spotkali się z sytuacją spożywania alkoholu na terenie punktu.

Wykres 86. Jak często zdarza się spożywanie alkoholu w obrębie sklepu?

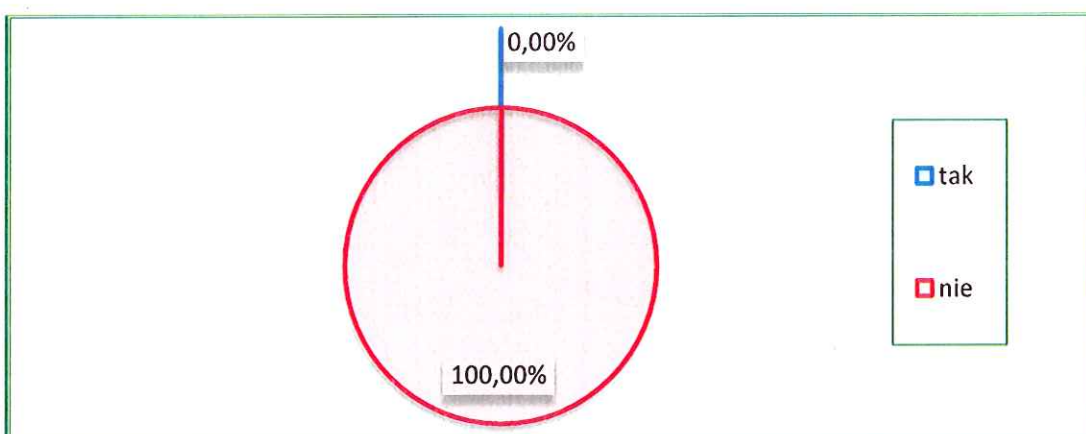
W badaniu interesowało nas również zjawisko zagrożenia społecznego, które może być powodowane przez osoby spożywające alkohol. Zapytaliśmy, czy takie osoby stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa w danym środowisku lokalnym. 22,22% badanych jest zdania, że osoby pijące nie stanowią zagrożenia, 77,78% badanych przyznało, że takie osoby stanowią zagrożenie.

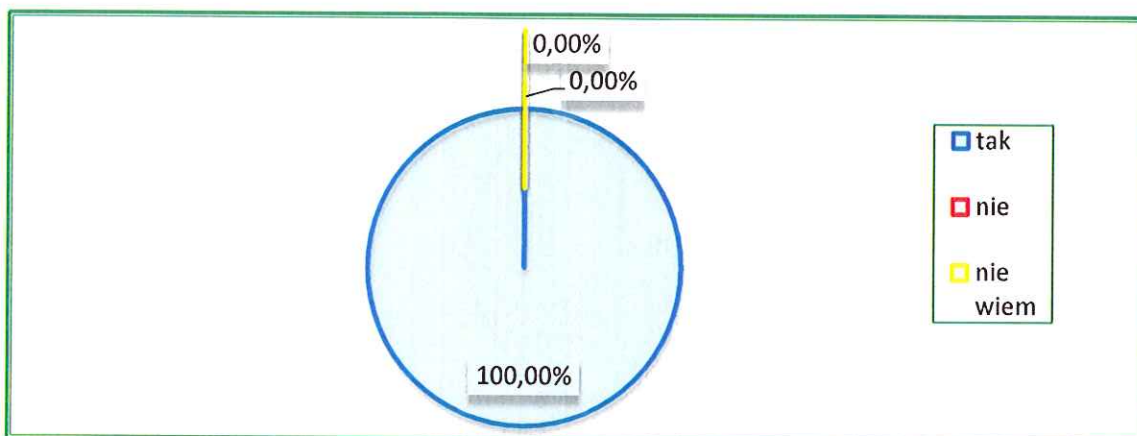
Wykres 87. Czy osoby spożywające alkohol stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa w środowisku lokalnym?

Interesowało nas również, czy w ostatnim miesiącu zdarzyło się jakieś nieprzyjemne zajście związane ze spożywaniem alkoholu w obrębie sklepu. Wszyscy ankietowani zgodnie odpowiedzieli, że taka sytuacja nie miała miejsca.

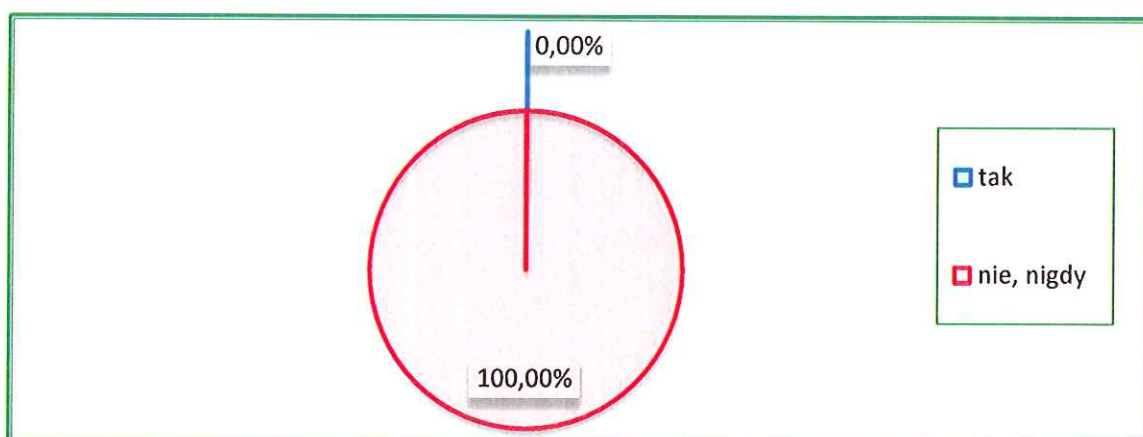
Wykres 88. Czy w ostatnim miesiącu zdarzyło się jakieś nieprzyjemne zajście związane z alkoholem w obrębie sklepu?

Zapytaliśmy sprzedawców, czy widzą coś niestosownego w sprzedaży alkoholu dorosłej osobie nietrzeźwej. Wszyscy badani sprzedawcy odpowiedzieli twierdząco na to pytanie.

Wykres 89. Czy widzi Pani/Pan coś niestosownego w sprzedaży alkoholu dorosłej osobie nietrzeźwej?

Zapytaliśmy również, czy zdarzyło się ankietowanym sprzedać osobie nietrzeźwej alkohol. Na tak zadane pytanie 100,00% respondentów odpowiedziało, że nigdy nie miała miejsca taka sytuacja.

Wykres 90. Czy zdarzyło się Pani/Panu sprzedać osobie nietrzeźwej alkohol?

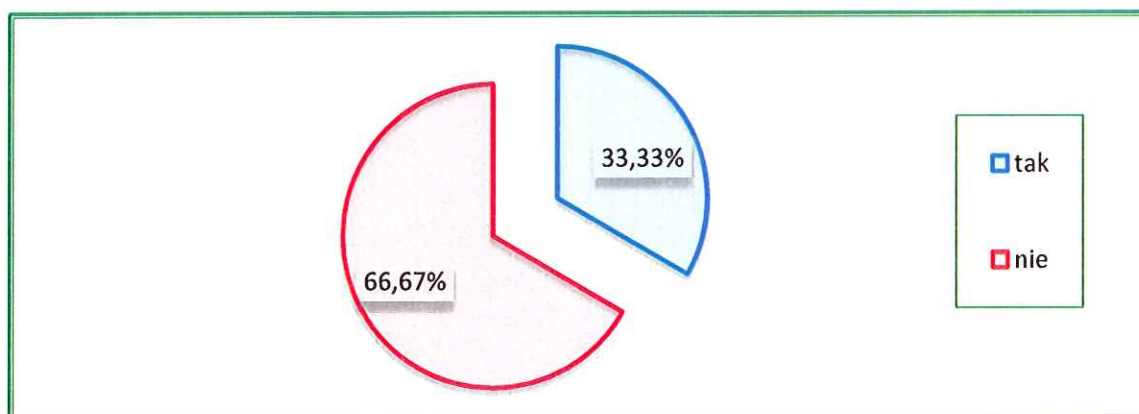
Problem spożywania substancji psychoaktywnych przez młodzież stanowi poważny problem ogólnopolski. Nasza analiza dotyczyła tego zagadnienia na terenie gminy Waganiec. Na początek zapytaliśmy o bezpieczną granicę wieku, od której powinno sprzedawać się napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.

Od jakiego wieku powinno sprzedawać się ...	...alkohol?	...papierosy?
Bez ograniczeń	-	-
16 rok życia	-	-
18 rok życia	72,22%	77,78%
21 rok życia	27,78%	22,22%

Tabela 17. Proponowany przez badanych dozwolony wiek sprzedaży napojów alkoholowych.

W przypadku alkoholu odpowiedzi rozkładały się następująco: 27,78% badanych wskazało 21 rok życia, a 72,22% badanych - 18 rok życia. W przypadku papierosów odpowiedzi rozkładały się następująco: 22,22% badanych wskazało 21 rok życia, a 77,78% badanych - 18 rok życia.

Chcieliśmy także zbadać powszechność zjawiska sprzedaży używek osobom nieletnim. Zapytaliśmy sprzedawców, czy znają takie przypadki. 33,33% badanych sprzedawców wie o sytuacjach sprzedaży alkoholu lub wyrobów tytoniowych osobom poniżej 18 roku życia.

Wykres 91. Czy zna Pani/Pan przypadki sprzedaży alkoholu lub papierosów osobom nieletnim?

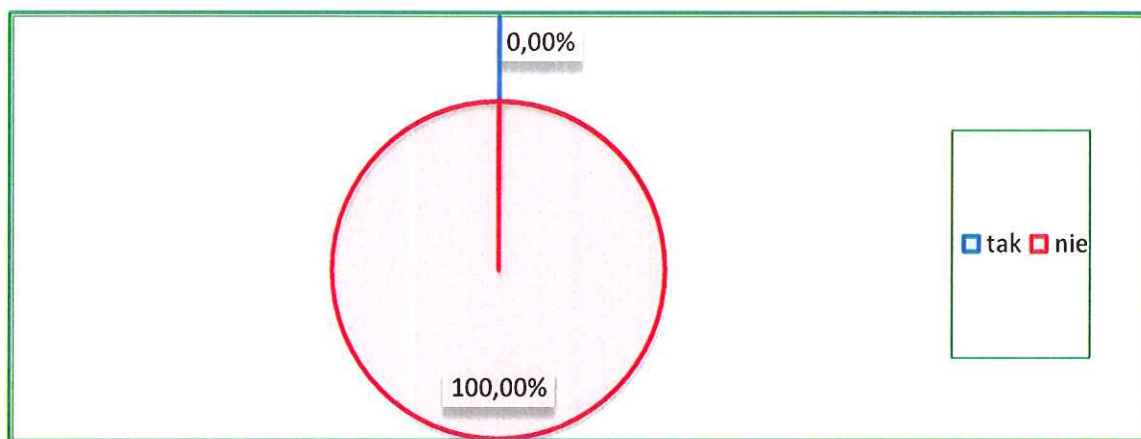
Zjawisko sprzedaży używek osobom nieletnim jest w Polsce dość powszechne, a wyniki naszego badania pokazują, że na terenie gminy Waganiec zdarzają się przypadki podawania alkoholu młodzieży poniżej 18 roku życia. Warto w tym miejscu odwołać się do „Polskiej Deklaracji w sprawie Młodzieży i Alkoholu” w ramach uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 lutego 2000 r., gdzie wyraźnie zaznaczono, iż:

„Wszystkie dzieci i młodzież mają prawo do życia w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, wolnym od zagrożeń związanych z piciem alkoholu, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić.”

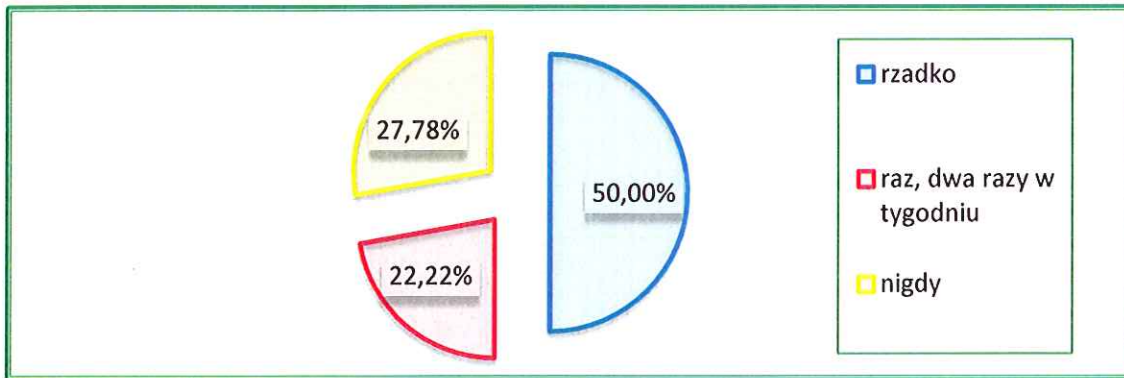
Odpowiedzialność za zdrowy rozwój osób niepełnoletnich w dużym stopniu zależy od osób dorosłych, które znajdują się w ich otoczeniu. Oczywiście najbardziej znaczącą rolę odgrywają rodzice, jednak zgodnie z wyżej wymienioną ustawą również inne osoby dorosłe (w tym wypadku sprzedawcy alkoholu i papierosów) mają obowiązek chronić zdrowie młodzieży.

Zapytaliśmy również bezpośrednio sprzedawców, czy kiedykolwiek sprzedali papierosy lub alkohol osobie, o której wiedzieli, że jest niepełnoletnia. Wśród badanych żaden sprzedawca nie przyznał się do takiego czynu. Biorąc pod uwagę ogólnopolską skalę zjawiska, oraz odpowiedzi udzielane przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjum wydaje się być wysoce prawdopodobne, że odpowiedzi na tak sformułowane pytania mogły nie odzwierciedlać w pełni stanu faktycznego. Zafałszowanie może wynikać w tym przypadku ze strachu przed konsekwencjami, jakie niosą takie zachowania.

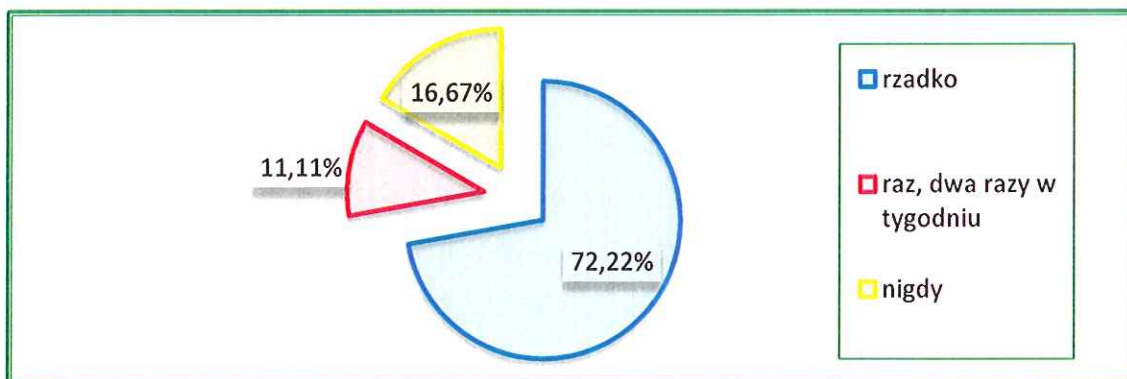
Wykres 92. Czy kiedykolwiek sprzedała/sprzedał Pani/Pan papierosy lub alkohol osobie, o której wiedziała/wiedział Pani/Pan, że jest niepełnoletnia?

Zapytaliśmy także, jak często młodzi ludzie podejmują próbę zakupu napojów alkoholowych oraz tytoniu. W przypadku alkoholu odpowiedzi rozkładały się następująco: 50,00% badanych wskazało, że taka sytuacja zdarza się rzadko, 22,22% badanych zaznaczyło odpowiedź raz, dwa razy w tygodniu, a 27,78% badanych udzieliło odpowiedzi, że takie próby nigdy się nie zdarzają.

Wykres 93. Jak często młodzi ludzie podejmują próbę zakupu napojów alkoholowych?

W przypadku papierosów odpowiedzi rozkładały się następująco: 72,22% badanych wskazało, że taka sytuacja zdarza się rzadko, 11,11% badanych zaznaczyło odpowiedź raz, dwa razy w tygodniu, a 16,67% badanych udzieliło odpowiedzi, że takie próby nigdy się nie zdarzają.

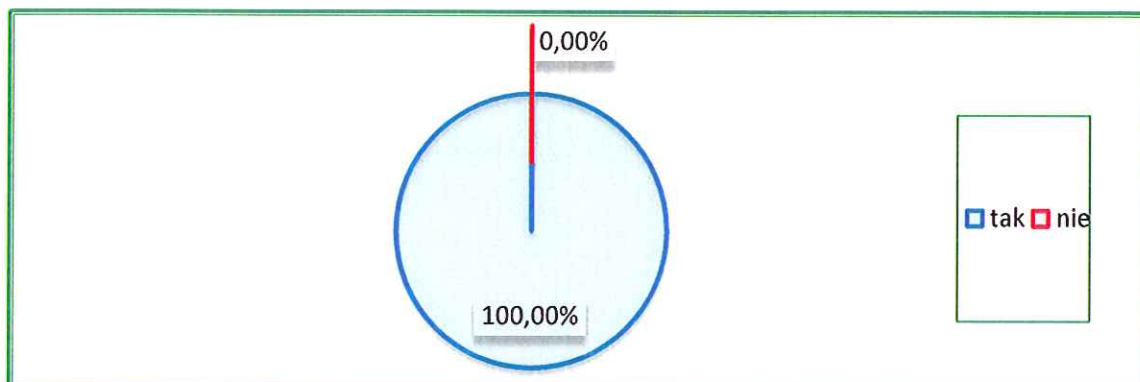
Wykres 94. Jak często młodzi ludzie podejmują próbę zakupu wyrobów tytoniowych?

„Picie i upijanie się przez dzieci i młodzież jest jednym z największych problemów społecznych współczesnej Polski. Można i trzeba przeciwstawić się mu z całym zdecydowaniem”⁶.

Podsumowując, dość dużo młodych ludzi podejmuje próby zakupu alkoholu bądź papierosów, bądź obu używek naraz. Jest to poważne zjawisko i sprzedawcy powinni być przygotowani do właściwego zareagowania w takich przypadkach. Zapytaliśmy ich czy mają śmiałość poprosić o dowód potwierdzający pełnoletniość klienta, w przypadku, kiedy mają wątpliwość, co do jego pełnoletniości. Wszyscy zapytani sprzedawcy odpowiedzieli, że w przypadku wątpliwości zawsze proszą o pokazanie

⁶ Polska Deklaracja w sprawie Młodzieży i Alkoholu Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 lutego 2000r.

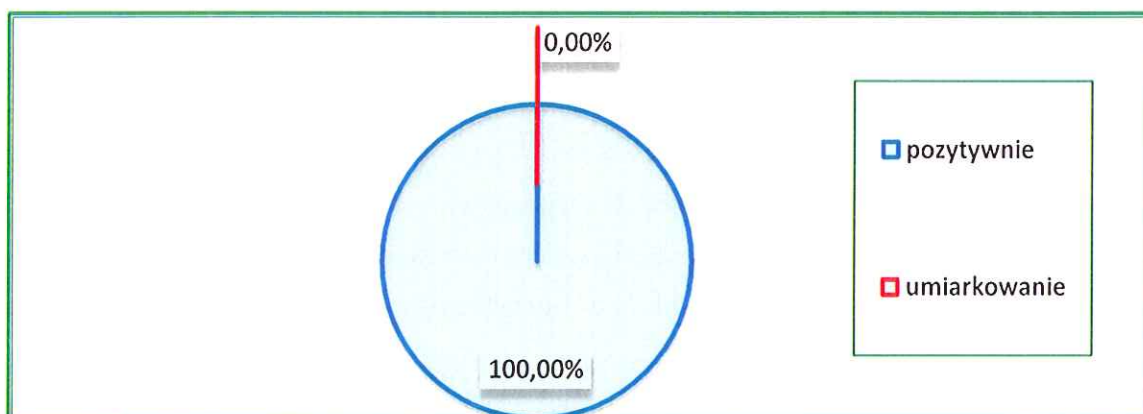
dokumentu tożsamości potwierdzającego wiek. Ogólna tendencja wskazuje na bardzo dobre przygotowanie badanych sprzedawców do odmawiania osobom nieletnim sprzedaży artykułów zabronionych dla nich do zakupu.

Wykres 95. Czy sprawdza Pani/Pan wiek klienta, co, do którego zachodzi podejrzenie, że jest niepełnoletni?

W tym miejscu należy odwołać się do Art. 15 ust. 2 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w której wyraźnie zaznaczono, iż w przypadku wątpliwości, co do pełnoletniości osoby próbującej zakupić napoje alkoholowe lub wyroby tytoniowe, sprzedający uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy. Jest to podstawowe prawo sprzedawcy. Sprzedaż napoju alkoholowego lub wyrobów tytoniowych osobom poniżej 18 roku życia, grozi konsekwencjami w postaci grzywny i utraty zezwolenia.

W ostatnim pytaniu poprosiliśmy o ocenę funkcjonowania kontroli sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych na terenie gminy Waganiec. Pozytywnie o funkcjonowaniu kontroli wypowiedzieli się wszyscy badani.

Wykres 96. Jak Pani/Pan ocenia funkcjonowanie kontroli sprzedaży napojów alkoholowych i tytoniu?

CZĘŚĆ V

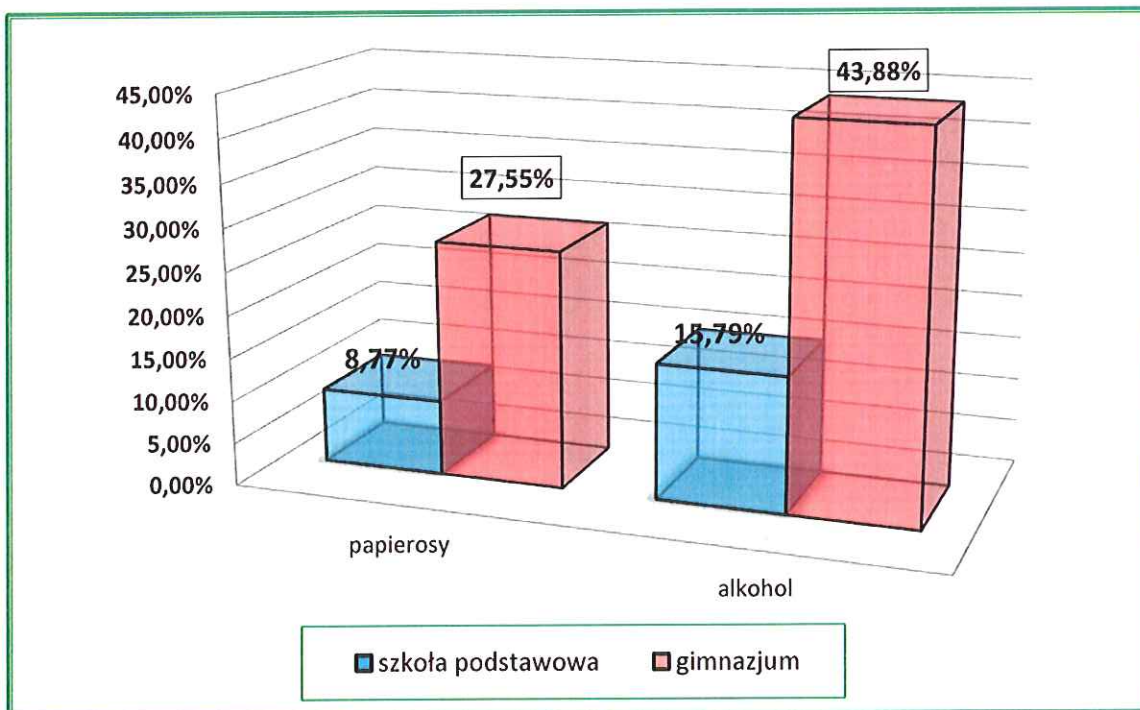
Podsumowanie

Diagnoza i profilaktyka zagrożeń społecznych

W obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Waganiec należy zwrócić szczególną uwagę na środowisko szkolne oraz sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu.

Pierwsza grupa czyli uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum relatywnie często przyznają się do kontaktów z papierosami oraz alkoholem. Bardzo niepokojącym zjawiskiem wśród nieletnich mieszkańców gminy Waganiec jest niczym nieskrępowany dostęp zarówno do napojów alkoholowych jak i wyrobów tytoniowych. Odsetek uczniów, którzy nie widzą problemu w zakupie napojów alkoholowych jest na tyle wysoki, że należy podjąć szybkie i zdecydowane działania, aby w jak najkrótszym czasie obniżyć oba wskaźniki.

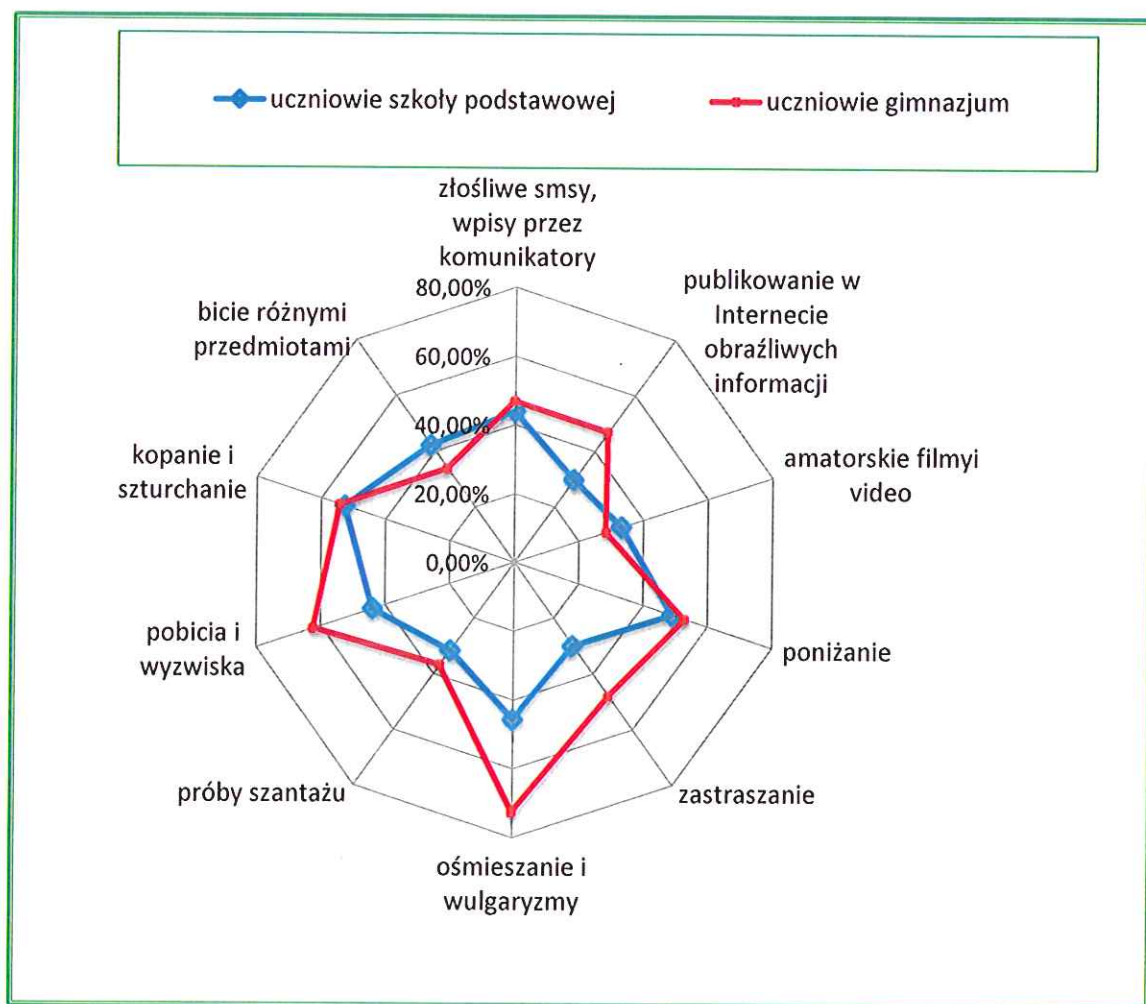
Porównując deklaratywne dane uczniów szkół podstawowych do uczniów gimnazjum widać negatywną zmianę idącą w parze z wzrostem wieku uczniów.

Wykres 97. Różnica w częstotliwości sięgania po alkohol i papierosy wśród uczniów szkół podstawowych w odniesieniu do uczniów gimnazjum.

Przy planowaniu kolejnych działań profilaktycznych należy pamiętać, że uczniowie gimnazjum znajdują się w specyficznym wieku, w który wpisany jest bunt. Działania profilaktyczne powinny się więc koncentrować na pokazywaniu nie tylko negatywnych stron palenia papierosów lub picia alkoholu. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, na odpowiednie dopasowanie programów profilaktycznych do grup wiekowych. Uczniom klas 1-3 szkół podstawowych rekomendujemy spektakle profilaktyczne. Pozostałym grupom warsztaty realizowane w małych najlepiej jednoklasowych grupach. Bardzo ważne jest także obejmowanie profilaktyką innych zainteresowanych grup. Rodzice i nauczyciele powinni być w ten system budowy odpowiedzialnego społeczeństwa zaangażowani w jak największym wymiarze. Stąd zwracamy uwagę na zwiększenie działań profilaktycznych w tych grupach, aby mogły nadążać za bardzo dynamicznymi zmianami w sferze uzależnień.

Również problem przemocy w tym przemocy rówieśniczej na terenie szkół wymaga podjęcia działań profilaktycznych. Poniższy wykres obrazuje wzrost zjawisk przemocy wśród uczniów gimnazjum w odniesieniu do uczniów szkół podstawowych.

Wykres 98. Różnica ilościowa zjawisk przemocy wśród uczniów szkół podstawowych w odniesieniu do uczniów gimnazjum.

Wprawdzie uczniowie wysoko oceniają swoje bezpieczeństwo w szkole, ale z aktami przemocy rówieśniczej spotykają się na tyle często, że należy zintensyfikować działania profilaktyczne w tym zakresie. Dotyczy to zwłaszcza uczniów gimnazjum, dla których zjawiska te wydają się być powszechne. Ważne, zatem, by rozwijać u uczniów inne, niż z użyciem przemocy, sposoby radzenia sobie w sytuacjach konfliktu. Należy, więc kontynuować projekty skupiające się na profilaktyce problemów agresji i przemocy, ukierunkowanych na wszystkich uczniów. Planowane działania powinny być dostosowane do skali realnych problemów w różnych grupach wiekowych. W planowane działania profilaktyczne należałoby również szerzej włączyć rodziców i opiekunów uczniów oraz nauczycieli z terenu gminy Waganiec.

Najbardziej palącym problemem wydaje się być zjawisko dostępu do narkotyków i dopalaczy. Jak widać z deklaracji blisko 10% uczniów gimnazjum przyznaje się do pierwszego kontaktu z narkotykami. Jeszcze większą obawą napawa fakt, że 22,45% ankietowanych uczniów wie gdzie i u kogo może nabyć narkotyki. Wśród dorosłych mieszkańców odsetek osób, które wiedzą gdzie i u kogo można je zakupić jest niższy – 9,00%. Jednak zważywszy, że posiadanie takich substancji jest prawnie usankcjonowane liczba osób, które deklarują w ten sposób swoją wiedzę, co do miejsc i osób zajmujących się handlem narkotykami jest bardzo wysoka.

Koniecznością jest zatem zintensyfikowanie i optymalizacja działań w zakresie kształtowania kompetencji młodych ludzi. Dotyczy to wszystkich form uzależnień, a także kompetencji psychologicznych i osobowościowych, bowiem w badanej gminie młodzi ludzie próbują tych substancji zarówno z własnej inicjatywy, jak i ulegają presji środowiska. Pomimo tego, iż na terenie gminy Waganiec podejmowanych jest szereg działań profilaktycznych w środowisku szkolnym, wydaje się, że należy zróżnicować ich ofertę i ukierunkowując na zajęcia warsztatowe. Należy pamiętać o dostosowaniu treści i sposobu przekazu do grup wiekowych. Profilaktyka powinna być realizowana od najmłodszych roczników objętych obowiązkiem szkolnym.

Niezbędnym działaniem jest egzekwowanie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, oraz wszystkich przepisów normujących właściwe postawy i pożądane zachowania społeczne.

Profilaktyka współczesnych zagrożeń dotyczących korzystania z mediów powinna obejmować zarówno zagadnienia związane z kontrolą czasu spędzanego przy komputerze, jak i radzenia sobie z często zaskakującymi a czasem raniącymi lub niebezpiecznymi, zachowaniami znanych i nieznanymi osobom spotkanych w sieci. Są to zagadnienia wymagające od osób realizujących profilaktykę szerokich horyzontów i otwarcia na nieustannie zmieniające się nowe technologie.

Warto mieć przy tym na uwadze to, że zjawiska charakterystyczne dla cyberprzemocy nierzadko mają miejsce na portalach społecznościowych. Mimo tego, że większość tego typu portali posiada opcje umożliwiające ochronę danych osobowych i prywatnych informacji, często nie są one uczniom znane.

Realizacja programów profilaktycznych w szkołach przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może przyczynić się do poprawy parametrów zachowań wobec alkoholu, papierosów i narkotyków zarówno dorosłych jak i nieletnich mieszkańców gminy.

Strategiczne kierunki realizacji gminnego programu profilaktyki

Na podstawie dokonanej diagnozy stwierdzić można, iż GKRPAiPS Waganiec wywiązuje się z zadań zawartych w gminnym programie rozwiązywania problemów alkoholowych. Diagnoza wykazała, że jest dalsza potrzeba kontynuacji działań profilaktycznych:

1. Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne.
  - Kontynuacja realizacji programów dotyczących zagadnień podnoszących świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji nadużywania alkoholu. Wysoki poziom wiedzy jest bowiem niezbędny do podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących picia i palenia – a jak deklarują uczniowie w gminie – inicjacja nikotynowa i alkoholowa często następuje z inicjatywy samych młodych ludzi.
  - Kontynuacja programów profilaktycznych kształtujących kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów i narkotyków/dopalaczy.
  - Kontynuacja projektów profilaktycznych dotyczących zagadnienia przemocy rówieśniczej a także nowych form przemocy za pośrednictwem urządzeń elektronicznych. Zwrócenie szczególnej uwagi na kwestie związane z ochroną przed doświadczaną cyberprzemocą oraz ochroną danych osobowych.

- Ułatwienie dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy, promujących zdrowy tryb życia m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców/prawnych opiekunów. Jak bowiem wynika z badań rola rodziców, ich wiedzy oraz umiejętności współpracy z dzieckiem w zakresie kształtowania właściwych zachowań jest nadal wiodąca.
  - Kontynuacja profilaktycznych działań alternatywnych, wskazujących na możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu oraz promowania prozdrowotnego stylu życia.
2. Zwiększenie częstotliwości posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
  3. Kontrole sprzedaży alkoholu oraz papierosów na terenie gminy.
  4. Egzekwowanie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
  5. Realizacja regularnych szkoleń dla wszystkich sprzedawców oraz właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.
  6. Szkolenia i warsztaty dla uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjum z zakresu profilaktyki społecznej.
  7. Szkolenia dla nauczycieli, wychowawców oraz rodziców i opiekunów w zakresie profilaktyki uzależnień z uwzględnieniem nowych form uzależnień, jakimi są dopalacze.
  8. Szkolenia dla nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania przemocy domowej i szybkiej reakcji na zjawisko przemocy wśród uczniów.
  9. Warsztaty dla nauczycieli i wychowawców w zakresie: tworzenia, realizacji, monitoringu i ewaluacji programów profilaktycznych.
  10. Szkolenia dla członków Komisji Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych.
  11. Wykorzystanie lokalnych zasobów do tworzenia koalicji na rzecz ograniczenia problemów alkoholowych.
  12. Aktywne działanie w obszarze procedury Niebieska Karta.

BIBLIOGRAFIA

Spis publikacji

1. Adamek M., *Substancje psychoaktywne. Świadomość zagrożeń.*, Wyd. Akademii Medycznej, Poznań 2000.
2. Augustynek A., *Uzależnienie od Internetu wśród studentów Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie*, [w]: L.H. Haber (red) *Społeczeństwo informacyjne – wizja czy rzeczywistość*, Uczelniane Wydawnictwa Naukowo-Dydaktyczne, Kraków 2004, s.476.
3. Gniazdowski A., *Zachowania a zdrowie. Podstawowe zależności.* [w:] *Zachowania zdrowotne. Zagadnienia teoretyczne, próba charakterystyki zachowań zdrowotnych społeczeństwa polskiego.* Gniazdowski A. (red.) IMP, Łódź 1990.
4. Komunikat z badań CBOS, *Młodzież 2010*, Warszawa 2011.
5. Komunikat z badań CBOS, *Młodzież i Internet: korzystanie i zagrożenia*, Warszawa 2004.
6. Komunikat CBOS, *Polacy o hazardzie*, Warszawa 2009.
7. Komunikat z badań CBOS, *Postawy wobec palenia papierosów*, Warszawa 2008.
8. Komunikat z badań CBOS, *Postawy wobec wybranych substancji psychoaktywnych*, Warszawa 2007.
9. Komunikat z badań CBOS: *Przemoc i konflikty w domu*, Warszawa, marzec 2009.
10. Komunikat z badań CBOS: *Społeczne przyzwolenie na bicie dzieci*, Warszawa, lipiec 2008.
11. Kowalewski P., *Kultura zdrowotna studentów. Diagnoza i perspektywy*, Wyd. Naukowe AP, Kraków 2006.
12. Kwiatkowski P., *Propozycja nowego narzędzia do badania postawy młodzieży wobec eksperymentowania z narkotykami*, [w]: Deptuła M. (red.) *Diagnostyka, profilaktyka, socjoterapia w teorii i praktyce pedagogicznej.* Wyd. UKW, Bydgoszcz 2005.
13. Majchrowska A., Bogusz R., *Addictions among students – demand for prevention*, [w]: Jackowska I., Iskra M., Borzęcki A., Sztanke K. (red) *Higieniczno-środowiskowe uwarunkowania zdrowia*, Katedra i Zakład Higieny UM, Lublin 2008.

14. Majchrowska A., Bogusz R., *Stosowanie substancji psychoaktywnych przez studentów farmacji*, [w]: Domżał-Drzewicka R., Ścibior A., Kaźmierak H. (red) *Uzależnienia a rodzina. Wybrane zagadnienia*, Wyd. Makmed, Lublin 2008.
15. Moskalewicz J., Świątkiewicz G., *Nadużywanie substancji psychoaktywnych na tle innych problemów społecznych w Polsce*, [w]: Piątkowski W., Brodniak W. (red). *Zdrowie i choroba. Perspektywa socjologiczna*. Wyd. WSSG, Tyczyn 2005, s. 204
16. Piątkowska M., *Młodzież pali, pije i gra*, Gazeta Wyborcza, http://wyborcza.pl/1,76842,9377350,Mlodziez_pali__pije_i_gra.html
17. Stan zdrowia ludności w 2004, GUS, Warszawa 2006.
18. Wenglorz J., *Wykorzystanie nowych mediów przez młodzież w Polsce*, Wyd. Nowa Era, Warszawa 2006, s. 13
19. Węgrzecka-Gilui J., *ABC narkotyków*. Remedium 2004, 7, s. 8-9
20. Wszędyrówny M., Majchrowska A., *Alkohol, papierosy, narkotyki oraz przemoc domowa w życiu uczniów z lubelskich szkół*, [w]: Z. Kawczyńska-Butrym (red.) *Uzależnienia w doświadczeniach lubelskiej młodzieży – diagnoza zjawiska*, Wyd. Liberduo, Lublin 2009, s. 59

Źródła internetowe

1. www.bazy.ngo.pl
2. www.parpa.pl
3. www.gus.gov.pl
4. www.waganiec.pl

Spis wykresów

Wykres 1. Czy osoby pijące alkohol stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa?	20
Wykres 2. Czy spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich lat wzrosło czy zmalało?	20
Wykres 3. Czy kultura spożywania alkoholu na przestrzeni ostatnich lat uległa poprawie czy pogorszyła się?	21
Wykres 4. Kiedy ostatni raz piłaś/piłeś alkohol?	22
Wykres 5. W jakim wieku po raz pierwszy piłaś/piłeś alkohol?.....	23
Wykres 6. Jaki rodzaj alkoholu spożywałeś najczęściej?	24

Wykres 7. Czy alkohol zawarty w piwie i winie jest mniej groźny od tego zawartego w wódce?.....	24
Wykres 8. Od jakiego wieku powinno się sprzedawać alkohol?.....	25
Wykres 9. Czy sprzedaż napojów alkoholowych powinna odbywać się w sposób kontrolowany?	25
Wykres 10. Czy zna Pani/Pan osoby w swoim otoczeniu, które zażywają narkotyki?	26
Wykres 11. Czy wie Pani/Pan gdzie i u kogo w swoim otoczeniu można zakupić narkotyki?	26
Wykres 12. Czy uważa Pani/Pan że sięganie po alkohol i narkotyki jest dobrym sposobem na radzenie sobie z problemami?.....	27
Wykres 13. Czy uważa Pani/Pan, że dopalacze są równie szkodliwe jak narkotyki	27
Wykres 14. Czy uważa Pani/Pan, że dziecko powinno bać się rodziców?	29
Wykres 15. Czy jest Pani/Pan za wprowadzeniem ustawowego zakazu stosowania kar cielesnych?..	30
Wykres 16. Czy rodzice mają prawo stosować kary cielesne?	30
Wykres 17. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziców, którzy stosują kary cielesne?.....	31
Wykres 18. Podaj swoją płęć.	32
Wykres 19. Jesteś uczniem klasy?	33
Wykres 20. Jak oceniasz swoje samopoczucie w szkole?	34
Wykres 21. Czy zdarza Ci się wagarować?	34
Wykres 22. Jak oceniasz swoje zachowanie w szkole?.....	35
Wykres 23. Czy w swojej szkole czujesz się bezpiecznie?	35
Wykres 24. Jak często obserwujesz zjawiska przemocy w szkole?	36
Wykres 25. Czy uważasz, że byłeś/byłaś ofiarą przemocy w szkole?	36
Wykres 26. Czy w szkole są uczniowie, których się boisz?.....	37
Wykres 27. Czy wiesz, jakie instytucje w Twoim środowisku zajmują się pomocą osobom dotkniętym przemocą?	37
Wykres 28. Kogo zawiadomisz, jeżeli będziesz świadkiem lub ofiarą przemocy?	38
Wykres 29. Czy znasz przypadki stosowania którejs z wymienionych form przemocy?.....	39
Wykres 30. Czy w stosunku do Ciebie miało miejsce któreś z zachowań wymienionych w poprzednim pytaniu?.....	40
Wykres 31. Czy spotykasz się z aktami przemocy poza szkołą?	40
Wykres 32. Czy uczestniczyłaś/uczestniczyłeś w czynnym akcie przemocy?	41
Wykres 33. Jak oceniasz swoje relacje z rodzicami?	41
Wykres 34. Czy uważasz, że rodzice mają prawo uderzyć swoje dziecko?.....	42

Wykres 35. Czy paliłeś/paliłaś kiedyś papierosy?	44
Wykres 36. Czy znasz osoby poniżej 18 roku życia, które pala papierosy?	45
Wykres 37. Czy ktoś namawiał Cię do zapalenia pierwszego papierosa?	45
Wykres 38. Czy uważasz, że w Twoim środowisku dostęp do papierosów jest?	46
Wykres 39. Czy znasz konsekwencje zdrowotne palenia papierosów?	46
Wykres 40. Czy piłeś/piłaś kiedyś alkohol?	47
Wykres 41. Czy ktoś namawiał Cię do wypicia alkoholu?	47
Wykres 42. Jak często sięgasz po alkohol?	48
Wykres 43. Po jaki alkohol sięgasz najczęściej?	48
Wykres 44. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu?	49
Wykres 45. Czy uważasz, że w Twoim środowisku dostęp do alkoholu jest?	49
Wykres 46. Czy używałaś/używałeś kiedykolwiek narkotyków?	51
Wykres 47. Czy uważasz, że w Twoim środowisku kupić narkotyki lub dopalacze jest?	51
Wykres 48. Czy wiesz gdzie i u kogo kupić narkotyki lub dopalacze?	52
Wykres 49. Czy znasz konsekwencje zdrowotne stosowania narkotyków lub dopalaczy?	52
Wykres 50. Czy znasz konsekwencje prawne posiadania narkotyków?	53
Wykres 51. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc?	54
Wykres 52. Jakie są Twoje odczucia wobec cyberprzemocy?	54
Wykres 53. Czy wbrew Twojej woli wykonano Ci kiedyś zdjęcie lub nakręcono film?	55
Wykres 54. Czy znasz organizacje lub serwisy internetowe, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą?	55
Wykres 55. Podaj swoją płć.	57
Wykres 56. Jesteś uczniem klasy?	57
Wykres 57. Jak oceniasz swoje samopoczucie w szkole?	58
Wykres 58. Czy zdarza Ci się wagarować?	58
Wykres 59. Jak oceniasz swoje zachowanie w szkole?	59
Wykres 60. Czy w swojej szkole czujesz się bezpiecznie?	59
Wykres 61. Jak często obserwujesz zjawiska przemocy w szkole?	60
Wykres 62. Czy uważasz, że byłeś/byłaś ofiarą przemocy w szkole?	60
Wykres 63. Czy w szkole są uczniowie, których się boisz?	61

Wykres 64. Czy wiesz, jakie instytucje w Twoim środowisku zajmują się pomocą osobom dotkniętym przemocą?	61
Wykres 65. Kogo zawiadomisz, jeżeli będziesz świadkiem lub ofiarą przemocy?	62
Wykres 66. Czy znasz przypadki stosowania którejs z wymienionych form przemocy?.....	63
Wykres 67. Czy w stosunku do Ciebie miało miejsce któreś z zachowań wymienionych w poprzednim pytaniu?.....	63
Wykres 68. Czy spotykasz się z aktami przemocy poza szkołą?	64
Wykres 69. Czy uczestniczyłaś/uczestniczyłeś w czynnym akcie przemocy?	64
Wykres 70. Czy uważasz, że rodzice mają prawo uderzyć swoje dziecko?.....	65
Wykres 71. Czy paliłaś/paliłeś kiedyś papierosy?	65
Wykres 72. Czy znasz osoby poniżej 18 roku życia, które pala papierosy?	66
Wykres 73. Czy ktoś namawiał Cię do zapalenia pierwszego papierosa?.....	66
Wykres 74. Czy uważasz, że w Twoim środowisku dostęp do papierosów jest?	67
Wykres 75. Czy znasz konsekwencje zdrowotne palenia papierosów?	67
Wykres 76. Czy piłaś/piłeś kiedyś alkohol?.....	68
Wykres 77. Czy ktoś namawiał Cię do wypicia alkoholu?	68
Wykres 78. Czy znasz osoby poniżej 18 roku życia, które pija alkohol?	69
Wykres 79. Czy znasz konsekwencje zdrowotne picia alkoholu?	69
Wykres 80. Czy uważasz, że w Twoim środowisku dostęp do alkoholu jest?.....	70
Wykres 81. Czy wiesz, czym jest cyberprzemoc?.....	70
Wykres 82. Jakie są Twoje odczucia wobec cyberprzemocy?.....	71
Wykres 83. Czy wbrew Twojej woli wykonano Ci kiedyś zdjęcie lub nakręcono film?.....	71
Wykres 84. Czy znasz organizacje lub serwisy internetowe, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą?.....	72
Wykres 85. Czy alkohol zawarty w wódce jest bardziej groźny od tego w piwie?	74
Wykres 86. Jak często zdarza się spożywanie alkoholu w obrębie sklepu?.....	74
Wykres 87. Czy osoby spożywające alkohol stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa w środowisku lokalnym?	75
Wykres 88. Czy w ostatnim miesiącu zdarzyło się jakieś nieprzyjemne zajście związane z alkoholem w obrębie sklepu?.....	75

Wykres 89. Czy widzi Pani/Pan coś niestosownego w sprzedaży alkoholu dorosłej osobie nietrzeźwej?	76
Wykres 90. Czy zdarzyło się Pani/Panu sprzedać osobie nietrzeźwej alkohol?	76
Wykres 91. Czy zna Pani/Pan przypadki sprzedaży alkoholu lub papierosów osobom nieletnim?	77
Wykres 92. Czy kiedykolwiek sprzedała/sprzedał Pani/Pan papierosy lub alkohol osobie, o której wiedziała/wiedział Pani/Pan, że jest niepełnoletnia?	78
Wykres 93. Jak często młodzi ludzie podejmują próbę zakupu napojów alkoholowych?	79
Wykres 94. Jak często młodzi ludzie podejmują próbę zakupu wyrobów tytoniowych?	79
Wykres 95. Czy sprawdza Pani/Pan wiek klienta, co, do którego zachodzi podejrzenie, że jest niepełnoletni?	80
Wykres 96. Jak Pani/Pan ocenia funkcjonowanie kontroli sprzedaży napojów alkoholowych i tytoniu?	80
Wykres 97. Różnica w częstotliwości sięgania po alkohol i papierosy wśród uczniów szkół podstawowych w odniesieniu do uczniów gimnazjum	81
Wykres 98. Różnica ilościowa zjawisk przemocy wśród uczniów szkół podstawowych w odniesieniu do uczniów gimnazjum.	82

Spis tabel

Tabela 1. Działalność Punktu Konsultacyjno-informacyjnego w 2015r.	10
Tabela 2. Działalność Punktu Konsultacyjno-informacyjnego w 2014r.	12
Tabela 3. Działalność Punktu Konsultacyjno-informacyjnego w 2013r.	13
Tabela 4. Stan bezpieczeństwa w 2013 roku na terenie gminy Waganiec.....	13
Tabela 5. Ujawnione przestępstwa na terenie gminy Waganiec w 2013 roku.	13
Tabela 6. Artykuły KK Kwalifikacja prawna wszczętych/stwierdzonych/zakończonych postępowań w 2013 roku.....	14
Tabela 7. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową na terenie gminy Waganiec w 2013 roku.	14
Tabela 8. Stan bezpieczeństwa w 2014 roku na terenie gminy Waganiec.....	15
Tabela 9. Ujawnione przestępstwa na terenie gminy Waganiec w 2013 roku.	15
Tabela 10. Artykuły KK Kwalifikacja prawna wszczętych/stwierdzonych/zakończonych postępowań w 2014 roku.....	15

Tabela 11. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową na terenie gminy Waganiec w 2014 roku	16
Tabela 12. Stan bezpieczeństwa w 2015 roku na terenie gminy Waganiec.	16
Tabela 13. Ujawnione przestępstwa na terenie gminy Waganiec w 2015 rok.	17
Tabela 14. Artykuły KK Kwalifikacja prawna wszczętych/stwierdzonych/zakończonych postępowań w 2015 roku.....	17
Tabela 15. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową na terenie gminy Waganiec w 2015 roku	17
Tabela 16: Ocena ważności problemów społecznych na terenie gminy Waganiec.	19
Tabela 17. Proponowany przez badanych dozwolony wiek sprzedaży napojów alkoholowych.	77

Przewodniczący
Rady Gminy
mgr Jarosław Różański